

Pokoj s Bohem

skrze našeho Pána Ježíše Krista

Komentář k Listu Římanům

Max Billeter

Citáty z Bible byly překládány z předlohy (v ní je užit německý elberfeldský překlad), v některých místech za pomoci českého studijního překladu, © Nakladatelství KMS, s.r.o., Praha 2009, případně s užitím kralického překladu.

Přeloženo z německého originálu „Frieden mit Gott“,
vydaného v Beröa Verlag 2010

ŠÍŘENÍ PÍSMO SVATÉHO
www.sirenipismasvateho.cz
2012

Předmluva

List Římanům je základní a důležitý dokument Svatého Písma. Pojednává o otázce, jak může být člověk smířen s Bohem.

Pilíře tohoto Listu tvoří tři skutečnosti:

1. *Bůh je svatý a spravedlivý.*
2. *Člověk je hříšný a naprosto zkažený.*
3. *Oběť Ježíše Krista dokonale stačí.*

Způsob, jak apoštol Pavel – inspirován Duchem Svatým – píše, není v podrobnostech veršů tak snadno srozumitelný. Avšak vyplatí se číst tento List pečlivě a s modlitbou o něm přemýšlet. Každému upřímnému čtenáři dá světlo a porozumění sám Bůh. Velebno buď Jeho velké jméno!

Rozdělení a přehled Listu

Úvod	<i>Kapitola</i>	<i>1,1</i>	–	<i>1,17</i>
Problém hříchů	<i>Kapitola</i>	<i>1,18</i>	–	<i>5,11</i>
Problém dědičného hříchu	<i>Kapitola</i>	<i>5,12</i>	–	<i>8,39</i>
Boží cesta s Izraelem	<i>Kapitola</i>	<i>9,1</i>	–	<i>11,36</i>
Odpověď věřících	<i>Kapitola</i>	<i>12,1</i>	–	<i>16,27</i>

Přehled na několika dalších stranách slouží na jedné straně jako obsah a zároveň ukazuje strukturu Listu Římanům.

Úvod	1,1-17	9
Pisatel, jeho téma a adresáti	1,1-7	9
Apoštolova touha navštívit věřící v Římě	1,8-15	12
Evangelium je Boží moc	1,16	15
Evangelium zjevuje Boží spravedlnost	1,17	15
Problém hříchů	1,18-5,11	17
Boží hněv	1,18-3,20	17
Podstata Božího hněvu	1,18	17
Stav lidí	1,19-3,8	18
<i>Nemravný člověk</i>	1,19-32	18
<i>Slušný člověk</i>	2,1-5	22
<i>Zásadní poznámky o Božím jednání v soudu</i>	2,6-16	23
<i>Náboženský člověk</i>	2,17-29	27
<i>Odsouzení falešných závěrů</i>	3,1-8	30
Boží úsudek	3,9-20	31
<i>Všichni se odvrátili</i>	3,9-18	31
<i>Všichni jsou odsouzeni</i>	3,19	33
<i>Neschopnost a užitek zákona</i>	3,20	33
Boží spravedlnost skrze víru	3,21-4,25	34
Víra v Jeho krev	3,21-31	34
<i>Skrze víru v Ježíše Krista</i>	3,21	34
<i>Vykoupení v Kristu Ježíši</i>	3,22-26	35
<i>Ospravedlnění bez skutků</i>	3,27-31	36
Abraham, otec věřících	4,1-25	38
<i>Ospravedlnění přichází od Boha</i>	4,1-8	38
<i>Boží nabídka platí všem lidem</i>	4,9-12	39
<i>Dědictví přichází skrze zaslíbení</i>	4,13-16	39
<i>Bůh vyvádí ze smrti život</i>	4,17-25	40
První chvalo zpěv	5,1-11	42
Chlubíme se v naději	5,1-2	42
Chlubíme se v soužení	5,3-10	45
Chlubíme se Bohem	5,11	49

Problém dědičného hříchu	5,12-8,39	52
Dvě rodiny	5,12-21	52
Konstatování: Hřích je ve světě	5,12	53
Postavení obou rodin proti sobě	5,13-17	53
Závěry	5,18-21	55
Svobodni od hříchu	6,1-23	57
Máme setrvávat v hříchu, aby se milost rozhojnila?	6,1-14	59
<i>První apoštoloovo rozhořčení</i>	6,1-2a	59
<i>Zemřelí hříchu</i>	6,2b	59
<i>Pokřtěni v Ježíšovu smrt</i>	6,3-4	59
<i>Spojení s Kristem</i>	6,5-11	61
<i>Závěry pro věřícího</i>	6,12-14	63
Máme hřešit, protože nejsme pod zákonem,		
nýbrž pod milostí?	6,15-23	64
<i>Druhé apoštoloovo rozhořčení</i>	6,15	64
<i>Bud' – anebo víry</i>	6,16	65
<i>Kdysi a nyní věřícího</i>	6,17-23	65
Svobodni od zákona	7,1-25	68
Osvobození od zákona	7,1-6	68
Poznání hříchu skrze zákon	7,7-13	70
Zkušenost obráceného člověka	7,14-25	72
Žádné zatracení v Kristu Ježíši	8,1-17	74
Postavení věřícího	8,1-3	75
Praxe věřícího	8,4-11	77
Vznešenost věřícího	8,12-17	80
Budoucí sláva	8,18-30	82
Nadějeme se s vytrvalostí	8,18-21	82
Modlíme se se vzdycháním	8,22-28	84
Boží předsevzetí	8,29-30	87
Druhý chvalo zpěv	8,31-39	88
Bůh je pro nás	8,31-32	88
Bůh nás ospravedlňuje	8,33-34	89
Kristus je pro nás činný	8,34-35	90
Jsmé více než přemožitelé	8,36-37	91

Velké finále	8,38-39	92
Boží cesta s Izraelem	9-11	94
Bůh jedná svrchovaně	9,1-33	95
Pavel miluje Izrael	9,1-3	95
Izrael – lid s vysokými výsadami	9,4-5	96
Bůh ve své svrchovanosti vyvolil Izáka	9,6-9	97
Bůh ve své svrchovanosti vyvolil Jákoba	9,10-13	98
Bůh ve své svrchovanosti omilostňuje	9,14-18	99
Boží svrchovanost je základem každého práva a vši morálky	9,19-21	100
Nádoby hněvu	9,22	101
Nádoby omilostnění	9,23	101
V době milosti	9,24-26	102
V době soužení	9,27-29	102
Závěr: Izrael jako národ je od Boha zavržen	9,30-33	103
Bůh se obrací od Izraele k národům	10,1-21	104
Izrael je ztracen	10,1-2	105
Záchrana skrze zákon není možná	10,3-5	105
Záchrana skrze víru je jednoduchá	10,6-8	106
Slovo víry	10,9-10	107
Každý člověk je osloven	10,11-13	108
Slovo musí být zvěstováno	10,14-17	108
Všichni lidé mají šanci	10,18	109
Bůh se odvrací pryč od Izraele k národům	10,19-21	110
Bůh naplní všechna zaslíbení	11,1-32	111
Bůh se odvrací jen částečně	11,1-10	111
Bůh se odvrací jen na nějaký čas	11,11-15	113
Olivovník	11,16-24	115
Zachránce přijde ze Siona	11,25-32	118
Třetí chvalozpěv	11,33-36	120
Odpověď věřícího	12-16	121
Křesťanský život a křesťanská služba	12,1-13,14	121

Rozumná služba	12,1-2	121
Dary milosti	12,3-8	123
Život s věřícími a před světem	12,9-21	127
Chování se vůči vládě	13,1-7	133
Správné pocity	13,8-10	135
Působení dne Kristova na náš život	13,11-14	136
Křesťanská svoboda	14,1-15,7	138
Slabí a silní	14,1-8	138
Bůh je poslední instance	14,9-12	141
Prakticky prožívaná křesťanská svoboda	14,13-23	143
Krása křesťanské svobody	15,1-7	146
Boží působení na všechny lidi	15,8-33	148
Kristus, služebník všech	15,8-13	148
Pavel a jeho služba	15,14-21	150
Pavel a jeho plány	15,22-33	153
Boží milost ve věřících	16,1-24	158
Služebnice shromáždění	16,1-2	158
Řada poučných pozdravů	16,3-16	159
Varování před nepřítelem	16,17-20	161
Zvláštní a poslední pozdravy	16,21-24	163
Čtvrtý chvalozpěv	16,25-27	164
Tajemství Krista	16,25-26	164
Zdroj, prostředek a cíl	16,27	166

Úvod

Kapitola 1,1–17

V první části Listu Římanům nalézáme ve čtyřech oddílech úvodní myšlenky:

- Pisatel, jeho téma a adresáti (verše 1–7)
- Apoštolova touha navštívit věřící v Římě (verše 8–15)
- Evangelium je Boží moc (verš 16)
- Evangelium zjevuje Boží spravedlnost (verš 17).

Pisatel, jeho téma a adresáti

Kapitola 1,1–7

Pisatel

Verš 1: Pavel, služebník Krista Ježíše, povoláný apoštol,...

Pavel se nejprve představuje jako služebník Krista Ježíše. Je poslušným služebníkem oslaveného Pána. K tomu připojuje, že je *povoláný apoštol*. To znamená, že jeho poselství má apoštolskou autoritu.

Téma

Verše 1 a 2: ... oddělený pro Boží evangelium (které předem zaslíbil skrze své proroky ve svatých Písmech)...

Nyní ihned přichází k obsahu poselství, o kterém pojednává v tomto Listu: Je to Boží evangelium, jež má svůj zdroj v Božím srdci. Z Jeho lásky, milosti a milosrdenství toto poselství povstalo. Už ve Starém zákoně bylo oznámeno Jeho proroky.

Verše 3 a 4: ... o jeho Synu (který podle těla přišel z rodu Davidova a prokázán je jako Boží Syn v moci podle Ducha svatosti skrze vstání z mrtvých), Ježíši Kristu, našem Pánu ...

Hlavním tématem Božího evangelia je Jeho Syn. Je to obdivuhodné poselství, které zde Pavel představuje: Původ evangelia je v *Bohu* a jeho obsahem je *Boží Syn!*

Tento Syn, narozený jako člověk, naplní všechna zaslíbení Starého zákona. A On je věčný Bůh a pravý člověk v jedné osobě! Tato skutečnost převyšuje lidský rozum, ale věřící se z ní raduje a klaní se této nevyzpytatelné Osobě.

Ve svém životě byl čistý a svatý. On byl ten zbožný Boží, to je vysoký titul našeho Pána! Na kříži se setkal s mocí Satana, vešel ve smrt a zvítězil. Jeho čistý život a Jeho vítězství nad hříchem, Satanem a smrtí jasně ukázaly, že je *Boží Syn*. To bylo prokázáno Jeho vstáním z mrtvých. Povstání z mrtvých znamená, že v božské moci jako člověk vstal z mrtvých a že věřící v téže božské moci vyvede z mrtvých.

On je „Ježíš Kristus, náš Pán“. Tak je nám zde představen: jako pravý člověk a věčný Bůh, čistý ve svém životě a dokonalý ve své smrti. Smíme poslouchat skutečně **předivného** Pána.

Služba

Verše 5 a 6: ...(skrze něhož jsme přijali milost a apoštolství k poslušnosti víry pro jeho jméno mezi všemi národy, mezi nimiž jste i vy, povolání Ježíše Krista)—...

Apoštol zde mluví o své službě, kterou obdržel. Je to *milost*, že Bůh chtěl Pavla použít ve svém díle. Pavel si je také vědom *milosrdenství* od Ježíše Krista, který ho do této služby postavil (1. Tim 1,12.13).

Cílem jeho služby je vést lidi k *poslušnosti víry*. Tento výraz nalézáme na začátku a na konci Listu. Poslušnost víry je vlastní křesťanský prvek, jímž se chápeme Boží záchrany a s ní spojených požehnání a denně je uskutečňujeme. Věřit Božím výrokům, a pak podle nich

jednat, to je poslušnost víry. Zde stojí ve spojení s Božím evangeliem a v kapitole 16,26 s tajemstvím Krista.

Toto evangelium se obrací ke všem lidem. I do Říma přišlo a někteří toto volání Ježíše Krista přijali; někteří z židovského národa a někteří z národů (pohanů).

Adresáti

Verš 7a: ... všem milovaným Božím, povoláním svatým, kteří jsou v Římě:

Pavel charakterizuje nyní věřící v Římě. Předně je nazývá *milovanými* Božími: Byli přivedeni do obdivuhodného okruhu slunce Boží lásky, který je charakterizován teplem a štěstím. To je křesťanská atmosféra obecenství. Za druhé jsou *povolání svatí*: Byli uvedeni do křesťanského postavení a rezervováni pro Boha. V Kristu stojí před Bohem. To je vysoká hodnota křesťanské víry.

Verš 7b: Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a Pána Ježíše Krista!

Pavel přeje věřícím milost a pokoj od Boha Otce a milost a pokoj od našeho Pána Ježíše Krista. Zřetelně rozlišuje mezi životem křesťana a službou křesťana. Ve svém životě jsme den za dnem zvláště spojeni s Bohem Otcem.

Každý z nás byl ale také pověřen službou, osobním úkolem, a to nás spojuje zvláště s naším Pánem. Vzhledem k oběma okruhům nám přeje milost, abychom ve svém životě i ve své službě našli cestu v temném světě a s pokojem v srdci po ní mohli jít.

Apoštolova touha navštívit věřící v Římě

Kapitola 1,8–15

Modlitba

Verš 8: Nejprve pak děkuji svému Bohu skrze Ježíše Krista za vás všechny, protože vaše víra je zvěstována v celém světě.

Apoštol děkuje svému Bohu. Teď už Ho nenazývá „Bohem a Otcem“, ani „naším Bohem“, nýbrž „svým Bohem“. Neboť tento věrný služebník měl k Bohu osobní vztah v modlitbě. Bible nám vícekrát podává zprávu o Božích mužích, kteří k Němu pěstovali osobní vztah. Myslíme na Davida, jenž začíná 63. Žalm – tento obdivuhodný Žalm obecenství – slovy: „Bože, Bůh můj ty jsi, tebe hned v jitře hledám.“ Toto obecenství znal i Pavel.

V tomto osobním obecenství s Bohem děkuje za víru Římanů, která je zvěstována v celém světě. Tím má na mysli den za dnem prožívanou víru, která ve světě zanechává svědectví pro Boha. Jaké krásné významování pro věřící v Římě!

Verš 9: Svědek mi je Bůh, jemuž sloužím ve svém duchu v evangeliu jeho Syna, ...

Apoštol Pavel se zde zmiňuje o něčem, co nevidí svět, nýbrž jen Bůh. A Bůh je svědek, že apoštol Mu slouží „ve svém duchu“. To je zvláštní vyjádření, které ukazuje, že svou službu neplnil jen formálně, jako například úředník, jenž vykonává svůj úkol jen podle předpisu. On konal svou službu s vnitřní oddaností, z lásky k Pánu. To je „sloužení v duchu“.

Výraz „*evangelium jeho Syna*“ nám ještě jednou ukazuje **obsah** tohoto poselství: Boží evangelium nám představuje Vykupitele v Jeho celé dokonalosti a kráse.

Verše 9 a 10: ... jak ustavičně se o vás zmiňuji, vždycky ve svých modlitbách snažně prose, zda bych snad konečně někdy skrze Boží vůli mohl být tak šťastný a přijít k vám.

Modlitba je první činnost muže, který je darem oslaveného Krista lidem. Takový dar má splnit dva úkoly: Na jedné straně se modlit a na druhé straně mluvit nebo psát. Přesně ty dva úkoly apoštol Pavel plnil. Ve Skutcích 6,4 říkají také druzí apoštolové: „*My ale setrváme v modlitbě a ve službě slova.*“

Pavel se tedy modlil nejprve za Římany, aby „*skrze Boží vůli mohl být tak šťastný a přijít k nim*“. Ano, obecenství věřících je obdivuhodná a šťastná věc! V 8. verši mluvil o svém **osobním obecenství s Bohem**, když Ho nazval „*svým Bohem*“. Nyní nám ukazuje druhý pohled: totiž **praktické obecenství vykoupených**. Nejsme odkázáni jen na sebe samé, nýbrž smíme jít cestou víry společně s druhými, kteří Pána Ježíše milují a poslouchají.

Důvod návštěvy

Pavel měl vzhledem ke svému příchodu do Říma na zřeteli tři cíle:

a) Udělit duchovní dar milosti

Verš 11: Neboť toužím po tom, abych vás viděl, abych vám udělil nějaký duchovní dar, abych vás upevnil, ...

Apoštol jim chtěl udělit nějaký duchovní dar. To je ilustrace Efezským 4,11. Kristus dal dary: apoštoly a proroky (základní dary), evangelisty, pastýře a učitele (trvalé dary). Ti vykonávají svoji službu tím, že zvěstují Boží slovo nebo o něm píší. Pavel měl úmysl sloužit věřícím v Římě svým duchovním darem, aby je upevnil ve víře. To je důležité i pro nás. Dnes vlastníme jak základní dary v Božím psaném slovu, tak i zůstávající dary skrze ústní a písemnou službu bratrů.

b) Být s vámi potěšen

Verš 12: ... to jest ale, abych s vámi byl potěšen ve vašem středu, jeden každý skrze víru, která je v tom druhém, jak vaši, tak mou.

Apoštol Pavel chce být s nimi potěšen, neboť útěchu potřebujeme všichni. To je ilustrace Efezským 4,16, kde je ukázáno, že každý věřící je kloub vzájemné služby. Můžeme si navzájem pomáhat. Tak je každý povzbuzen a potěšen vírou toho druhého. Pavel zde jmenuje **nejprve** věřící v Římě, a pak sebe. Jaká je to obdivuhodná pokora u tohoto muže!

c) *Mít ovoce*

Verše 13 a 14: Nechci ale, aby vám bylo neznámo, bratři, že jsem si často předsevzal k vám přijít (a doposud mi bylo zbráněno), abych také mezi vámi měl nějaké ovoce, jako i mezi ostatními národy. Jak Řeků, tak i barbarů, jak moudrých, tak i nerozumných jsem dlužníkem.

Pavel si přeje pro svou návštěvu v Římě, aby skrze jeho službu vyrostlo u věřících pro Boha nějaké ovoce. Chce splnit svou službu, a to mezi lidmi každé mentality (Řekové a barbari) a na každém stupni vzdělání (moudří a nerozumní).

Verš 15: A tak tedy, pokud na mně jest, hotov jsem i vám, kteří jste v Římě, zvěstovat evangelium.

Adresáti už byli obrácení, ale ještě neznali vše, co Bůh ve chvíli jejich obrácení způsobil. A proto jim chce zvěstovat *evangelium* a vysvětlovat jim velké skutečnosti spasení.

Boží evangelium má dva cíle: Předně je kázáno před ztracenými, aby se obrátili. Bible to nazývá „*službou nebo slovem smíření*“ (2. Kor 5,18.19). Za druhé je evangelium zvěstováno vykoupeným, aby rozuměli, co Bůh v den jejich obrácení způsobil v jejich srdcích. Člověk se často obrátí ze strachu před soudem a peklem: to je pohnutkou jeho obrácení, a tak vyzná Bohu své hříchy a uvěří ve jméno a dílo Pána Ježíše. Ale ještě neví, co velkolepého se v té chvíli s ním stalo: odpuštění hříchů, ospravedlnění, nové narození atd. Proto je mu skrze Bibli zvěstováno Boží evangelium. To je vlastní úmysl Božího Ducha v Listu Římanům.

Evangelium je Boží moc

Kapitola 1,16

Verš 16: Neboť se nestydím za evangelium, neboť ono je Boží moc ke spasení každému věřícímu, jak Židu předně, tak také Řeku.

Když se šíří a zvěstuje evangelium, je tu odpor a opovržení. Boží nepřítel je také nepřitelem věřících a evangelia. Jakmile je radostné poselství zvěstováno v Bohu nepřátelském světě, formuje se odpor a opovržení. Avšak apoštol se nestydí. Nehledí na opovržení, nýbrž na důležitost sdělení. Toto Boží evangelium je obdivuhodné, dobré poselství, mající velikost a vznešenost, která mu dává smělost ke zvěstování.

Evangelium je *Boží moc*. Není to jen nějaké učení, nýbrž je to *Boží slovo*, které může člověka změnit. A změní ho „*ke spasení*“. Tím apoštol Pavel myslí věčnou záchranu. Když se někdo chopí vírou Božího evangelia, je pro časnost i věčnost ukryt v Boží ruce. „*Každý věřící*“ obdrží toto věčné spasení. Chápe se ho ve vyznání hříchů a ve víře v Pána Ježíše.

Evangelium zjevuje Boží spravedlnost

Kapitola 1,17

Verš 17: Neboť Boží spravedlnost se v něm zjevuje z víry k víře, jak stojí psáno: „Spravedlivý ale bude žít z víry.“

„*Boží spravedlnost*“ není lidská spravedlnost, která platí před Bohem a ke které bychom se museli nebo mohli dopracovat. To by pro nás bylo naprosto nemožné. Tato Boží spravedlnost je působena skrze Něho a odpovídá Jeho podstatě. Byla vydobyla Kristovou obětí smrti. Náš Pán Ježíš Kristus byl ve svém životě spravedlivý. Avšak to

by nás nezachránilo. My jsme potřebovali naplnění Boží spravedlnosti v Jeho smrti na kříži Golgoty. Tam Jej postihl

- Boží soud kvůli hříchu a
- Boží trest za naše hříchy.

Kristus toto dílo vykonal dokonale. Tím vytvořil základ, aby se Boží spravedlnost mohla zjevit v evangeliu: Věřící je ospravedlněn.

Boží spravedlnost je:

dokonalá – uspokojuje Boží svaté nároky;

božská – zjevuje Boha jako Boha světla a lásky;

úplná – postačí pro všechny potřeby hříšníka.

„Z víry“: Boží spravedlnost člověk neobdrží ani na základě skutků, ani na základě zákona, nýbrž může být získána jen na základě víry.

„K víře“: Boží spravedlnost je přijata vírou, v důvěře v to, co Bůh říká. Člověk ji nemůže vidět nebo uchopit. A přece je Boží spravedlnost absolutní skutečností, která nás činí šťastnými.

„*Spravedlivý bude žít z víry*“: Věřící smí nyní každý den žít ve vztahu víry k tomu Bohu, který Jej ospravedlnil.

Problém hříchů

Kapitola 1,18 – 5,11

V tomto oddílu jde o velký problém hříchů člověka. Bůh vytvořil řešení v obětní smrti Pána Ježíše. Vírou v Jeho krev je hříšník ospravedlněn.

Boží hněv

Kapitola 1,18–3,20

Každý člověk potřebuje ospravedlnění z víry, neboť každý zhřešil, a tím na sebe přitáhl Boží hněv. Apoštol to zde dokazuje velmi systematicky a důrazně, když měří stav člověka Božím měřítkem. Přichází k závěru: **Není žádného spravedlivého!**

Podstata Božího hněvu

Verš 18: Neboť Boží hněv se zjevuje z nebe proti vši bezbožnosti a nespravedlnosti lidí, kteří pravdu vlastní v nespravedlnosti, ...

Boží hněv je opozice božské přirozenosti proti zlu. Přichází „z nebe“. Nejde zde o soud, který postihne lidi na zemi, nýbrž o budoucí den soudu u velkého bílého trůnu, jak to čteme ve Zjevení 20. Tento Boží hněv přijde na „*všechnu bezbožnost*“, tj. na všechny lidi, kteří žijí bez Boha. Výraz „*nespravedlnost*“ zahrnuje všechno, co člověk dělá a co není v souhlasu s Bohem.

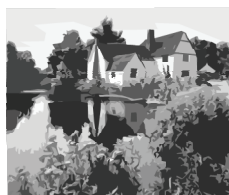
„*Lidé, kteří pravdu vlastní v nespravedlnosti*“. Bůh lidem sdělil svoji vůli, ale oni podle ní nejednají. To je význam toho, že pravdu vlastní v nespravedlnosti.

Stav lidí

Od kapitoly 1,19 až do kapitoly 3,8 popisuje apoštol stav člověka a rozlišuje tři skupiny:

- nemravné lidi,
- slušné lidi,
- náboženské lidi.

Tím nám věřícím sděluje Boží posouzení přirozeného – neobráceného člověka: Jeho život stojí v naprostém odporu k Bohu a k Jeho spravedlivým požadavkům na něho.

ČTENÍ A UVAŽOVÁNÍ O TĚCHTO VÁŽNÝCH VERŠÍCH MÁ NA VĚŘÍCÍ ZÁROVEŇ MRAVNÍ ÚČINEK. KDYŽ VÍME, CO BŮH ODSUZUJE JAKO ZLÉ, VYSTŘÍHÁME SE TOHO V DENNÍM ŽIVOTĚ. TOTO POUŽITÍ NA NÁS JE ZVLÁŠTĚ DŮLEŽITÉ.

Nemravný člověk

Verše 19–32 pojednávají o nemravném člověku. Nezná Bibli a žije podle svých žádostí.

a) Mohl by Boha poznat ve stvoření

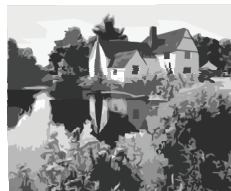
Verše 19 a 20: ... protože to, co o Bohu může být poznáno, je mezi nimi zjevné, neboť Bůh jim to zjevil – neboť neviditelné věci o něm jsou spatřovány, jak jeho věčná moc, tak i jeho božství, které jsou pozorovány od stvoření světa v učiněných věcech –, aby byli bez omluvy...

Výraz „to, co o Bohu může být poznáno“ ukazuje na to, že neviditelný Bůh je viditelný ve stvoření, a sice skrze svou moc a své božství. Když pozorujeme vesmír, vidíme Boží ohromnou moc ve stvoření vesmíru, ale také v tom, že ho den za dnem udržuje. Ve stvoření a udržování vesmíru může být také poznáno Jeho božství. Je vyjadřo-

váno v Jeho všemohoucnosti, Jeho vševědoucnosti a v Jeho všudypřítomnosti. Výraz „v učiněných věcech“ ukazuje, že stvoření je sice veliké a obdivuhodné, ale Stvořitel je větší.

Tak je každý člověk bez omluvy, protože všude a denně má před svýma očima toto obdivuhodné stvoření a může v něm poznat Boha.

I PRO VĚŘÍCÍ JE STVOŘENÍ SLAVNÉ A MOCNÉ. VE SVĚTĚ ZVÍŘAT A ROSTLIN MŮŽEME VIDĚT, JAK BŮH VŠE PŘEDIVNĚ PROMYSLEL. ZA MALÝMI I VELKÝMI DIVY PŘÍRODY VIDÍME GENIÁLNÍHO STVOŘITELE A SMÍME SE MU KLANĚT.

b) Mohl by poznat Boha v Jeho vládě

Verše 21–23: ... protože znajíce Boha, jej ani neoslavovali jako Boha, ani mu neděkovali, nýbrž ve svých přemýšleních upadli do bláznovství a jejich nerozumné srdce bylo zatměno. Vydávající se za moudré, stali se blázny a proměnili slávu neporušitelného Boha v podobnost obrazu porušitelného člověka a ptáků a čtyřnohých a plazících se zvířat.

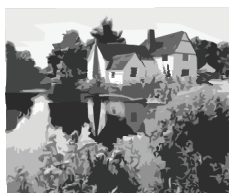
Apoštol zde mluví o modloslužbě, která začala v době Noého (Jozue 24,2). Výrazem: „protože znajíce Boha...“ se k tomu odvolává na potopu.

Pomocí tohoto soudu by lidé bývali mohli vědět, že Bůh soudí zlo. Od této doby dává Bůh ve své dobrotě na zemi vlády a soudy. Ve své prozřetelnosti je až dodnes ustanovuje. 1. Mojžíšova 9,6 to jasně ukazuje: „Kdo vylije lidskou krev, skrze člověka má být jeho krev vyлита.“ Vlády tu jsou, aby dobré chválily a zlé trestaly. Jak smíme být Bohu vděční, že vlády dal.

Místo aby Boha poznali, lidé tehdy „ve svých přemýšleních upadli do bláznovství“, ale mysleli si, že jsou moudří! Chtěli stavět věž, jejíž špička bude sahát k nebi. Tu Bůh opět musel zasáhnout soudem, a to tak, že zmátl jazyky.

Božím ukázáním se v potopě a zmatením jazyků na jedné straně a dále ustanovováním vlád v každé zemi a v každé době na druhé straně, může každý člověk poznat Boha. Má Jej oslavovat a děkovat Mu. Ale místo toho si lidé udělali modly podle vlastních představ.

Stali se blázny. Proměnili obraz nepomíjitelného Boha v podobnost člověka a zvířete. Ačkoli byli stvořeni v obrazu a podobenství Božím a mají úkol být ve svém životě svědectvím o svém Stvořiteli a ctít Ho, stali se modláři. Zneuctili Boha, když jako bohy oslavovali porušitelé lidí nebo zvířata.

MY VĚŘÍCÍ DĚKUJEME BOHU, ŽE NÁM DÁVÁ VLÁDY, SKRZE KTERÉ NÁS CHRÁNÍ. K TOMU SI BEREME K SRDCI VAROVÁNÍ APOŠTOLA JANA NA KONCI JEHO PRVNÍHO LISTU. KDYŽ NÁM SDĚLIL VELKOLEPÉ PRAVDY O OSOBĚ A DÍLE PÁNA JEŽÍŠE, KONČÍ SLOVY: „DĚTI, VARUJTE SE MODEL!“ VE SVÉM ŽIVOTĚ NEMÁME TRPĚT NIC, CO BY PRO NÁS MĚLO VĚTŠÍ CENU NEŽ OSOBA NAŠEHO PÁNA JEŽÍŠE KRISTA, NAŠEHO VYKUPITELE.

Jsou představeny tři způsoby chování těchto nemorálních lidí. Všechny tři začínají tím, že Bůh je *vymdal*. Bůh nechá lidi jít ve zlu – jak vážná slova!

a) Vydání v modlářské jednání

Verše 24 a 25: Proto je Bůh vymdal v žádostech jejich srdcí k nečistotě, aby svá těla navzájem zneuctili; ti, kteří zaměnili Boží pravdu za lež a stvoření přinášeli uctívání a službu místo Stvořiteli, který je velebený na věky. Amen.

Modloslužba jde ruku v ruce s mravním úpadkem. Apoštol mluví o tom, že se zneuctívají a přinášejí stvoření uctívání a službu. Je to hrozné odpadnutí člověka od Boha! Místo aby ctili Stvořitele, klanějí se modlům a slouží jim.

b) Vydání v nemravné jednání

Verše 26 a 27: Proto je Bůh vydal v ohavné vášně; neboť jak jejich ženy zaměnily přirozený styk za nepřirozený, tak rovněž muži opustili přirozený styk s ženou a ve své touze vzpláli k sobě navzájem, muži s muži páchající hanebnost a náležitou odplatu za své poblouzení na sobě samých obdrželi.

Bůh nechává lidi jít v nemravnosti. Jsou ukázány tyto dva nepřirozené hříchy: lesbická praxe (pohlavní vztah mezi ženami) a homosexualita (pohlavní vztah mezi muži).

c) Vydání v násilné chování

Verše 28–32: A protože nepovažovali za dobré mít ve známosti Boha, Bůh je vydal v převrácený smysl, aby činili, co se nesluší; naplnění vši nespravedlností, zlomyslnosti, chamtivostí, špatností; plni závisti, vraždy, hádky, lsti, zákeřností; našeptávači, pomlouvači, Boha nenávidící, násilníci, pyšní, chlubní, vynalézači zlých věcí, rodičů neposlušní, nerozumní, nevěrní, bez přirozené lásky, nemilosrdní; kteří, ačkoli znají Boží spravedlivý rozsudek, že ti, kteří takové věci činí, jsou hodni smrti, to nejen vykonávají, nýbrž mají i zalíbení v těch, kteří to činí.

Nakonec nechává Bůh jít lidi v násilí. Zde se setkáváme se dvěma charakteristickými znaky člověka, jenž upadl do hříchu: zkaženost a násilí. V 1. Mojžíšově 6,11 jsou tyto dva pojmy jmenovány. „*Naplnění vši nespravedlností...*“ a následuje dlouhý seznam výrazů, které mají co činit s násilností. Je to hrozná skutečnost v životech a historii lidí, že jsou plné násilí a prolévání krve.

Ačkoli je lidem spravedlivý rozsudek nad násilností známý, přesto ji osobně vykonávají a radují se také z těch, kteří jsou násilní.

**TOTO JE VÁŽNÉ VAROVÁNÍ PRO VĚŘÍCÍ:
MÁME SE VYVAROVAT MODEL, NEHŘEŠIT A ODSU-
ZOVAT HŘÍCH.**

Slušný člověk

Slušný člověk, popsáný v kapitole 2,1–5, je civilizovaný a má dobré zásady, které jsou užitečné pro soužití lidí. Dostává svým povinností, vede před lidmi kolem sebe spravedlivý život a hrubé hříchy zavrhuje. Přesto vykazuje dva charakterové znaky, které Bůh odsuzuje.

a) Jeho soudcovský duch

Verše 1–3: Proto jsi neomluvitelný, ó člověče, každý, který soudíš; neboť v čem druhého soudíš, odsuzuješ sám sebe; neboť ty, který soudíš, činíš totéž. Víme ale, že Boží soud je podle pravdy nad těmi, kteří něco takového činí. Myslíš si ale, ó člověče, který soudíš ty, kteří něco takového činí, a sám děláš totéž, že ty unikneš Božímu soudu?

Duch soudu nad jinými lidmi je hluboce zakořeněné lidské zlo. V Matouši 7,1–5 ukazuje Pán ve své řeči na hoře, jak hluboko je v nás tento soudcovský duch zakořeněn. Vidíme třísku v oku bratra, ale trám ve vlastním oku nepozorujeme. Tak čteme také zde: „Ty, který soudíš, činíš totéž.“ Člověk je od přirozenosti mírný sám k sobě a přísný ke druhým. To je vlastně pokrytectví.

Boží soud je podle pravdy. Nesoudí podle zdání, nýbrž podle skutečnosti. Nikdo, kdo takto žije v pokrytectví, neunikne Božímu soudu.

TO MLUVÍ I K NÁM VĚŘÍCÍM: NEMÁME S DRUHÝMI JEDNAT TAK, JAKO BYCHOM VŽDY MĚLI PRAVDU, ANI NEMÁME DRUHÉ TVRDĚ SOUDIT.

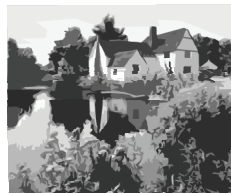
b) Jeho opovrhování Boží dobrotivosti

Verše 4 a 5: Anebo opovrhuješ bohatstvím jeho dobroty a trpělivosti a dlouhočekání, a nevíš, že Boží dobrotivost tebe k pokání vede? Podle své tvrdostí a svého nekajícího srdce si ale shromažďuješ hněv ke dni hněvu a zjevení Božího spravedlivého soudu,...

Bůh za druhé u těchto lidí odsuzuje, že opovrhují Jeho dobrotivostí. Dobrymi i těžkými věcmi vstupuje do života těchto civilizovaných lidí s jejich chvályhodnými principy. Obojí je znamením Boží dobroty k nim: Chtěl by je vést k pokání. Bůh dopouští i v životě slušných lidí těžké věci. Může to být nemoc, ztráta blízkých příbuzných nebo hospodářské problémy. Pak je ale vždy Jeho cílem vést tyto lidi k obrácení.

Avšak místo aby činili pokání, jsou tvrdošíjní a neobracejí se. „Den hněvu“ se opět vztahuje na velký bílý trůn, kde Bůh zjeví svůj majestát v soudu. Tam je stihne Boží spravedlivý soud.

JAKO VĚŘÍCÍ SE UČÍME, ŽE BŮH BY CHTĚL V NAŠEM ŽIVOTĚ NĚCO ZPŮSOBIT, KDYŽ NÁS VEDE DOBRÝMI NEBO TĚŽKÝMI CESTAMI. MÁME OD NĚHO OBOJÍ PŘIJÍMAT. A KDYŽ NÁM UKÁŽE, CO V NAŠEM ŽIVOTĚ NENÍ V POŘÁDKU, CHTĚJME Z TOHO ČINIT POKÁNÍ. DĚKUJME BOHU ZA TO, ŽE NÁS VE SVÉ DOBROTĚ NENECHÁ JÍT, JAK CHCEME!

Zásadní poznámky o Božím jednání v soudu

Apoštol mluví v 5. verši o „Božím spravedlivém soudu“, skrze který oslaví svůj majestát. Bere to za pohnutku, aby nám ve verších 6 – 16 představil zásadní skutečnosti o Božím jednání v soudu.

a) Bůh provádí soud podle své svatosti

Verš 6: ... který každému odplatí podle jeho skutků. ...

Výraz „každému odplatí“ ukazuje Boží všeobecný soud a Jeho odplatu. Odpovídá to Jeho svatosti. K tomu nalézáme pět bodů:

1) Podle jeho skutků

Bůh soudí každého podle jeho skutků, to znamená tak, jak každý skutečně žil. Lidé přikrášlují svůj život, ale Bůh posuzuje podle skutečnosti.

2) Co Bůh uznává

Verš 7: ... těm, kteří s vytrvalostí v dobrém skutku hledají slávu a čest a nepomíjitelnost, věčným životem;...

Bůh uznává:

- když lidé vytrvávají v dobrém skutku,
- když hledají slávu a čest a nesmrtelnost, zabývají se tedy oním světem,
- když působí dobré (viz verš 10).

Bůh to vidí a chce to odplatit slávou, ctí a pokojem, jak nám to rovněž objasňuje 10. verš. Tato odměna se vztahuje na život na zemi. „Věčný život“ (verš 7) jim slibuje pro budoucnost, když jejich život na zemi skončí. Je jasné, že tak může jednat jen obrácený člověk.

3) Co Bůh odsuzuje

Verše 8 a 9: ... těm ale, kteří hledají svár a jsou neposlušní pravdy, nepravosti ale poslušní, hněvem a zuřivostí. Soužení a úzkost na každou duši člověka, který vykonává zlé,

Bůh odsuzuje:

- svárlivost,
- když lidé neposlouchají pravdu,
- když poslouchají nepravost, tj. když ze své vůle dělají, co Bůh odsuzuje,
- když konají zlo.

To vše Bůh odplatí. Už ve svém životě na zemi budou muset procházet soužením a úzkostí. V budoucnosti obdrží hněv a zuřivost. To se týká neobrácených lidí.

4) Žid předně, pak i Řek

Verše 9 a 10: ... jak na Žida předně, tak také i na Řeka; sláva ale a čest a pokoj každému, kdo působí dobré, jak Židu předně, tak také i Řeku; ...

Židé měli více známosti o Bohu a o Jeho vůli než Řekové. Tento rozdíl bere Bůh v úvahu, když někoho posuzuje v soudu. To platí jak při uznání dobrého, tak také při odsouzení zlého.

5) Všichni lidé stojí pod Božím rozsudkem

Verš 11: ... neboť není přijímání osob u Boha.

Měřítka pro Boží jednání v soudu je bez výjimky použito na všechny lidi. To je důležitý závěr, který musíme učinit vzhledem k dalšímu verši.

Verš 12: Neboť kteří bez zákona hřešili, bez zákona také zahynou; a kteří pod zákonem hřešili, budou souzeni skrze zákon...

Ti, „kteří bez zákona hřešili“, jsou nenáboženští lidé, ať nemravní nebo slušní: zahynou.

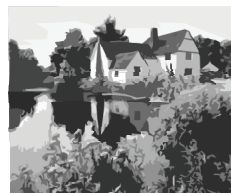
Náboženští lidé, jak je popisuje kapitola 2,17–29, hřešili pod zákonem: Budou souzeni.

Zde je tedy ukázáno, že Bůh nedělá výjimky: Všichni lidé spadají pod Jeho soud, protože dělali to, co On odsuzuje.

Verš 16: ... v ten den, kdy bude Bůh soudit skryté věci lidí podle mého evangelia skrze Ježíše Krista.

K tomuto slavnostnímu dni soudu dojde u velkého bílého trůnu (Zjevení 20,11–15). Výraz „mé evangelium“ zahrnuje celou službu apoštola Pavla, kterou od Pána přijal (viz také kapitolu 16,25). Avšak zde je položen důraz na **evangelium Boží**. To je poselství, které představuje Ježíše Krista jako Zachránce a jako Soudce.

VĚŘÍCÍ DĚKUJÍ PÁNU, ŽE NEPŘIJDOU NA SOUD. KDYŽ BYL PÁN JEŽÍŠ NA ZEMI, ŘEKL: „KDO VE MNE VĚŘÍ, NEBUDE SOUZEN.“ BUDOU UŠETŘENI SOUDU, KTERÝ APOŠTOL V TĚCHTO VERŠÍCH PŘEDSTAVIL. JAKÁ OBDIVUHODNÁ MILOST!

b) Vsuvka o svědomí

Verše 13–15, dané do závorky, tvoří vsuvku.

Verš 13: ... (neboť ne posluchači zákona jsou spravedliví před Bohem, nýbrž činitelé zákona budou ospravedlněni.

Přiznávat se k Božímu slovu a být posluchačem těchto slov ještě neznamená, že člověk je spravedlivý. Pán Ježíš jednou vyprávěl o pošelilém muži, jenž slyšel Boží slovo, ale nečinil je. Tento muž postavil svůj dům na písku, a tak neměl pro svůj život bezpečný základ.

Kdo je poslušný Božího slova, a tím je činitel zákona, je ospravedlněn. Myslíme tu na toho moudrého muže v onom příběhu, který slyšel Slovo a činil je. Byl ospravedlněn. Pán staví oba muže vedle sebe: Oba slyšeli Boží slovo. Jeden je činil, druhý je nečinil. To je pro Boha rozhodující.

Verš 14: Neboť když národy, které nemají zákon, od přirozenosti vykonávají věci zákona, tu jsou tito, kteří nemají zákon, sami sobě zákonem,...

Jsou lidé, kteří neznají Bibli, a přece ukazují určité způsoby chování, které souhlasí s Božím slovem. Přemýšlením a zkušeností poznávají jako zlé určité věci, které i Bible označuje za zlé. Docházejí k závěrům, které souhlasí s Božím slovem. Tak jsou si sami zákonem, tzn. jsou lepší, než ti, kteří Bibli znají, ale nežijí podle ní.

Verš 15: ...taková, kteří ukazují dílo zákona napsané ve svých srdcích, přičemž jejich svědomí spolu svědčí a jejich myšlenky se mezi sebou obžalávají nebo také omlouvají)...

Lépe porozumět myšlenkovému sledu těchto veršů nám pomůže ilustrace: Z Božího slova víme, že krást je hřích. Někdo, kdo Bibli nezná, ale upřímně smýšlí, dojde k závěru, že krást je něco zlého. To jsou přemýšlení. Ale nejpozději tehdy, když mu někdo něco ukradne, také ze zkušenosti ví, že to je hřích. Jsou nevěřící lidé, kteří by nikdy nic neukradli, protože tuto zásadu poznali. V tomto bodě jsou v souladu s Bohem a Jeho myšlenkami.

„Přičemž jejich svědomí spolu svědčí.“ Svědomí je Bohem daný nástroj v každém člověku. Působí, že jej jeho myšlenky obžalovávají, když jedná proti Božímu slovu. Vede ale také k tomu, že jej jeho myšlenky omlouvají, když žije podle Bible. Tak je svědomí Bohem daný ukazatel, který člověku pomáhá, aby nedělal zlé.

Souhrnem: Ve verších 6–16 nalézáme zásadní poznámky o Božím jednání v soudu. V pěti bodech je představeno Jeho posuzování podle Jeho svatosti. Verše 13–15 obsahují vsuvku o svědomí.

Náboženský člověk

Na příkladu Židů jsou ve verších 17–29 ukázány znaky náboženského člověka. Zná, čte a slyší Boží slovo, ale nečiní je. Bůh odsuzuje tři způsoby jednání náboženského člověka:

a) Jeho domýšlivost

Verš 17: Jestliže se však nazýváš Židem a spoléháš se na zákon a chlubíš se Bohem...

Náboženský člověk se opírá o zákon, je pyšný, že vlastní Boží slovo. A chlubí se tím, že navenek stojí ve spojení s Bohem.

Verš 18: ...a znáš vůli a rozeznáváš to výtečnější, poněvadž jsi vyučen ze zákona ...

Náboženský člověk se domýšlí, že umí rozlišovat dobré a zlé, protože čte Boží slovo.

Verš 19: ...a troufáš si, že jsi vůdce slepých, světlo těch, kteří jsou ve tmě,...

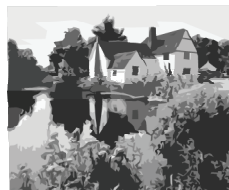
Namýšlí se, že je „vůdce slepých“ a že může druhé vést. Domnívá se o sobě, že je světlem. Chlubí se tím a říká: Mám známost Božího slova!

20. verš: ...vychovatel pošetilých, učitel nedospělých, jenž má formu známosti a pravdy v zákoně – ...

Jako „*vychovatel pošetilých*“ se považuje za moudrého. A jako „*učitel nedospělých*“ si troufá druhé poučovat.

Náboženský člověk se tedy zjevuje ve velké domýšlivosti, která se ukazuje v pýše, že patří k Božímu lidu. Domnívá se, že všechno umí správně posoudit a může druhé vést. Tato pýcha je zvláštním rysem náboženských lidí.

TYTO MYŠLENKY NÁS UČÍ BÝT SKROMNÝMI, NESMÝŠLET O SOBĚ VYSOCE A ŽÍT V PRAVÉ POKOŘE.

b) Jeho kázání morálky

Verše 21–23: ... ty, který nyní učíš druhého, sám sebe neučíš? Který kážeš, že se nemá krást, a kradeš? Který říkáš, že se nemá cizoložit, a cizoložíš? Který považuješ modly za ohavnost, a dopouštíš se loupeže v chrámu? Který se chlubíš zákonem, a zneuctuješ Boha přestupováním zákona?

Náboženský člověk nedělá to, co druhé učí dělat. Káže vodu a pije víno, jak se říká. Pavel k tomu předkládá tři příklady:

Náboženský člověk káže, že se nemá krást, a přece krade.

Káže, že se nemá cizoložit, a sám to dělá.

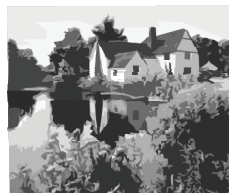
Káže proti modloslužbě, ale dopouští se chrámové loupeže.

Tak se projevují náboženští lidé jako kazatelé morálky.

Verš 24: Neboť kvůli vám je Boží jméno mezi národy v porouhání, jak je psáno.

Boží jméno je chováním náboženského člověka nejen zneuctěno, nýbrž je v porouhání. Protože tento Boží slovo jen káže, ale nežije podle něho, jsou lidé ve svém mínění o Bohu, jenž ta nařízení dal, negativně ovlivňováni.

TO JE OPĚT DŮLEŽITÉ POUČENÍ PRO VĚŘÍCÍ: NÁŠ ŽIVOT MÁ BÝT K BOŽÍ CTI, ABYCHOM DOMÝŠLIVÝM JEDNÁNÍM A KÁZÁNÍM MORÁLKY NEPŮSOBILI, ŽE BOŽÍ SLOVO BUDE V POROUHÁNÍ, ČÍMŽ NAKONEC JE ZNEUCŤOVÁN BŮH.

c) Jeho důvěra v přináležitost ke správnému náboženství

25. verš: *Neboť obřízka sice má užitek, když činíš zákon; ale když jsi přestupník zákona, tu se tvá obřízka stala neobřízkou.*

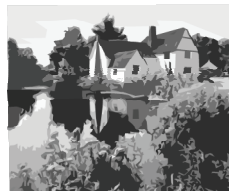
Obřízkou patří Žid navenek k Bohu a k Jeho lidu. Jestliže ale přes svou obřízku žije nespravedlivě a neposlušně, je přestupník zákona. Tím se stává neobřízkou, to znamená, že nepatří vnitřně Bohu. To charakterizuje náboženského člověka: Navenek vyznává, že je u Boha, ale vnitřně je od Něho daleko vzdálen. To je velmi vážné!

Verše 26–29: Jestliže nyní neobřízka dbá práv zákona, nebude jeho neobřízka počítaná za obřízku a neobřízka od přirozenosti, která zákon naplňuje, tebe soudit, který s literou a obřízkou jsi přestupník zákona? Neboť ne ten je Žid, který je jím navenek, ani není vnější obřízka v těle obřízkou; nýbrž ten je Žid, který to je vnitřně, a obřízka je obřízka srdce, v duchu, ne v liteře; jehož chvála není od lidí, nýbrž od Boha.

Apoštol používá tohoto stavu věcí, aby mluvil o obřízce srdce. Tím má na mysli poslušnost vůči Bohu a Jeho Slovu. Není rozhodující náboženské stanovisko, nýbrž to, zda někdo poslouchá Boha a Jeho Slovo.

PRO VĚŘÍCÍ VYVSTÁVÁ OTÁZKA:

POSLOUCHÁME ZE SRDCE BOHA?

Odsouzení falešných závěrů

V tomto důležitém, ale ne jednoduchém oddílu v kapitole 3,1–8 se apoštol staví proti třem chybným závěrům:

a) První závěr

Verše 1–4: Jaká je nyní výhoda Žida anebo jaký je užitek obřízky? Mnohý v každém ohledu. Neboť předně jim byly svěřeny Boží výroky. Co tedy? Jestliže někteří neuvěřili, zruší snad jejich nevěra Boží věrnost? To buď daleko! Bůh ale buď pravdivý, každý člověk ale lhář; jak je psáno: „Abys byl ospravedlněn ve svých slovech a přemohl, když jsi souzen.“

První chybný závěr: Nevěra náboženského člověka dokazuje, že Boží slovo je nedostatečné. – Proti tomu se apoštol staví zcela rozhodně a říká: To buď daleko, nikdy! Bůh je věrný, Jeho Slovo je dokonalé a On dostojí svým výrokům.

b) Druhý závěr

Verše 5–7: Jestliže však naše nepravost prokazuje Boží spravedlnost, co máme říci? Je snad Bůh nespravedlivý, že stihá hněvem? (Mluvím podle způsobu lidí.) To buď daleko! Jak by jinak mohl Bůh soudit svět? Jestliže ale Boží pravda se mou lží rozhodňuje k jeho slávě, proč jsem také ještě souzen jako hříšník?

Druhý chybný závěr: Bůh nesmí zlo soudit. Jestliže zlé jednání člověka teprve správně vyzvedá Boží slávu, pak přece nesmí zlo soudit. – I proti tomu se apoštol rozhodně staví, když říká: To buď daleko!

c) Třetí závěr

Verš 8: A je to snad tak, jak se nám rouhají a jak někteří říkají, že říkáme: Čiňme zlé, aby přišlo dobré? – jejichž odsouzení je spravedlivé.

Třetí chybný, ještě horší závěr: Lidé říkají: Zlo přispívá k dobrému. To se tvrdí ve výroku: „Čiňme zlé, aby přišlo dobré.“

Takový závěr je naprosto převrácený a ukazuje zkažený vnitřní postoj. Apoštol tomuto výroku odporuje se vší rozhodností a velkou silou a říká: Kdo tak smýšlí a kdo tak mluví, toho postihne Boží spravedlivý soud.

V těchto verších se učíme třem skutečnostem:

- Člověk může dobré jen zkazit.
- Všechno zlo bude Bohem souzeno a potrestáno.
- Bůh vyvodí ze zlého dobré.

Člověk může dobré, které přichází od Boha, jen zkazit, ale Bůh může vyvést ze zla dobré. Ve Starém zákoně nalézáme výstižný obraz: Samson zabil lva. Později nalezl v těle mrtvého zvířete med. Učinil závěr. „*Ze šírajícího vyšel pokrm a ze silného sladkost.*“ (Soudců 14, 14).

Boží úsudek

Nyní v kapitole 3,9–20 následuje závěrečný Boží úsudek o všech třech skupinách lidí:

- Všichni jsou provinilí (verše 9–18).
- Všichni zasloužili Boží soud (verš 19).
- Zákon je nemůže zachránit (verš 20).

Všichni se odvrátili

Verš 9: Co nyní? Máme nějakou přednost? Naprosto ne; neboť jsme předtím obvinili jak Židy, tak i Řeky, že jsou všichni pod hříchem, ...

První velký závěr: Všichni lidé jsou pod hříchem, všichni zhřešili.

Apoštol nyní cituje sedm míst ze Starého zákona, aby dokázal čtyři skutečnosti:

a) Člověk jako osoba je hříšný!

Citáty ze Žalmu 14,1–3 a Žalmu 53,3.4:

Kapitola 3,10–14

Verš 10: ...*jak je napsáno: „Není spravedlivého, není ani jednoho;...*

Není tu žádná shoda s Bohem.

Verš 11a: ...*není žádný, kdo je rozumný;...*

Člověk je zatemněn v rozumu (Ef 4,18).

Verš 11b: ...*není žádný, kdo by hledal Boha.*

Člověk „*nenávidí světlo a nepřichází ke světlu*“ (Jan 3,20).

Verš 12a: *Všichni se odvrátili, ...*

Ačkoli by člověk mohl skrze stvoření, svědomí a skrze Boží zákon znát nároky na sebe, odvrací se od nich.

Verš 12b: ...*napořád se stali neužitečnými;...*

Takoví, jací jsou, jsou lidé pro Boha nepoužitelní.

Verš 12c: ...*není, kdo činí dobré, není ani jeden.*“

Není tu žádný, kdo činí dobré. U přirozeného člověka jsou jen mrtvé skutky.

b) Jejich mluvení je hříšné!

Citáty ze Žalmu 5,10; Žalmu 140,4 a Žalmu 10,7:

Verš 13a: „*Jejich hrdlo je otevřený hrob, svými jazyky jednali lstivě.*“

To popisuje celou neupřímnost člověka, která se zvláště ukazuje v jeho slovech. Hřeší svým **jazykem**.

Verš 13b: „*Pod jejich rty je hadí jed.*“

Svými **rty** působí škodu.

Verš 14: „*Jejich ústa jsou plná klení a hořkosti.*“

Ústa zde představují vzpurné mluvení proti Bohu.

c) Jednání člověka je hříšné!

Citát z Izaiáše 59,7:

Verše 15–17: „Jejich nohy jsou rychlé k vylévání krve; zpuštění a bída je na jejich cestách a cestu pokoje nepoznali.“

Zde se jedná o **násilnost** neobráceného člověka.

d) Jejich pohnutky jsou hříšné!

Citát ze Žalmu 36,2:

Verš 18: „Není Boží bázně před jejich očima.“

Také nitro člověka a jeho pohnutky jsou hříšné.

Všichni jsou odsouzeni

Verš 19: Víme ale, že vše, co zákon říká, to mluví k těm, kteří jsou pod zákonem, aby každá ústa byla zacpána a celý svět propadl Božímu soudu.

„Každá ústa jsou zacpána“ se vztahuje zvláště na soud náboženských lidí.

„Celý svět propadl rozsudku.“ Také nemravníci, jakož i slušní lidé, kteří nestojí Bohu blízko, jsou souzeni.

Neschopnost a užitek zákona

Verš 20: Proto ze skutků zákona nebude před ním ospravedlněno žádné tělo; neboť skrze zákon přichází poznání hříchu.

Tento zajímavý verš mluví o Božím zákonu, přesně vzato o deseti přikázáních. Tento zákon nemůže člověka zachránit. Proč ne? Protože není dobrý? Nikoli, nýbrž proto, že člověk je hříšník, a proto ho nemůže dodržet. To tvoří neschopnost zákona.

Přesto má důležitý užitek: Působí poznání hříchu. V 1. Timoteovi 1,8–10 je nám řečeno, že zákon není určen pro věřícího, nýbrž pro bezbožného, pro bezuzdného, aby poznal, že je zlý a dělá zlo.

Zákon přirovnáváme k zrcadlu: Zrcadlo mi může ukázat, že jsem špinavý, ale nemůže mne od této špíny očistit.

Boží spravedlnost skrze víru

Kapitola 3,21 – 4,25

Víra v Jeho krev

Když byli všichni lidé odsouzeni jako provinilí, je ve verších 21–31 představeno Boží řešení: Každý věřící obdrží na základě krve Pána Ježíše Boží spravedlnost.

Skrze víru v Ježíše Krista

Verš 21: Nyní ale byla, bez zákona, zjevena Boží spravedlnost, dosvědčená zákonem i proroky...

Apoštol začíná tento oddíl slovy „*nyní ale*“. Když vykreslil temný obraz selhání člověka, mluví nyní o obdivuhodné době milosti, ve které smíme žít. Ukazuje nám, co Bůh věřícímu dává.

„*Bez zákona*“, tedy mimo každý zákonní systém, je Boží spravedlnost zjevena v evangeliu. Toto zjevení charakterizuje křesťanské časové období. Boží evangelium bylo dosvědčeno a předpověděno už ve Starém zákoně skrze zákon a proroky.

V historii lidí jsou různé epochy, mezi jiným doba zákona a doba milosti. Je důležité, abychom tyto dvě domácnosti dovedli rozlišovat. Bůh jedná v různých obdobích spasení nebo domácnostech rozdílně. A přece nalézáme v Božím slově plnou harmonii přes tyto doby spasení. Starý zákon vrhá světlo na vzácnou pravdu, že Boží spravedlnost je zjevena v době milosti (Iz 46,13; 56,1).

Verš 22: Boží spravedlnost ale skrze víru v Ježíše Krista vůči všem a na všechny, kteří věří.

Boží spravedlnost není lidmi způsobená spravedlnost, která je od nás vyžadována a která by pak mohla před Bohem platit. Tu my nemůžeme a nemusíme působit. Ne, Boží spravedlnost přichází od Něho a je v souladu s Jeho podstatou.

Byla způsobena výkupným dílem našeho Pána Ježíše Krista na kříži Golgoty. Jeho život byl spravedlivý. A přece by nám nemohl tuto božskou spravedlnost nabídnout. Neboť teprve na kříži byl pro naše hříchy a pro hřích v Božím soudu. Boží spravedlivý trest stihl Jej a On v něm vytrval. Tím dobyl tuto božskou spravedlnost. Zcela uspokojil všechny Boží nároky. Ano, ještě více: Ve svém výkupném díle Boha oslavil. Nyní je nám lidem tato božská spravedlnost nabízena na základě Jeho díla. Můžeme ji získat **skrze víru** v Pána Ježíše, když Jej přijmeme jako osobního Vykupitele.

„*Vůči všem*“ ukazuje **směr**, ve kterém je tato božská spravedlnost nabízena: všem lidem! „*Na všechny, kteří věří*“ znamená, že její **použití** je jen pro ty, kteří ji vírou uchopí.

Vykoupení v Kristu Ježíši

Verš 23: Neboť není rozdílu, neboť všichni zhřešili a nedosahují slávy Boží...

Ještě jednou je zdůrazněno, že všichni zhřešili, a tím na sebe vložili vinu. To má za následek soud a trest. Nedosahují slávy a nemohou dělat nic, co by bylo přiměřené a vhodné pro Boží slávu.

Verš 24: ... a jsou ospravedlňováni zdarma jeho milostí, skrze vykoupení, které je v Kristu Ježíši;...

Lidé, kteří zhřešili a uvalili na sebe vinu a jdou vstříc soudu – kteří nemohou dělat nic, aby tomuto údělu ušli, mohou být ospravedlněni zdarma. Podivuhodná milost!

„*Gratis – zdarma*“ mají rádi všichni lidé. Avšak proč hned všichni nepřijmou toto bezplatné spasení v Pánu Ježíši? Není to proto, že člověk musí dát stranou všechnu svou pýchu, když chce toto ospravedlnění obdržet zdarma?

Verš 25: ... kterého Bůh představil jako prostředek smíření skrze víru v jeho krev k prokázání své spravedlnosti...

Tento bezplatný dar je možné obdržet bez peněz a bez zaplacení, a to díky vykonanému výkupnému dílu Ježíše Krista. On dal prostředek smíření: svou krev. Vírou v Jeho krev získá člověk Boží spravedlnost. Nejde zde tedy jen o to, přijmout Osobu Pána Ježíše, nýbrž opřít se také o Jeho výkupné dílo.

Verše 25 a 26: ... kvůli prominutí předtím učiněných hříchů pod Boží shovívavostí; k prokázání své spravedlnosti v nynější době, aby byl spravedlivý a ospravedlňoval toho, který je víry v Ježíše.

Bůh mohl prominout hříchy věřících Starého zákona, protože předem viděl dílo svého Syna na kříži Golgoty. Věřící Starého zákona – o tom nepochybuji – věděli o tom, že jim je odpuštěno. Ale nevěděli, **jak** může být učiněno smíření za jejich hříchy. Avšak důvěřovali Bohu, že On to učiní. My, věřící doby milosti, můžeme hledět zpět na dokonale vykonané dílo vykoupení. Víme, na jakém základě jsme byli ospravedlněni. To je vzácná jistota!

Dílo Pána Ježíše tedy stačí i pro všechny lidi Starého zákona, kteří byli věřící. Vidíme tu dalekosáhlé působení díla Pána Ježíše. Jak je obsáhlé a nesmírně velké!

„Ospravedlňuje toho, kdo je víry v Ježíše.“ Jestliže **nás** Bůh ospravedlňuje, jedná v souladu se svou podstatou. On je svatý a musí hřích odsoudit. Těmto Božím svatým nárokům naprosto vyhovělo dílo Pána Ježíše na kříži. Bůh byl smrtí Krista oslaven ve svých podstatných charakterových rysech. Proto každý, kdo osobně uvěří v toto výkupné dílo, je Bohem ospravedlněn.

Ospravedlnění bez skutků

Verše 27 a 28: Kde je nyní chloubka? Byla vyloučena. Skrze který zákon? Skutků? Nikoli, nýbrž skrze zákon víry. Neboť soudíme, že člověk je ospravedlňován skrze víru, bez skutků zákona.

Tento oddíl začíná otázkou: „Kde je nyní chloubka?“ Odpověď zní: Není tu sláva pro člověka! To je hluboce zakořeněný problém člově-

ka, že chce být vždy ctěn. Avšak ten, kdo chce pro sebe použít tuto božskou spravedlnost, musí vědět, že čest náleží jen Bohu.

Na principu „zákona skutků“ nelze tuto spravedlnost získat. Tento „zákon skutků“ je Kainova zásada. Ten věřil, že svou činností najde u Boha uznání. To je prastaré, a přece nanejvýš moderní náboženství. Lidé si myslí, že Bůh posuzuje život člověka pomocí nějaké váhy: Na levou stranu mají být položeny jeho hříchy a na pravou stranu jeho dobré skutky, o kterých si myslí, že je vykonal. Pak doufá, že až bude jednou stát před Bohem, váhy se skloní na pravou stranu. Ale Bůh v tomto směru nepoužívá žádné váhy.

Deset tisíc dobrých skutků člověka neodejme ani jeden hřích! Skrze „zákon skutků“ nemůže být nikdo ospravedlněn. To se stane jen skrze „zákon víry“. To je zásada Abelova, který už tehdy poznal, že potřebuje zástupnou oběť, aby byl ospravedlněn.

Verše 29 a 30: Nebo je snad Bůh pouze Bohem Židů? Ne také národů? Ano, i národů, neboť on je ten jeden Bůh, který ospravedlní obřízku z víry a neobřízku skrze víru.

Bůh je Bůh **všech** lidí. Nabídka ospravedlnění platí pro náboženské i bezbožné lidi. Vzhledem k náboženským lidem apoštol říká: „Ospravedlnění **z** víry“, v protikladu k jejich náboženským skutkům. Ve vztahu k bezbožným lidem používá výraz „ospravedlnění **skrze** víru“, v protikladu k slušnému životu bez Boha. Jaká je to obdivuhodná božská skutečnost!

Verš 31: Rušíme tedy vírou zákon? To buď daleko! Nýbrž potvrzujeme zákon.

Apoštol ihned na otázku ohledně rušení zákona dává odpověď: To buď daleko! Ne, skrze zákon jsou hříchy **poznány**. To je užitek zákona!

„Potvrzujeme zákon.“ Nyní už myslí na to, co nalézáme v další kapitole o Abrahamovi a Davidovi.

Abraham, otec věřících

Kapitola 4 mluví o Abrahamovi a Davidovi, kteří už v době Starého zákona získali ospravedlnění a odpuštění **skrze víru** v Boží milost a všemohoucnost. Tento oddíl začíná otázkou: „*Co máme nyní říci?*“ Tím je jasné, že nyní budou potvrzeny a doplněny důležité myšlenky z kapitoly 3,21–31.

Ospravedlnění přichází od Boha

Verš 1: Co máme nyní říci, že Abraham, náš otec podle těla, nalezl?

Apoštol nyní mluví o Abrahamovi jako o „našem otci“. Tento patriarcha je důležitou osobou pro lidi z izraelského národa, ale také pro nás, věřící doby milosti.

Verše 2 a 3: Neboť jestliže byl Abraham ospravedlněn ze skutků, má se čím chlubit – ale ne před Bohem. Neboť co říká Písmo? „Uvěřil Abraham Bohu, a bylo mu to počteno za spravedlnost.“

Byl Abraham ospravedlněn ze skutků? Pak by se mohl chlubit. Ale ne, on na slovo uvěřil Bohu, a to mu bylo počteno za spravedlnost.

Verše 4 a 5: Tomu ale, který pracuje /nebo: činí skutky/, není mzda připočtena podle milosti, nýbrž podle dluhu. Tomu ale, který nepracuje /nebo: nečiní skutky/, nýbrž věří v toho, jenž ospravedlňuje bezbožného, je jeho víra počtena za spravedlnost;...

Když někdo pracuje a za svou práci něco dostane, pak tomu říkáme mzda. Jestliže ale někdo nepracuje, a přece je ospravedlněn, tu to není mzda, nýbrž dar. Tento dar dal Bůh nám, když jsme v Něho uvěřili. To zakusil už Abraham.

Verše 6–8: ...jako i David vypravuje blahoslavenství člověka, jemuž Bůh připočítává spravedlnost bez skutků: „Blahoslavení jsou ti, jejichž nepravosti jsou odpuštěny a jejichž hříchy jsou přikryty! Blahoslavený je muž, jemuž Pán nepřipočítává hřích!“

David byl pro Izraelity a je i pro nás důležitou osobností. Bez skutků obdržel odpuštění a stal se šťastným. To potvrzuje citát ze Žalmu 32,1: „*Blahoslavený je ten, jemuž je odpuštěno přestoupení, jehož hřích je přikryt!*“

Výraz „*odpuštěno*“ nalézáme v Listu Římanům jen zde. Skutečnost sama o sobě stojí před námi víckrát, o tom není pochyb. Ale apoštol pak mluví vždy o ospravedlnění. Rozdíl mezi odpuštěním a ospravedlněním je ukázán při vysvětlení verše 5,1.

Boží nabídka platí všem lidem

Verše 9 a 10: Spočívá toto blahoslavenství nyní na obřízce nebo také na neobřízce? Neboť říkáme, že Abrahamovi byla víra počtena za spravedlnost. Jak mu tedy byla přičtena? Když byl v obřízce nebo když byl v neobřízce? Ne v obřízce, nýbrž před obřezáním.

Abraham věřil **dříve**, než byl obřezán. Proto je otcem věřících, kteří nejsou obřezáni. To jsou lidé, kteří přicházejí z bezbožného pozadí. Radost ospravedlnění obdrží také věřící nežidovského původu.

Verše 11 a 12: A obdržel znamení obřízky jako pečeť spravedlnosti víry, kterou měl, když byl v neobřízce, aby byl otcem všech, kteří věří v neobřízce, aby také jim byla připočtena spravedlnost; a otcem obřízky, nejen pro ty z obřízky, nýbrž také pro ty, kteří chodí ve stopách víry, kterou měl náš otec Abraham, když byl v neobřízce.

Apoštol dále rozvádí, že Abraham obdržel pečeť obřízky jako potvrzení své víry. Proto je také otcem věřících s náboženským pozadím. Radost ospravedlnění platí také jim.

Dědictví přichází skrze zaslíbení

Verše 13–16: Neboť ne skrze zákon se dostalo Abrahamovi nebo jeho potomstvu zaslíbení, že má být dědicem světa, nýbrž skrze spravedlnost z víry. Neboť jsou-li dědici ti ze zákona, tu je víra zmařena a zaslíbení zrušeno. Neboť zákon působí hněv; kde ale není zákon, tam

není také přestoupení. Proto je to z víry, aby to bylo podle milosti, aby zaslíbení bylo celému potomstvu pevné, ne pouze tomu ze zákona, nýbrž také tomu z Abrahamovy víry, jenž je otec nás všech...

Když zde Pavel mluví o dědictví, pak má na mysli budoucnost věřících. Obsahuje naše vejítí do nebe a vše, co s tím souvisí. Tento šťastný budoucí díl nedostaneme skrze zákon. Ne, zákon působí hněv, přinesl by nám odsouzení u velkého bílého trůnu a hroznou budoucnost v pekle.

Avšak naše dědictví právě není skrze zákon, nýbrž z víry a podle milosti. To nám ukazuje obě stránky naší budoucnosti. Získáváme tuto budoucnost z víry, to je stránka člověka. Avšak je nám darována z milosti, to je Boží stránka.

Tato obdivuhodná, šťastná budoucnost věřících je zajištěna, neboť se zakládá na Božím slibu.

Bůh vyvádí ze smrti život

Verše 17–22: ...[jak stojí psáno: „Ustanovil jsem tě za otce mnohých národů.“] před Bohem, jemuž uvěřil, který oživuje mrtvé a povolává to, co není, jako by bylo; jenž proti naději v naději uvěřil, aby se stal otcem mnohých národů podle toho, co je řečeno: „Tak bude tvé potomstvo.“ A ne slabý ve víře, nehleděl na své vlastní, už umrtvené tělo, poněvadž mu bylo téměř sto let, a odumřelé lůno Sáry, a nepochyboval o Božím zaslíbení v nevěře, nýbrž byl posílněn ve víře, dává je Bohu čest, a byl plně jistoty, že co on zaslíbil, také může učinit. Proto mu to také bylo počteno za spravedlnost.

V těchto verších je nám představena důležitá pravda: Bůh vyvádí život ze smrti. Abraham uvěřil Bohu a Jeho slovu, když mu Bůh zaslíbil potomka. Jeho víra se opírala o skutečnost, že Bůh oživuje mrtvé, a tak daruje potomka.

Abraham uvěřil Bohu „proti naději“. Skutečnosti a okolnosti v jeho životě mluvily proti naplnění zaslíbení. Věřil také „v naději“, protože nehleděl na okolnosti a skutečnosti, nýbrž protože důvěřoval Bohu a

Jeho slovu. Je to velmi krásná věta: proti naději a v naději! Ačkoli tu nebyla naděje (on a Sára byli příliš staří), přece doufal – a nebyl zahanben!

Protože nehleděl na sebe ani na Sáru, nebyl ani „slabý ve víře“, ani plný pochybností. A Bůh posilnil jeho víru. Věděl, že Bůh je nejen mocný, nýbrž že je všemohoucí. Důvěřoval Všemohoucímu a tím přišel vzhledem k zaslíbení k „plné jistotě“. Tuto víru Bůh potvrdil. Přičetl mu ji za spravedlnost.

Zde je nám představena Abrahamova víra vzhledem k zaslíbení potomka, aby nám bylo ukázáno, že táž víra je aktivní, když jde o naše ospravedlnění: Hledíme ne na svůj beznadějný stav, nýbrž důvěřujeme Bohu a Jeho výrokům.

Verše 23 a 24: Není to ale napsáno jen kvůli němu, že mu to bylo připočteno, nýbrž také kvůli nám, jimž má být připočteno, kteří věříme v toho, jenž Ježíše, našeho Pána, vzkřísil z mrtvých...

Toto vše tedy nebylo napsáno jen kvůli Abrahamovi, nýbrž také kvůli nám, kteří žijeme v době milosti. Tak přichází Pavel k závěru a říká: „Věříme v Boha, který vzkřísil z mrtvých Ježíše, našeho Pána.“ Věříme jako Abraham, že Bůh může vyvést ze smrti život.

Vzkříšení z mrtvých je důležitá pravda. Nejde přitom jen o vzkříšení **mrtvých**, nýbrž o to, že zemřelí jsou vzkříšení **z (prostřed) mrtvých**. Tak Ježíš Kristus vstal jako první z mrtvých. Také ti, kteří věří v Pána Ježíše, budou vzkříšeni z mrtvých, zatímco nevěřící ještě zůstanou ve smrti.

Je důležité dbát následujícího: V Listu Římanům je nám představen Pán Ježíš jako vzkříšený z mrtvých. Kapitola 8 mluví také o tom, že je po Boží pravici. Ale skutečnost, že věřící jsou s Ním vzkříšeni, není předmětem apoštolova pojednání v Listu Římanům, nýbrž v Listu Koloským. Zde jsme viděni jako žijící na zemi: „*Bohu ale žijící v Kristu Ježíši.*“ (Římanům 6,11)

Když Duch Boží říká, že Bůh vyvede ze smrti život, pak tedy myslí na základní pravdu o vzkříšení Pána Ježíše.

Verš 25: ...který byl vydán pro naše přestoupení a vzkříšen pro naše ospravedlnění.

Pán Ježíš vešel do smrti, aby obdržel trest za naše hříchy. To je základ našeho ospravedlnění. Pak Jež Bůh pro naše ospravedlnění vzkřísil. Požehnání tohoto ospravedlnění k nám tedy plyne skrze toho Vzkříšeného. Smrt a vzkříšení Pána Ježíše jsou dva velké základy křesťanské víry. Abychom to řekli jednoduše: Jeho smrt je základem naší záchrany a skrze Jeho vzkříšení k nám plyne požehnání Jeho výkupného díla.

První chvalozpěv

Kapitola 5,1–11

Když nám ve druhém oddílu Listu Římanům byl nejprve představen Boží hněv proti hříchům člověka a následně ospravedlnění z víry, následuje nyní chvalozpěv. Každý velký oddíl Listu Římanům končí chvalozpěvem. Zde máme před sebou ten první. Vždy znovu žasne nad strukturou, kterou má Duch Boží v tomto Listu. Je důležité, abychom nejprve poznali strukturu, abychom pak rozuměli i jednotlivostem ve verších.

V tomto chvalozpěvu jsou tři části. V každé z těchto částí se chlubíme:

- chlubíme se v naději (verše 1 a 2),
- chlubíme se v soužení (verše 3–10),
- chlubíme se Bohem (verš 11).

To je rozdělení dané Duchem Božím v tomto obdivuhodném, velmi hluboko jdoucím a radost působícím oddílu.

Chlubíme se v naději

Verše 1 a 2 obsahují tři důležité body:

- Naše **minulost** je s Bohem vyrovnána,
- v **přítomnosti** jsme Bohem zcela přijati,
- naše **budoucnost** je zajištěna Bohem samým.

Minulost je s Bohem vyrovnána

Verš 1: Poněvadž jsme tedy byli ospravedlněni z víry, máme pokoj s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista,...

Vzhledem k svým hříchům jsme obdrželi nejen odpuštění, nýbrž i ospravedlnění. **Odpuštění** znamená, že za své hříchy už neobdržíme trest. Apoštol to neříká v Listu Římanům výslovně, ale je to obsaženo ve skutečnosti ospravedlnění. **Ospravedlnění** znamená, že stojíme před Bohem tak, jako kdybychom nikdy nezhřešili.

Toto se děje skrze víru, to znamená skrze víru v Boha, který Krista vzkřísil z mrtvých, jak nám to ukazuje kapitola 4,25.

Toto vzkříšení je božským svědectvím, že Jeho dílo na Golgotě zcela postačuje k našemu ospravedlnění. Tímto výkupným dílem byl dán **zásadní** pokoj s Bohem. To čteme v Koloským 1,20: „**Učinil** pokoj skrze krev svého kříže.“

Zde ale stojí: „*Máme pokoj s Bohem.*“ Je zapotřebí slyšet a vírou uchopit pravdu, že Ježíš Kristus skrze krev svého kříže učinil zásadní pokoj. Pak máme **osobně** pokoj s Bohem.

„*Pokoj s Bohem*“ je pokoj nebo klid svědomí – důležitá skutečnost spasení pro každého věřícího člověka. Tento pokoj je předpokladem pro šťastný život, pro účinnou službu a pro upřímné velebení. V Bibli je o něm víckrát zmínka:

- Náš Pán Ježíš o tom říká v Matouši 11,28: „*Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste, a já vám odpočinutí dám.*“
- Také v Janu 14,27, když měl vykonat dílo vykoupení, řekl: „*Pokoj vám zanechávám.*“ Tento pokoj nám zanechal na základě svého výkupného díla.

- Když v Janu 20 vstoupil jako vzkříšený doprostřed učedníků, pozdravil je slovy: „*Pokoj vám!*“

V těchto všech místech jde o pokoj s Bohem, o pokoj svědomí.

Tento pokoj s Bohem jsme obdrželi „*skrze našeho Pána Ježíše Krista*“. Když si uvědomíme, že jsme obdrželi ospravedlnění z víry, a proto máme pokoj svědomí, pak myslíme na to, že náš Spasitel nám tento vzácný dar vydobyl na kříži. Stane se v našem srdci velkým a my budeme poutáni Jeho obdivuhodnou láskou. Z lásky byl připraven pro nás jít na soud a na smrt. To spojuje naše srdce s Ním!

Výraz „*skrze našeho Pána Ježíše Krista*“ se vztahuje také zpětně na první část těchto dvou veršů: Vše – ospravedlnění i pokoj s Bohem – jsme obdrželi *skrze našeho Pána Ježíše Krista*. Působí ale také dopředu k druhému bodu, totiž že jako ospravedlnění nyní máme vždycky k Bohu přístup „*skrze našeho Pána Ježíše Krista*.“

V přítomnosti máme přístup k Bohu

Verš 2a: ...skrze něho také máme prostřednictvím víry přístup k této milosti, ve které stojíme,...

Tento přístup k Bohu je bezpodmínečná výsada všech věřících. V každé situaci, ať jsou dny světlé nebo tmavé, v každém stavu, ať je naše svědomí volné anebo žel někdy zatíženo hříchem, smíme vstupovat před Boha. Je přirozené, že očekává vyznání, jestliže se v našem životě vyskytl hřích. Pak nám odpouští a my se opět radujeme ze šťastného obecenství s Ním.

„*Máme přístup k této milosti.*“ Stojíme v Boží přízni, proto nás vždy přijímá v lásce a blahosklonnosti. Tato vzácná výsada je to nejvyšší, co věřící má na zemi. Smíme vždy pěstovat obecenství s tímto obdivuhodným Bohem, jenž nás se sebou samým smířil. To platí tedy pro přítomnost.

Naše budoucnost je jistá

Verš 2b: ...a chlubíme se v naději Boží slávy.

Nyní jde o naši budoucnost. Vejdeme do Boží slávy. Slovo naděje znamená v normálním hovorovém užívání nejistou věc. Lidé říkají: Doufám, že zítra udělám to nebo ono. Tím vyjadřujeme nejistotu. Ale v Božím slově je naděje jisté vědomí o tom, co Bůh říká. Tak také v našem verši je vyjádřena bezpečná jistota, že slíbená věc také přijde.

Výsledkem ospravedlnění je tedy, že vejdeme do Boží slávy. Budeme přivedeni v novém těle do nebe, do Boží přítomnosti, abychom tam věčně byli šťastní.

Učiníme souhrn: Pokud se týká naší minulosti: Je Bohem vyrovnána. Co se týká naší přítomnosti: Jsme Bohem plně přijati a můžeme vždy ve víře vstupovat do Jeho přítomnosti. A naše budoucnost je plně zajištěna: Vejdeme do Boží slávy.

Chlubíme se v soužení

Naděje nezahanbuje

Verš 3a: Ale nejen to, nýbrž chlubíme se také souženími,...

Soužením rozumíme cvičení a zkoušky, které Bůh klade na naši cestu. Pán nám věřícím nezaslibil jednoduchý život. Naopak! Svým učedníkům řekl. „Ve světě máte soužení. Ale buďte dobré mysli, já jsem přemohl svět.“ (Jan 16,33)

Jakub k nám volá: „Pokládejte to za velikou radost, moji bratři, když upadáte do rozličných zkoušek.“ (Jak 1,2) Na cestě víry jsou těžké věci a nejde o to, abychom se z těchto trápení radovali. To by bylo blouznivé a nezdravé. „Každá kázeň se pro přítomnost nezdá být předmětem radosti, nýbrž zármutku.“ (Židům 12,11) Ano, těžkosti nás činí smutnými. Neradujeme se z nich a také se jimi nechlubíme. Avšak chlubíme se výsledkem. O to zde jde, když čteme: „Chlubíme

se také souženými.“ Na těchto těžkých cestách, jimiž nás Bůh vede, by chtěl v našem životě něčeho dosáhnout.

V tomto oddílu následují tři kroky:

Verš 3b: ...neboť víme, že soužení působí vytrvalost,...

- a) Když prožíváme něco těžkého, je naší modlitbou a přáním, aby to Bůh hned odňal. Avšak On to vždy neudělá. Máme se učit v těžkých dnech vytrvávat **u Boha**. Vytrvání u Něho znamená, že přes těžkost jdeme dále v obecnství s Ním, místo abychom se proti tomu vzpouzeli.

Verš 4a: ...vytrvalost ale osvědčenost,...

- b) Vytrvání u Boha způsobí osvědčení nebo zkušenost. Činíme pak **s Bohem** zkušenosti, které bychom neudělali, kdyby v našem životě bylo vždy všecko bezproblémové.

Verše 4b a 5a: ...osvědčenost ale naději; naděje ale nezahanbuje,...

- c) Tato zkušenost působí naději, a to naději **v Boha**. V těchto okolnostech se učíme nedůvěřovat už sami sobě (= sebedůvěra), ani lidem. Celou svoji důvěru pak upíráme k Bohu. Myslíme na Davida, jenž v Žalmu 62 říká: „**Jen Bohu** důvěřuje tiše moje duše.“ Bůh chce souženými způsobit, abychom stále více důvěřovali už jen Jemu.

Když důvěřujeme sobě nebo lidem, pak jsme vždy zklamáni. Naděje nebo důvěra v Boha ale nezahanbuje.

Tato naděje může obsahovat ještě druhou myšlenku. Když se náš život na zemi stává těžkým, budeme se více zaměstnávat budoucností. Když se nám stále dobře daří, pak se nám na zemi docela líbí. Ale na těžké cestě jsme odpoutávání od země a více spojení s nebem. Apoštol tedy může vyjadřovat také tuto myšlenku: Naděje a očekávání Pána Ježíše se stávají živějšími a více zaměstnávají naše srdce, když cesta na zemi je namáhavá.

Nalézáme zde tedy tři kroky:

- soužení působí vytrvání **u Boha**,

- vytrvání působí zkušenost **s Bohem**,
- zkušenost působí naději **v Boha**.

Boží láska

Verš 5b: ...neboť Boží láska je vylita do našich srdcí skrze Ducha Svatého, který nám byl dán.

Boží Duch nám připomíná Boží lásku v našich srdcích. Chtěl by, abychom se z ní radovali v dobrých i těžkých dnech.

V prvním Janově listu je nám představena také Boží láska **v Pánu Ježíši**. Tam nám chce Boží Duch ukázat, že máme tuto lásku dávat dále. „*My milujeme, protože on nás nejprve miloval.*“ (1. Jana 4,19)

Zde však jde o to, že tato láska je rozlita do našich srdcí, abychom se z ní radovali a věděli, že právě v těžkých dnech jsme nesení Boží láskou. Za žádných okolností si nemusíme zoufat, neboť Bůh nás stále miluje, protože jsme Jeho děti.

Zaměstnávejme se mnoho Boží láskou! „*Vylita do našich srdcí*“ neznamená, že se – jak se to na první pohled možná zdá – máme dívat sami do sebe. To nám nepomůže dále. Ne, při zpytování, chápání a hledění na tuto lásku máme obracet své zraky ke kříži.

Pohled ke kříži

Když skutečně chceme vědět, jak velká a předivná je Boží láska k nám, pak musíme hledět ke kříži Golgoty. Tam se ji učíme poznávat!

Verše 6–8: Neboť Kristus, když jsme ještě byli bez síly, v určený čas za bezbožné zemřel. Neboť sotva někdo zemře za spravedlivého; neboť za dobrotivého by se snad ještě někdo mohl odvážit zemřít. Bůh ale dokazuje svou lásku k nám v tom, že Kristus, když jsme ještě byli hříšníci, za nás zemřel.

Boží láska byla zjevena v dání Pána Ježíše, totiž když jsme my ještě byli „bez síly“, to znamená, když jsme byli zcela bez síly, abychom žili pro Boha. „Bezbožní“ znamená, že jsme vedli život bez Boha. „Hříšníci“ konstatuje skutečnost, že jsme po celý den dělali jen zlé. „Nepřátelé“ Boží jsme byli v lhostejnosti, ve spravedlnosti skutků a v otevřeném odporu proti Němu.

Avšak krví Pána Ježíše jsme byli ospravedlněni. Obdivuhodná, božská láska se zjevila, když v nás nebylo k nalezení nic hodného lásky. Definice Boží lásky je: Bůh miluje, aniž by viděl v předmětu lásky něco lásky hodného. On nám dal Pána Ježíše.

- Byli jsme bez síly – nyní vlastníme božskou sílu pro život, který se Bohu líbí.
- Byli jsme bezbožní, vzdálení od Boha – nyní máme přístup k Bohu.
- Byli jsme hříšníci – nyní jsme ospravedlněni.
- Byli jsme Boží nepřátelé – nyní jsme Jeho milované děti.

Verše 9 a 10a: Tím více tedy, když jsme nyní ospravedlněni jeho krví, budeme skrze něho zachráněni od hněvu. Neboť jestliže my, když jsme byli nepřátelé, jsme byli s Bohem smířeni skrze smrt jeho Syna,...

Dílem vykoupení našeho Pána Ježíše jsme zachráněni před Božím hněvem. Jeho smrtí jsme byli osvobozeni od budoucího soudu, před který budou u velkého bílého trůnu jednou postaveni bezbožní lidé. Jaká myšlenka! Zaměstnává mne vždy znovu, když přemýšlím o výrazu „smrt jeho Syna“. Ano je to ten milovaný, jednorozený Syn, kterého Bůh Otec miluje od věčnosti k věčnosti! Právě tohoto Syna dal, a dal Ho na smrt. „Smrt jeho Syna“ – jak se to dotýká našich srdcí!

Pohled k nebi

Verš 10b: ... tak tím mnohem více, když jsme smířeni, budeme zachráněni skrze jeho život.

„Být vykoupeni skrze jeho smrt a zachráněni skrze jeho život“ vyvolalo mnoho otázek. Přitom nám může pomoci kapitola 8,33–35: *„Kdo bude žalovat na Boží vyvolené? Bůh je, který ospravedlňuje; kdo je, který odsoudí? Kristus je to, který zemřel, ba ještě více, který byl také vzkříšen, který je také na pravici Boží, který se také pro nás uplatňuje. Kdo nás odloučí od lásky Kristovy?“*

Náš Pán Ježíš je nyní v nebi, ale nezapomněl na nás. Žije tam a je pro nás činný z nebe. Neopustí a nezanedbá nás. To je sice téma Listu Židům. Ale myslím si, že druhá část 10. verše nám zde představuje činnost našeho velkého Nejvyššího kněze v nebi, jenž se s námi zaměstnává a pomáhá nám, abychom v životě zde na této zemi nezoufali. Budeme skrze všechny těžkosti až k cíli zachráněni Jeho životem, a to kvůli Jeho činnosti pro nás v nebi.

Chlubíme se Bohem

Je důležité pochopit, jaký myšlenkový krok apoštol nyní činí: Přichází od **daru k Dárci**.

Od daru k Dárci

Když své ženě přinesu květiny, udělám jí velkou radost. Předání kytice květin probíhá vždy podle stejného vzoru: Přijdu domů a nejprve ukrývám květiny za zády, abych jí je pak dal do náruče. Rychle hledá vhodnou vázu, naaranžuje do ní květiny a raduje se z krásné kytice. Tak se zaměstnává dárkem. Já stojím vedle a čekám, až přijde od daru k dárci, až se obrátí ke mně. To trochu ilustruje verš 11.

Verš 11a: Ne ale jenom to, nýbrž chlubíme se také Bohem...

„Ne ale jenom to.“ Je tu ještě něco vyššího než dar, a to je Dárce, to je Bůh sám. *„Chlubíme se také Bohem.“*

Když mnoho učedníků Pána Ježíše odešlo, zeptal se dvanácti: *„Chcete snad i vy odejít?“* (Jan 6,67) Petrovu odpověď známe dobře, avšak většinou je citována jen její polovina. Je to škoda. Neboť druhá po-

lovina toho, co Petr říká, je vyšší než ta první. Nejprve říká: „*Pane, ke komu máme jít? Ty máš slova věčného života.*“ Tím má na mysli: Zůstaneme u Tebe, protože Ty nám máš co dát. Pak k tomu připojuje: „*My jsme uvěřili a poznali, že ty jsi ten Svatý Boží.*“ To znamená: Zůstaneme u Tebe, protože Ty jsi taková vzácná Osoba. Pán dává nejen vzácné dárky, nýbrž On je nadto vzácná Osoba. To nám ukazuje, co před námi stojí v 11. verši: U Boha jsme šťastni nejen proto, že nám tolik dává, nýbrž protože On je tak předivný, milostivý, milující Bůh.

V Janu 20 se Marie Magdaléna setkává s Pánem u prázdného hrobu. On jí pak dává úkol, aby Jeho bratrům něco sdělila. „*Jdi k mým bratrům a řekni jim: Vystupuji k Otci svému i k Otci vašemu, k Bohu svému i k Bohu vašemu. Marie Magdaléna jde a zvěstuje učedníkům, že viděla Pána*“ – to jí bylo to nejdůležitější – „*a že jí toto řekl.*“ Marie Magdaléna poznala to vyšší, Osobu Pána Ježíše. Vznesené je přirozeně také sdělení, které obdržela od Ježíše Krista.

Skrze Ježíše Krista

Verš 11b: ...skrze našeho Pána Ježíše Krista, skrze něhož jsme nyní obdrželi smíření.

Boha známe skrze našeho Pána Ježíše Krista. On nás vykoupil, ale také nás uschopnil vidět Boha. „*Kdo mne viděl, viděl Otce.*“ – „*Jednorozený Syn, který je v lůnu Otce, ten nám jej oznámil.*“ (Jan 14,9; 1,18) Skrze Něho smíme znát Boha. Na kříži Golgoty byla představena celá míra slávy tohoto obdivuhodného Boha. Myslíme na slova v Janu 13,31, kde Pán Ježíš vzhledem ke své smrti na kříži říká: „*Nyní je Syn člověka oslaven.*“ Myslel tím: Nyní, na kříži Golgoty, bude na světlo postavena celá slavná míra mé Osoby. Pak pokračuje: „*A Bůh je oslaven v něm.*“

Ano skutečně, v obětní smrti Pána Ježíše vidíme celou míru Boží slávy:

- Jeho majestát, že provádí soud nad hříchem,

- Jeho svatost, že naše hříchy trestá na Pánu Ježíši,
- ale také Jeho obdivuhodnou lásku, Jeho milost a milosrdenství, že za nás dává na smrt svého Syna.

*„Chlubíme se **Bohem** skrze našeho Pána Ježíše Krista.“*

Souhrnně můžeme říci: Odpuštění hříchů a ospravedlnění jsou velké skutečnosti spasení. Ukazují nám bohatství Boží milosti, ale také Boží velikost.

Problém dědičného hříchu

Kapitoly 5,12–8,39

Tato druhá velká část Listu Římanům pojednává o problému dědičného hříchu.

V kapitolách 1,18–5,11 se Pavel zabýval hříchy – zlými činy – lidí. V tomto oddílu dokazuje, že všichni lidé zhřešili. Tím jsou před Bohem provinilí. Pak ukazuje, že každý věřící je ospravedlněn **krví Pána Ježíše**. Problém hříchu je vyřešen Jeho krví – Jeho výkupným dílem na kříži Golgoty. Je to drahá krev Krista, Beránka bez vady a bez poskvrny (1. Pt 1,19).

U problému dědičného hříchu od kapitoly 5,12 je řešením **smrt Pána Ježíše**. Jde přirozeně také o Jeho dílo na kříži, ale v popředí nestojí Jeho krev, nýbrž Jeho smrt. Jak mocné je působení Jeho smrti!

Dvě rodiny

Kapitola 5,12–21

V tomto oddílu nám jsou představeny dvě rodiny s jejich hlavami. Jsou to vlastně dva rody nebo dvě skupiny lidí, které jsou charakterizovány svou nejvyšší hlavou. Nazýváme je rodinami. Oba vůdcové vykonali dílo, které pro jejich rodinu má dalekosáhlý výsledek. V následující tabulce jsou obě rodiny postaveny proti sobě.

	<i>První rodina</i>	<i>Druhá rodina</i>
<i>Hlava</i>	<i>Adam</i>	<i>Ježíš Kristus</i>
<i>Dílo</i>	<i>Pád do hříchu</i>	<i>Dílo vykoupení</i>
<i>Výsledek</i>	<i>Smrt</i>	<i>Život</i>

To jsou velké pilíře tohoto oddílu. Nyní budeme uvažovat postupně o jednotlivých verších.

Konstatování: Hřích je ve světě

Verš 12: Proto jako skrze jednoho člověka vešel do světa hřích a skrze hřích smrt, a tak smrt pronikla ke všem lidem, protože všichni zhřešili...

Zde jde o pád do hříchu v zahradě Eden a o jeho hlavní důsledek pro lidstvo. Skrze jednoho člověka – skrze Adama – přišel hřích na svět. Adam zhřešil, když přestoupil jediné Boží přikázání. Tím přišel hřích jako princip na svět a do člověka. Je to zlý princip, který obsahuje dva zlé prvky: žádost a násilí. Žádost je sklon k nemravnosti. Násilí je sklon ke zneužití moci.

Protože hřích přišel na svět, pronikla smrt ke všem lidem. To je hlavní výsledek pádu do hříchu: Lidé musí zemřít. Jak hrozná a bez naděje je smrt bezbožného člověka! Na konci tohoto verše je dodáno: „protože všichni zhřešili“. Neumíráme jen kvůli dědičnému hříchu, který v nás přebývá, nýbrž protože jsme také sami zhřešili. U každého jednotlivého člověka tu je vždy také osobní vina.

Postavení obou rodin proti sobě

Verše 13–17 jsou (v německém překladu – p. p.) v závorkách a tvoří vsuvku. Ukazují, že Adamův hřích v zahradě Eden se neomezil jen na něho, nýbrž má pustošivé účinky pro jeho celou rodinu. Ale přemáhající skutečností je, že smrt Krista má pro Jeho rodinu větší a požehnané výsledky.

a) Doba před zákonem

Verše 13 a 14: ...(neboť až do zákona byl hřích na světě; hřích se ale nepřipočítává, když tu není zákon. Ale smrt panovala od Adama až po Mojžíše i nad těmi, kteří nezhřešili v podobnosti Adamova přestoupení, jenž je předobrazem toho budoucího.

Tyto verše nám objasňují, že dědičný hřích je v každém člověku. Adam zhřešil, když přestoupil Boží přikázání. V době po Adamovi až do vydání zákona na Sinaji tu byl hřích také. Ačkoli nebyl připočítáván jako přestoupení, byl přesto Bohem odsouzen. Důkazem toho je smrt. Ta panovala také v době, ve které zde ještě nebyl zákon, a Bůh proto na hřích nepohlížel jako na **přestoupení**.

Různá časová období v historii člověka nám potvrzují, že je stále hříšný a nelepší se. Mnozí lidé na sobě pracují, aby v sobě podpořili dobro. Tu a tam se zdá, že docilují pozoruhodných výsledků. Avšak je to klam. Člověk je hříšný a zkažený. Nemá dobré jádro.

Adam nám je konečně představen jako „*předobraz toho budoucího*“. Stojí v kontrastu k Ježíši Kristu – tomu Budoucímu. Jako hlava rodiny ukazuje na druhou hlavu, na Krista. Kontrast spočívá v tom, že v Adamovi všichni lidé umírají a v Kristu jsou všichni věřící oživeni.

Ve verších 15 až 17 Pavel ukazuje v různých protikladech, že dar milosti v Kristu je větší než výsledky působení zlého.

b) Tři protiklady

1. protiklad

Verš 15: Není ale jako přestoupení, tak také dar milosti? Neboť jestliže skrze přestoupení jednoho mnozí zemřeli, tu se mnohem více na mnohé rozhojnila Boží milost a dar v milosti, který je skrze jednoho člověka, Ježíše Krista.

Pádem do hříchu zanechal Adam své rodině umírání. Přestoupil Boží přikázání a dramatickým výsledkem toho až dodnes je, že lidé umírají.

Člověk Ježíš Kristus dal své rodině rozhojněnou milost. Na kříži vykonal dílo vykoupení a následek toho je, že lidé mohou obdržet Boží milost. Mnozí tento dar přijali – všichni, kteří věří v Pána Ježíše. Je to obdivuhodné štěstí, stát v Boží milosti!

2. protiklad

Verš 16: A není tak jako skrze jednoho, který zhřešil, tak také dar? Neboť rozsudek byl od jednoho k zatracení, dar milosti ale z mnohých přestoupení ke spravedlnosti.

Adamův hřích přinesl jeho rodině v konečném důsledku zatracení, to znamená věčné vzdálení od Boha. Jaký hrozný úděl!

Protože Kristus vzal na sebe na kříži mnohá přestoupení věřících, přinesl své rodině spravedlnost. Jak hrozně za to v těch třech hodinách tmy trpěl! Jak obdivuhodná je Jeho láska!

3. protiklad

Verš 17: Neboť jestliže skrze přestoupení jednoho smrt vládla skrze toho jednoho, tak mnohem více ti, kteří dostávají hojnost milosti a dar spravedlnosti, budou vládnout v životě skrze toho jednoho, Ježíše Krista):...

Adamovo přestoupení způsobilo, že jeho rodina byla ovládána smrtí. Smrt vládne nad lidstvem krutě. Nikdo se jí nevyhne, zasáhne, kdy chce.

Ježíš Kristus dává své rodině schopnost vládnout. Tato vláda je budoucí (Zj 22,5). To je rozdíl k tomu, co nám Adam dal za dědictví. Místo abychom byli ovládáni smrtí, budeme jednou vládnout. Jak velká je tato nadměrná plnost milosti a dar spravedlnosti.

Závěry

a) Postavení na novou cestu

Verš 18: ... a tak nyní, jako skrze přestoupení jednoho přišlo ke všem lidem odsouzení, tak také skrze jednu spravedlnost ke všem lidem ospravedlnění života.

Skrze Adamovo přestoupení v zahradě Eden jsou všichni lidé na cestě do zatracení.

Skrze spravedlnost Ježíše Krista v Jeho obětní smrti je všem lidem nabízeno ospravedlnění života.

Dvakrát je použit výraz „ke všem lidem“, u Adama a u Krista. Je jasné, že zde je naznačeno směřování. Na základě smrti Ježíše Krista mohou všichni obdržet ospravedlnění života. Avšak jiná věc je, že tento dar dostáváme jen skrze víru.

Kdysi jsme byli na cestě k ztracení, ale od svého obrácení jsme na cestě života. Děkujeme za to Bohu každý den?

b) Přivedení do nového postavení

Verš 19: Neboť tak jako skrze neposlušnost jednoho člověka byli mnozí uvedeni do postavení hříšníků, tak jsou také skrze poslušnost jednoho mnozí uvedeni do postavení spravedlivých.

V tomto verši nám je ukázáno, jak oba – Adam i Kristus – jednali ve zkoušce.

Adamova neposlušnost uvádí mnohé, ano všechny lidi, do postavení hříšníků. V nejlepších okolnostech v zahradě Eden byl Adam neposlušný Božího příkazu. Tím se všichni lidé stali hříšníky. Jaký smutný následek!

Poslušnost Ježíše Krista uvádí mnohé, to jsou věřící, do postavení spravedlivých. On poslouchal Boha v těch nejtěžších okolnostech na kříži až do smrti. V této poslušnosti je založeno postavení vykoupených. S velebením hledíme na Něho, jak byl poslušný až do smrti na kříži. Velebeno buď Jeho jméno!

c) Milost převládá nad hříchem

Verš 20: Zákon ale k tomu přistoupil, aby se přestoupení stalo nadmíru rozhojňným. Kde se ale rozhojnil hřích, tam se ještě více rozhojnila milost,...

Když Bůh uvedl zákon, stal se hřích přestoupením. Bůh dal přikázání a lidé je přestupovali. To pro Něho udělalo hřích ještě horším. Chtějme hřích, hříchy a přestoupení považovat za stejně zlé! V Božích očích jsou hrozné.

Avšak dílem vykoupení Pána Ježíše se Boží milost přes hrůzu hříchu a přes všechna mnohá přestoupení rozhojnila ještě více. Jeho milost převládá nad hříchem, protože Ježíš Kristus zemřel na kříži a tím pro to dává božské řešení.

d) Skrze Pána Ježíše Krista vládne milost

Verš 21: ...aby, jako hřích vládl ve smrti, tak také milost vládla skrze spravedlnost k věčnému životu skrze Ježíše Krista, našeho Pána.

Charakter obou rodin je ještě jednou vyzdvížen. Adamova rodina se vyznačuje vládou smrti. Rodina Ježíše Krista je charakterizována vládou milosti skrze spravedlnost k věčnému životu.

Chtějme si tuto obdivuhodnou závěrečnou větu hluboce vštípit do svých srdcí. Všichni, kteří patříme Pánu Ježíši a tím náležíme k Jeho rodině: Náš život je charakterizován milostí. Tuto milost jsme obdrželi skrze spravedlnost, kterou nám Pán Ježíš dobyl na kříži Golgoty. A ta nás vede k věčnému životu.

Když přemýšlíme o účincích Jeho smrti pro nás, musíme říci: Jak velký je náš Pán a jak dokonalé je Jeho výkupné dílo!

Svobodni od hříchu

Kapitola 6,1–23

Dříve než budeme uvažovat o této kapitole, osvětlíme si tři důležité pojmy k tomuto tématu:

a) hřích

Hřích je zlý princip, který přišel na svět a do člověka skrze pád do hříchu. „Hospodin viděl, že špatnost člověka je velká na zemi a že všechna tvářnost myšlenek jeho srdce je jen zlá po celý den.“ (1. M 6,5) Je charakterizovaná dvěma prvky: zkažeností a násilím. „Země byla před Bohem zkažená a země byla plná násilí.“ (1. M 6,11) I po obrácení zůstává hřích v člověku, dokud žije na zemi.

b) starý člověk

To je člověk před obrácením. Zná dobré a zlé, a přece dělá zlé. Jeho osobnost je ovládána hříchem (viz bod a). Věřící už není „ve starém člověku“.

c) tělo (tělesnost)

To je spojení hříchu s naším tělem. Neobrácený člověk je **v těle**, to znamená, že hřích **nutí** tělo k hřešení. Obrácený člověk už nikdy není v těle, ale může ještě jednat **podle těla**. Hřích **může** jeho tělo ještě použít k hřešení.

Přehled 6. kapitoly

V 6. kapitole jde stále ještě o dědičný hřích, který v nás přebývá, o tento zlý princip. Dáme této kapitole nadpis: Svobodni od hříchu.

Jsmo poučováni, že jako věřící už nemusíme hřešit. Proč? Protože jsme s Ježíšem Kristem zemřeli hříchu. Jak tomu můžeme rozumět, když jsme vlastně nikdy nezemřeli? Bůh nám připočítává smrt Pána Ježíše, kterou jsme byli osvobozeni od moci hříchu.

Protože ale ještě můžeme hřešit, je nám tato kapitola praktickou pomocí, jak denně můžeme žít svobodni od hříchu. Skrze smrt Pána Ježíše jsme schopni už nereagovat na pohnutky hříchu. To se nám podaří ale jen v každodenním obecnství s Bohem a zůstává to celoživotní zkouškou.

Apoštol klade dvě řečnické otázky, které by v člověku mohly vzniknout a které možná také byly položeny. Rozdělují kapitolu:

- První otázka v 1. verši zní: „Máme setrvávat v hříchu, aby se milost rozhojnila?“ Odpověď je dána až do 14. verše.
- Druhá otázka v 15. verši zní: „Měli bychom hřešit, protože nejsme pod zákonem, nýbrž pod milostí?“ Následuje odpověď až do 23. verše.

Obě to jsou aktuální otázky, neboť my všichni máme sklon brát hřích na lehkou váhu.

Máme setrvávat v hříchu, aby se milost rozhojnila?

První apoštolovo rozhořčení

Verše 1 a 2a: Co máme nyní říci? Měli bychom setrvat v hříchu, aby se milost rozhojnila? To buď daleko!

„Setrvat v hříchu“ znamená poddávat se žádostem hříchu, který v nás bydlí, a hřešit. To Bůh a Jeho Slovo ostře odsuzují. Apoštol zcela rozhodně říká: Nikdy!

Zemřelí hříchu

Verš 2b: My, kteří jsme hříchu zemřeli, jak bychom měli ještě v něm žít?

Být zemřelý hříchu – tato **skutečnost** platí pro každého obráceného člověka. Z toho vyplývá **důsledek**: Už bychom neměli žít v hříchu! To je velmi důležité pořadí: Pevná skutečnost vyvodí správný důsledek. Protože víme, že jsme zemřeli hříchu, nechceme už žít podle jeho žádostí.

Pokřtěni v Ježíšovu smrt

Verše 3 a 4: Anebo nevíte, že my všichni, kteří jsme byli pokřtěni v Krista Ježíše, jsme byli pokřtěni v jeho smrt? Tak jsme nyní s ním byli pohřbeni skrze křest ve smrt, abychom, tak jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých skrze slávu Otce, tak i my chodili v novotě života.

Nejprve nám je představen **význam** křtu:

- Předně jsme byli pokřtěni **v Krista**. Ve křtu jsme se přiznali k Pánu Ježíši, a to s přáním, abychom Jej nyní na zemi následovali. On vedl čistý, svatý život. V těchto stopách Jej chceme následovat. Toto následování nám dává naplněný život a pravé štěstí.

- Za druhé jsme pokřtěni **v Jeho smrt**. To znamená, že jsme skončili s požadavky v nás přebývajícího hříchu. Řekneme „ne“, když nás chce svést k hřešení.
- Za třetí jsme ve křtu byli **pohřbeni**. To jde ještě o krok dále než smrt. V hrobě jsme zmizeli požadavkům hříchu. Ze zvyku už nereagujeme na hřích.

V návaznosti jde o **následek** křtu. Ten, kdo se křtí, je ponořen do vody. Ale opět z ní vyjde. Tím vydává svědectví o tom, že chce s Ježíšem Kristem vést nový život.

Kristus byl vzkříšen z mrtvých. Jako vzkříšený nyní už nemá nic do činění s problémem hříchu. Kdysi byl „kvůli hříchu“ „poslán“ na zem a svým dokonalým výkupným dílem vyřešil problém dědičného hříchu. Ve třech hodinách tmy byl učiněn hříchem. Bůh na Něk odsoudil hřích, tento zlý princip. Jak hrozně tu trpěl!

Avšak v té chvíli vystupovala z kříže k Bohu Otci libá vůně. To je předobrazeno v zápalné oběti. Náš Pán Ježíš na kříži Golgoty jako ta pravá zápalná oběť Boha vzhledem k hříchu nekonečně a provždy oslavil. Hřích byl nejen na Něk odsouzen, nýbrž Bůh byl také vzhledem k dědičnému hříchu skrze našeho Pána Ježíše na kříži na Golgotě poctěn. To je smíření zápalné oběti, jak nám to oznamuje už 3. Mojžíšova 1. Jan Křtitel, když hledí na Ježíše, říká: „*Aj, Beránek Boží, který snímá hřích světa.*“ (Jan 1,29) Tím vyjadřuje stejnou myšlenku: Ježíš Kristus ve své smrti tak oslavil Boha, že On na tomto základě odstraní hřích z vesmíru.

Bůh Otec dal na toto obdivuhodné dílo svého Syna odpověď: Rozvinul celou svoji slávu, aby ze smrti vzkřísil Toho, jenž Jej ve vztahu k hříchu oslavil. S velebením se před Ním skláníme!

Víme: Náš Pán Ježíš zemřel a byl vzkříšen. Tím nyní uzavřel své dílo vzhledem k hříchu. Protože jako vzkříšený už nemá nic do činění s hříchem, ani my s ním už nechceme mít nic společného. Přejeme si vést nový život, který je oddělený od hříchu. Tak má zaměstnávání se s Ježíšem Kristem a Jeho výkupným dílem na nás posvěcující účinek.

Spojení s Kristem

Ve verších 5–11 jsou nám představeny čtyři skutečnosti, které jako obrácení lidé smíme vírou uchopit.

a) Význam Ježíšovy smrti pro věřícího

Verš 5: Neboť když jsme s ním byli učiněni zajedno v podobnosti jeho smrti, tak to budeme také v jeho vzkříšení, ...

Jsme ve smrti Pána Ježíše s Ním spojeni. Ovšem nejsme mrtví. Ale Jeho smrt nám je vzhledem k dědičnému hříchu připočtena. Bůh na nás nyní hledí jako na mrtvé hříchu. To smíme ve víře uchopit – a už se nemusíme poddávat hříchu. Ačkoli naše praxe žel je často jiná – „*my všichni často klopýtáme*“ (Jak 3,2) – jsme schopni nehřešit.

b) Význam Ježíšova vzkříšení pro věřícího

S Ježíšem Kristem jsme spojeni také v Jeho vzkříšení. Z pohledu Listu Římanům je to v plném rozsahu ještě budoucí. Až Pán Ježíš přijde, aby nás vzal k sobě, zakusíme Kristovu moc vzkříšení na svém těle (Fil 3,20.21). Pak budeme plně volni od hříchu. Tato naděje nás vede k tomu, abychom vedli nový život bez hříchu.

c) vláda hříchu je zničena

Verše 6 a 7: ... poněvadž toto víme, že náš starý člověk byl spolu ukřižován, aby bylo odstraněno tělo hříchu, abychom už nesloužili hříchu. Neboť kdo zemřel, je osvobozen od hříchu.

„*Náš starý člověk byl spolu ukřižován.*“ Starý člověk je člověk před svým obrácením. Jeho osobnost byla ovládána hříchem. Avšak věřící je Božím slovem poučován, že Bůh se na něho dívá jako na ukřižovaného spolu s Kristem. Už tedy není „*ve starém člověku*“. Jeho osobnost už není ovládána hříchem.

„*Aby bylo odstraněno tělo hříchu.*“ Před svým obrácením jsme byli „*v těle*“. Naše tělo se dávalo k dispozici hříchu, který v něm přebýval, a my jsme hřešili. V tomto zlém stavu jsme byli. **Museli** jsme jednat podle zlých žádostí. Žili jsme svévolně, pyšně a v hříchu. Ale při ob-

rácení bylo toto nucení k hřešení zničeno. Tělo hříchu je odstraněno. „*Abychom už nesloužili hříchu.*“ To nám nyní ukazuje charakter obráceného člověka. Protože je osvobozen od moci hříchu, **nemusí** už hřešit. Kéž bychom tuto skutečnost více uskutečňovali ve svém denním životě!

„*Kdo zemřel, je osvobozen od hříchu.*“ Protože jsme zemřeli s Kristem, nemáme vůči hříchu už žádný závazek. Tak jako mrtvý člověk už nezná žádnou zlou žádost, tak jsme my nyní od ní osvobozeni. Nemusíme už hřešit!

d) Význam Ježíšova života ve vzkříšení pro věřícího

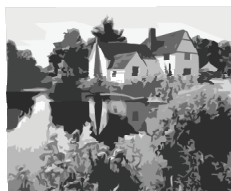
Verše 8–11: Jestliže jsme ale zemřeli s Kristem, tak věříme, že s ním také budeme žít, poněvadž víme, že Kristus, vzkříšený z mrtvých, už neumírá; smrt už nad ním nepanuje. Neboť co zemřel, jednou provždy zemřel hříchu; co ale žije, žije Bohu. Tak také vy mějte za to, že jste mrtví hříchu, Bohu ale žijící v Kristu Ježíši.

Nyní nám je ukázán význam života Pána Ježíše ve vzkříšení pro věřící.

„*S ním také budeme žít.*“ Tady jde o naši budoucnost, kdy budeme s Ním sdílet Jeho slavný život daleko od hříchu a smrti.

Ježíš Kristus jednou přišel na zem a zemřel, aby jednou provždy vyřešil problém hříchu. Byl vzkříšen, aby věčně žil. Ve svém životě po vzkříšení už nemá nikdy co činit s hříchem a se smrtí.

„*Co zemřel, jednou provždy zemřel hříchu.*“ To znamená, že Bůh odsoudil hřích na Něm. Důkazem, že problém hříchu je vyřešen, je Jeho smrt. Zde On skončil s hříchem. Po svém vzkříšení žije už jen Bohu a s hříchem nemá už co činit.

PRAKTICKÝ DŮSLEDEK PRO NÁS NYNÍ JE: PROTOŽE PÁN JEŽÍŠ VE VZKŘÍŠENÍ UŽ NEMÁ NIC DO ČINĚNÍ S HŘÍCHEM A MY S NÍM BUDEME SDÍLET TENTO ŽIVOT VZKŘÍŠENÍ ODDĚLENÍ OD HŘÍCHU, PŘEJEME SI UŽ NYNÍ SKRZE BOŽÍ MILOST VÉST ČISTÝ, BEZHŘÍŠNÝ ŽIVOT.

Závěry pro věřícího

a) Boží výzva

Verš 12: Ať tedy nepanuje hřích ve vašem smrtelném těle, abyste poslouchali jeho žádosti;...

Bůh nás s určitostí vyzývá, abychom nepovolovali hříchu. To můžeme ale jen tehdy, když se považujeme za mrtvé hříchu, to znamená, že vírou uskutečňujeme, že jsme zemřeli hříchu.

b) Cesta, jak vyhovět této výzvě

Verš 13a: ...nepropůjčujte ani své údy hříchu za nástroje nepravosti;...

Nemusíme už hřešit, ale můžeme žel ještě zhřešit. Můžeme své údy – svá ústa, své ruce, své nohy – dát k dispozici v nás přebývajícímu hříchu. Žel že se nám zdá být svůdné a zajímavé tomuto pokušení zevnitř povolit. Hřešíme pak svými údy. Tím se stávají nástroji nepravosti, protože přinášejí ovoce, které před Bohem není správné. Tak by tomu při nás nemělo být.

Verš 13b: ...ale vydávejte sami sebe Bohu jako živi z mrtvých a své údy Bohu za nástroje spravedlnosti.

Jako věřící už nemusíme hřešit, nýbrž jsme schopni „vydávat sami sebe Bohu“. To je velmi obsažný pojem. Zahrnuje celou kapacitu života věřícího: Smíme se plně dávat Bohu k dispozici. Je to rozhodnutí, které činíme spolu s básníkem:

Tobě k dispozici, můj Bože a můj Pane;

Tobě k dispozici, čím déle tím více.

Tobě k dispozici v radosti i žalu,

pro Ježíše denně a každou hodinu.

Jsme „živi /učiněni/ z /prostřed/ mrtvých“, a proto jsme schopni jednat v souladu s novým životem. Pak jsme charakterizováni novým životem. Dáváme **své údy** k dispozici Bohu: svá ústa, své ruce a své nohy, údy našeho těla. Tím se stávají nástroji spravedlnosti. Přinášejí

v našem životě to, co je v souladu s Bohem. To činí naše srdce šťastná a ctí našeho Pána.

c) Požehnaný výsledek

Verš 14: Neboť hřích nad vámi nebude panovat, neboť nejste pod zákonem, nýbrž pod milostí.

Výsledkem bude život svobodný od vlády hříchu. Nemusíme se už poddávat jeho žádostem, nýbrž žijeme obráceni k Bohu.

Tento oddíl končí slovy: „*Nejste pod zákonem, nýbrž pod milostí.*“ Jestliže tu jsme zcela pro Boha a dáváme Mu své údy k dispozici, pak nežijeme v otrocké poslušnosti pod nějakou zákonickou zásadou, nýbrž v pravé křesťanské svobodě. Není to zákonické plnění určitých předpisů, nýbrž život z vděčnosti za prokázanou milost. Už nejsme pod zákonem, nýbrž pod milostí.

Tento poslední výrok přivádí apoštola ke druhé řečnické otázce, o které pojednává ve druhé části této kapitoly.

Máme hřešit, protože nejsme pod zákonem, nýbrž pod milostí?

Druhé apoštolovo rozhořčení

Verš 15: Co nyní, měli bychom hřešit, protože nejsme pod zákonem, nýbrž pod milostí? To buď vzdáleno!

V zásadě jde u obou otázek (ve verši 1 a ve verši 15) o nebezpečí hřešení. V první otázce je argumentováno takto: Čím více hřešíme, tím více se rozhojňuje Boží milost. U druhé otázky je argument: Protože už nejsme pod zákonem, nýbrž pod milostí, není hřešení tak zlé.

Proti této myšlence se apoštol staví se stejným rozhořčením: Nikdy! Naopak: Vědomí milosti nás vede k tomu, abychom to s hříchem brali ještě vážněji.

Bud' – anebo víry

Verš 16: Zdali nevíte, že komu se propůjčujete za otroky k poslušnosti, koho posloucháte, toho jste otroky: bud' hříchu k smrti, nebo poslušnosti ke spravedlnosti?

V každodenním životě záleží na tom, komu se dáváme k dispozici, čím se zabýváme, co plní naše myšlenky a naše srdce.

Bud' se dáváme k dispozici v nás přebývajícimu hříchu a zabýváme se hříšnými věcmi. Pak bude vliv hříchu v našem životě sílit. Povedeme život, který zneuctňuje Boha a nás činí nešťastnými.

Anebo se dáváme k dispozici Bohu tím, že si přejeme Jež poslouchat a žít tak, jak je to před Ním správné. Tím se zesiluje vliv nového života v nás. Výsledkem bude život k Jeho cti a k našemu štěstí.

K tomu ilustrace: Velký pták a malý pes jsou spolu svázáni. Mají zcela rozdílné přirozenosti. Pták by chtěl létat a pes pobíhat po zemi. Zda toto nucené společenství nyní žije na zemi nebo ve vzduchu, závisí hlavně na tom, které z těchto dvou zvířat je krmeno. Jestliže krmíme psa a zanedbáváme ptáka, zůstávají zvířata na zemi, protože pes je silnější. Jestliže ale dáváme potravu ptákovi, dostane sílu zvednout se se psem do vzduchu.

Kdysi a nyní věřícího

Verš 17: Bohu ale bud' dík, že jste byli otroky hříchu, ale stali jste se ze srdce poslušnými obrazu učení, kterému jste byli předáni!

Byli jsme otroky hříchu. To znamená: Před svým obrácením jsme museli hřešit. Z tohoto otroctví jsme nyní osvobozeni.

Stali jsme se ze srdce poslušní obrazu učení. To je velmi krásný výraz. Od svého obrácení si z lásky k Pánu přejeme Boha ve všem poslouchat. **Jsmo ze srdce poslušní.** Pán Ježíš řekl svým učedníkům: „Jestliže mne milujete, zachovávejte má přikázání.“ (Jan 14,15) Láska

k Pánu nás motivuje k poslušnosti. Tato důležitá zásada smí nyní být pravdivou v životě věřícího.

Obraz učení je vlastně Kristus sám. On je dokonalým obrazem pravdy Božího slova. Být předání obrazu učení znamená být svěřeni Ježíši Kristu.

Verš 18: Ale osvobození od hříchu, stali jste se otroky spravedlnosti.

Byli jsme osvobozeni od hříchu. Ještě jednou je zdůrazněno, že už nemusíme hřešit. K tomu **jsme se stali** otroky spravedlnosti. Jako taková jsme schopni vést život, který je v souladu s Bohem.

Verš 19: Mluví po lidsku, kvůli slabosti vašeho těla. Neboť stejně jako jste své údy propůjčovali za otroky nečistoty a nepravosti k nepravosti, tak propůjčujte nyní své údy za otroky spravedlnosti ke svatosti.

Apoštol nyní myslí na schopnost Římanů chápat. „Slabostí těla“ zde je míněna omezená lidská schopnost chápání. To je velmi důležité, abychom si to uvědomovali, když píšeme nebo mluvíme o Božím slovu. Cílem má vždy být, aby čtenáři mohli psanému a posluchači zvěstovanému také rozumět a přijímat to. Pavel používá tedy k lepšímu porozumění příklad otroctví. Jako věřící už nejsme otroky. Přesto tak mluví, abychom všemu dobře rozuměli.

Byli jsme otroky nečistoty před svým obrácením – byli jsme hnáni nečistými žádostmi a hřešili jsme. A **byli jsme** otroky nepravosti – jednali jsme svévolně.

Nyní – po našem obrácení – **nás apoštol vyzývá**, abychom své údy propůjčovali za otroky spravedlnosti ke svatosti – nebo k posvěcení. Chtěl by, abychom ve svém životě činili skutky, které jsou v souhlasu s Bohem. To je význam výrazu „otroci spravedlnosti“. Naše myšlení a přání mají být pevně charakterizována tím, že chceme vést život, z něhož Bůh může mít radost. Je to výsada, být „otrokem spravedlnosti“. Žít pro Boha nám přináší velké požehnání!

„Ke svatosti“ nebo „k posvěcení“ znamená praktické posvěcení. Když náš život souhlasí s Božími myšlenkami, vede nás to k praktic-

kému posvěcení. Pak je náš život „rezervován pro Boha“. Když je tak obrácen k Němu, vyvarujeme se všeho, co se Mu nelíbí.

Verše 20 a 21: Neboť když jste byli otroky hříchu, tu jste byli svobodni od spravedlnosti. Jaké ovoce jste měli tehdy z věcí, za které se nyní stydíte? Neboť jejich konec je smrt.

Zde je nám jako varování představeno **ovoce** a **konec** života nevěřícího. Když jsme byli otroky hříchu – před svým obrácením –, byli jsme svobodni od spravedlnosti: Náš život byl charakterizován věcmi, které nebyly v souladu s Bohem. Přinášeli jsme ovoce, za které se nyní musíme stydět. A konec této cesty v nevěře a v hříchu je smrt.

Verš 22: Nyní ale, osvobození od hříchu, a když jste se stali Božími otroky, máte své ovoce ke svatosti, jako konec ale věčný život.

Apoštol nám dále jako povzbuzení ukazuje **ovoce** a **konec** věřícího. Nyní jsme se stali svobodnými od hříchu a Božími otroky: Jako vykoupení jsme Ho ze srdce poslušni. Ovoce takového života je praktické posvěcení a koncem je věčný život.

Verš 23: Neboť mzdou hříchu je smrt, ale darem Boží milostí je život věčný v Kristu Ježíši, našem Pánu.

Apoštol končí kapitulu významnou větou: „Mzdou hříchu je smrt.“ Život v hříchu a charakterizovaný hříchem vede člověka do první a do druhé smrti. První je tělesná smrt, druhá je věčné oddělení od Boha. Za tyto zlé konečné důsledky nese člověk vinu sám. Je to mzda za jeho neposlušnost.

Z Janových spisů se učíme, že věčný život máme už nyní. Ale Pavel mluví o věčném životě jako o našem nebeském cíli. Tak je tomu i zde. To, že tohoto šťastného cíle dosáhneme, je jen milost. Pro nevěřícího člověka je smrt mzdou nebo odplatou za jeho hříšný život. Pro věřícího je ale věčný život milost, tedy Boží dar. Tento dar milosti vlastníme „v Kristu, našem Pánu“. Vše nám je darováno skrze našeho Pána a v našem Pánu.

Svobodni od zákona

Kapitola 7,1–25

Tato kapitola má tři části:

- Verše 1–6: Věřící je osvobozen od zákona. Nemusí ho naplnit, aby přišel k Bohu, neboť už je u Boha. Zákon není ani jeho pravidlem pro život. Ježíš Kristus je měřítkem pro jeho chování.
- Verše 7–13: Poznání hříchu přichází skrze zákon. Ten má funkci ukazovat člověku, co je hřích.
- Verše 14–25: Zkušenost obráceného člověka, který se chce Bohu líbit z vlastní síly – a zklame.

Osvobození od zákona

Verš 1: Nebo nevíte, bratři (neboť mluvím k těm, kteří znají zákon), že zákon panuje nad člověkem, dokud žije?

V 1. verši nalézáme dva různé významy výrazu „zákon“.

Věřící v Římě věděli, co zákon, zákonitost, je. Když Boží slovo užívá výraz „zákon“, může to tedy znamenat zákonitost, jakýsi mechanismus.

„Zákon“, který panuje nad člověkem, je ale **deset přikázání**. Je to zákon ze Sinaje a má nad člověkem určitou moc. Určuje jeho život a odsuzuje ho, když přikázání nedodrží. Avšak panuje nad ním jen po tu dobu, kdy člověk žije. Boží zákon platí jen pro živé, nikoli pro mrtvé.

Verše 2 a 3: Neboť provdaná žena je zákonem přivázána k muži, dokud on žije; jestliže ale muž zemřel, je zproštěná od zákona muže. Tak tedy dokud muž žije, bude nazvaná cizoložnicí, když bude nějakého jiného muže; jestliže ale muž zemře, je svobodná od toho zákona, takže není cizoložnicí, když bude nějakého jiného muže.

Apoštol bere příklad manželského zákona, aby nám ukázal, jak jsme osvobozeni od zákona. Provdaná žena je svázána se svým mužem, dokud ten žije. Když však zemře, manželský zákon ji už neváže k jejímu muži, nýbrž je volná k tomu, aby si vzala jiného muže. Když si však vezme jiného muže, dokud její muž žije, překračuje manželský zákon a dopouští se hříchu.

Verš 4: Tak jste také vy, moji bratři, byli zákonu umrtveni skrze tělo Kristovo, abyste byli jiného, toho z mrtvých vzkříšeného, abychom přinesli Bohu ovoce.

Tento příklad manželského zákona ve verších 2 a 3 používá Pavel nyní na věřící, ale přitom ho obrací.

„*Vy jste umrtveni zákonu.*“ Teď to není jako u manželského zákona, že muž zemřel, a tím se žena stala svobodnou. Pro nás není umrtven zákon, nýbrž my, kteří jsme se obrátili. To se stalo skrze tělo Krista, neboť Bůh nás vidí ve smrti Krista rovněž jako zemřelé. Tím jsme volni od zákona. Je to jasné: Mrtvý už nestojí pod požadavky zákona. Protože jsme na základě smrti Pána Ježíše pro zákon mrtvi, jsme od něho osvobozeni.

Jako věřící jsme nyní sjednoceni se vzkříšeným Kristem. V tomto novém vztahu můžeme Bohu přinést ovoce. To je krásný dovětek ve 4. verši.

Verše 5 a 6: Neboť když jsme byli v těle, působily v našich údech vášně hříchů, které jsou skrze zákon, aby přinesly ovoce smrti. Nyní ale jsme zproštěni zákona, poněvadž jsme zemřeli tomu, v čem jsme byli drženi, takže sloužíme v novotě Ducha a ne ve starobě litery.

Zde je nám představena nová schopnost věřícího.

„*Když jsme byli v těle*“, tj. když jsme byli neobrácení, stáli jsme pod zákonem a byli jsme ovládáni hříchem ve svém těle. Tím vznikl mrtvý stav, ve kterém byl hřích provokován zákonem. Jako následek zráló ovoce, které vedlo ke smrti. To je v konečném důsledku zatracení.

„Nyní ale jsme zproštěni zákona.“ Jsme osvobozeni od jeho nároků. Tyto požadavky, které jsme nemohli splnit, nás kdysi pevně držely a odsuzovaly nás. Ale my jsme zproštěni zákona Ježíšovou smrtí, která nám byla přičtena. Sloužíme nyní Bohu v novotě Ducha, to jest v duchovním spojení s Kristem. Nežijeme jako minimalisté. Ne, chtěli bychom být co možná blízko u Ježíše Krista a jak jen možno se Mu líbit. Křesťanský život není sloužení *„ve starobě litery“*, v dodržování pravidel zákona. Ten „starý“ zákon ze Sinaje nám nedá sílu, abychom činili Boží vůli. Ale když jsme spojeni s naším Pánem, můžeme Mu sloužit.

Poznání hříchu skrze zákon

Ve druhém oddílu 7. kapitoly je ukázán užitek Božích přikázání: Skrze zákon přichází poznání hříchu.

Verš 7: Co máme nyní říci? Je zákon hříchem? To buď vzdáleno! Ale hřích bych nepoznal než skrze zákon. Neboť ani o žádosti bych nic nevěděl, kdyby zákon neřekl: „Nepožádáš.“

Je zákon hříchem, protože člověka popichuje ke zlému? Ne, zákon je dán od Boha a vše, co On dává, je dobré. Přitom myslíme na Jakuba 1,17: *„Každé dobré dání a každý dokonalý dar přichází shůry od Otce světů.“* To je pravda také o deseti přikázáních. Přišla od Boha, a jsou proto dokonalá a dobrá.

Ale člověk by nepoznal hřích jako hřích, kdyby nepřišel zákon. Skrze zákon víme, co je hřích. To je nám představeno v 1. Timoteovi 1,9. 10. I dnes, v době milosti, má zákon svůj význam. Ovšem není určen pro věřící, nýbrž pro nevěřící, aby poznali, co je v Božích očích převrácené a zlé. Tak platí všeobecná zásada: Skrze zákon je poznán hřích.

Verš 8: Hřích ale, vzav příčinu skrze přikázání, způsobil ve mně každou žádost; neboť bez zákona je hřích mrtev.

Tato věta nám říká, že zákazy dráždí hřích k aktivitě. To ví každý, kdo vychovával děti. Když jim něco zakážeme, tu je to pro ně teprve výzvou, aby to dělaly. Přesto konstatujeme: Ačkoli si hřích skrze zákon bere příčinu, aby způsobil zlo, není problémem zákon, nýbrž hřích.

Verš 9 a 10a: Já jsem ale žil kdysi bez zákona; když ale přišlo přikázání, hřích ožil; já jsem ale zemřel.

Apoštol pak řečnický praví: „*Já jsem kdysi žil bez zákona.*“ Mluví tak, aby věc vysvětlil. V tomto výchozím stavu, totiž bez zákona, není hřích aktivován ke zlému. „*Když ale přišlo přikázání, hřích ožil.*“ To je zkušenost každého člověka. Když je něco zakázáno, jsme tím spíše nakloněni to udělat. „*Já jsem ale zemřel.*“ To znamená, že z činnosti hříchu vyplývá stav smrti.

Verš 10b: A přikázání, které bylo dáno k životu, to se mi prokázalo k smrti.

Bůh dal deset přikázání, aby člověk jejich dodržováním žil. Avšak ona se mu prokázala k smrti, protože je v nás hřích. To je hořká zkušenost, kterou činí každý z nás. Z vlastní síly **nemůžeme** zákon naplnit. Proto nás zákon odsuzuje k smrti, místo aby nám dal život.

Verš 11: Neboť hřích, vzav skrze přikázání pohnutku, mne oklamal a zabil mne skrze ně.

Když jsme konfrontováni s přikázáním nebo předpisem, pak hřích, který ve mně bydlí, říká: To můžeš splnit, jen se musíš polepšit nebo se tvrdě snažit. Ale to je klam. Brzy zjistíme, že to nedokážeme. Mnozí z nás znají ta dobrá předsevzetí, která někdy činíme na začátku roku, a přitom jsme často přesvědčeni, že je můžeme splnit. Avšak už po několika dnech v tom zklameme. Přesně to nalézáme zde: Když Bůh dal na Sinaji zákon, lid řekl: „*Vše, co Hospodin přikázal, budeme činit!*“ (2. M 19,8) Ale oklamali sami sebe, neboť tento slib nemohli dodržet.

Člověk nemůže dodržet zákon. Ustavičně selhává kvůli hříchu, který v něm bydlí. Výsledkem je mrtvý stav. Tak zákon člověku touto hořkou zkušeností jasně ukazuje jeho mrtvý stav.

Verše 12 a 13: A tedy je zákon svatý a přikázání svaté a spravedlivé a dobré. Způsobilo mi nyní to dobré smrt? To buď vzdáleno! Nýbrž hřích, aby se zjevil jako hřích, když mi skrze to dobré způsobil smrt, aby se hřích stal nadmíru hříšný skrze přikázání.

Verše 12 a 13 shrnují tento oddíl. Nejprve je potvrzeno, že zákon je svatý, tj. čistý. K tomu je *spravedlivý*, souhlasí s Bohem. A na závěr je pro člověka *dobrý* – kdyby ho mohl dodržet.

Nyní je tu otázka: Způsobilo tedy to dobré, které přichází od Boha, u člověka smrt? Ne! Tak tomu není, nýbrž hřích způsobil tento mrtvý stav. Teprve skrze přikázání se opravdu ukázal ve své ošklivosti. Skrze zákon je hřích ve své celé zkaženosti postaven do světla. A hřích skrze zákon způsobil v člověku tento beznadějný, mrtvý stav.

Zkušenost obráceného člověka

Ve třetí části 7. kapitoly ukazuje apoštol zkušenost obráceného člověka, jenž se z vlastní síly pokouší líbit se Bohu. Přijde k poznání: To nedokážu!

a) Jeho bezmocnost

Verše 14–16: Neboť víme, že zákon je duchovní, já ale jsem tělesný, prodán pod hřích; neboť co konám, nepoznávám; neboť ne to, co chci, činím, nýbrž to, co nenávidím, to vykonávám. Jestliže ale vykonávám to, co nechci, tu souhlasím se zákonem, že je správný.

„Zákon je duchovní, já ale jsem tělesný.“ První konstatování zní: Zákon je dobrý, člověk ale je špatný.

Za druhé poznává, že člověk je prodán pod hřích – je jeho otrokem. Tuto zkušenost dělá každý den. „*Ne to, co chci, činím, nýbrž to, co nenávidím, to vykonávám.*“ Chce činit dobré, ale nemá k tomu sílu.

Nedokáže to. Ale zlo činí, protože je zotročen pod moc hříchu, který v něm bydlí.

Za třetí dává zákonu za pravdu, když ten ho odsuzuje, protože ví, že dělá zlé místo dobrého.

b) Jeho v něm přebývající hřích

Verš 17: Nyní to už ale nevykonávám já, nýbrž ve mně bydlící hřích.

Obrácený člověk se nyní učí rozeznávat mezi svou osobností a hříchem, který v něm bydlí.

Verš 18: Neboť vím, že ve mně, to jest v mém těle, nebydlí nic dobrého; neboť chtění u mě je, ale vykonání toho, co je správné, nenalézám.

Dále poznává, že v něm nepřebývá nic dobrého. Tento zlý princip je v něm, a v tomto v něm bydlícím hříchu není ani jiskřička dobrého. Jeho dobrá vůle tu sice je, ale dědičný hřích je silnější.

Verše 19–21: Neboť ne to dobré, co chci, vykonávám, nýbrž to zlé, které nechci, to činím. Jestliže ale vykonávám to, co nechci, tu to už nevykonávám já, nýbrž ten ve mně bydlící hřích. Nalézám tedy pro sebe zákon, já, který chci vykonávat to správné, že při mně je zlo.

„To dobré, co chci,“ dokazuje, že někdo má nový život. Jen ten, kdo má nový život, chce činit dobré. Ale nevykonává je. Jen poznává, že v něm bydlící hřích působí zlo. To dokazuje existenci hříchu v něm, i po jeho obrácení!

c) Jeho bída

Verše 22 a 23: Neboť mám zalíbení v Božím zákonu podle vnitřního člověka; vidím ale jiný zákon ve svých údech, který bojuje proti zákonu mé mysli a přivádí mne do zajetí pod zákon hříchu, který je v mých údech.

Obrácený člověk by se rád líbil Bohu. To je hluboké přání jeho srdce. Ale zakouší v sobě jinou zákonitost: Je to zásada hříchu. A ta je silnější než přání žít k Boží radosti.

Verš 24: Já bídny člověk! Kdo mne zachrání od tohoto těla smrti?

Nyní nahlíží, že vězí ve velké bídě. To jej vede k správnému závěru. Ptá se: „**Kdo** mne zachrání?“ Neptá se: Jak se **já** mohu zachránit? Hledá pomoc mimo sebe, totiž u Boha. To je konečný výsledek zkušenosti obráceného člověka, jenž chce vlastním úsilím žít pro Boha: Přestává si sám pomáhat v této situaci a hledá pomoc u Boha.

d) Jeho dík

Verš 25: Děkuji Bohu skrze Ježíše Krista, našeho Pána! Nyní tedy sloužím sám myslí zákonu Božímu, tělem ale zákonu hříchu.

V tomto oddílu hleděl na sebe a do sebe. To jej přivedlo k tomu, že naříkal: *Já bídny člověk!* Nyní ale vzhlíží k Bohu a k Ježíši Kristu. Bůh jej v Kristu plně přijal přes v něm bydlící hřích (viz kapitolu 8,1). Tento směr pohledu plní jeho srdce vděčností. Jaká proměna! To je osvobození!

První polovina verše vede v myšlenkách k 8. kapitole, druhá polovina verše je závěr z kapitoly 7. Ještě jednou zdůrazňuje, že obrácený člověk má dvě přirozenosti.

Žádné zatracení v Kristu Ježíši

Kapitola 8,1–17

První část obsažné osmé kapitoly Listu Římanům má dva důležité body:

Předně je shrnutím a závěrem z kapitol 5,12 – 7,25,

za druhé nám ukazuje, že Duch Svatý bydlí ve věřícím a dává mu sílu.

Postavení věřícího

Žádné zatracení pro věřícího

Verš 1: Nyní tedy není žádného odsouzení pro ty, kteří jsou v Kristu Ježíši.

Pro věřícího není žádné zatracení, ačkoli je v něm ještě hřích, protože je v Kristu chráněn před každým odsouzením od Boha. Apoštol Pavel používá opakovaně výraz „v Kristu“. Ten nemá vždy stejný význam. Zde jde o ochranu před odsouzením. Bůh vidí věřícího v Kristu, na němž hřích odsoudil a kterého vzkřísil z mrtvých. Proto vykoupeného už pro čas a věčnost nestihne žádné zatracení!

Osvobození věřícího

Verš 2: Neboť zákon Ducha života v Kristu Ježíši mne osvobodil od zákona hříchu a smrti.

Vykoupený člověk má v sobě dvě zákonitosti:

- *Zákon Ducha života.* Věřící má život z Boha a vlastní Ducha Svatého, jenž je silou pro tento život.
- *Zákon hříchu a smrti.* Hřích v něm ještě je. Působí už na zemi duchovní smrt a vede člověka na cestu smrti.

Protože věřící má v sobě zákon Ducha života, je osvobozen od zákonitosti hříchu a smrti. Mocí Ducha Svatého, jenž působí v novém životě, vládne zásada zákona Ducha života nad silnou zákonitostí hříchu a smrti. Osvobozuje věřícího od nutnosti hřešit a dává mu sílu, aby jako osvobozený žil pro Boha. To je velkolepá věc, která rozvíjí své působení v každodenním životě.

Základ osvobození věřícího

Verš 3: Neboť to zákonu nemožné, protože byl skrze tělo bez síly, učinil Bůh tím, že posílaje svého vlastního Syna v podobnosti těla hříchu a pro hřích, odsoudil hřích v těle, ...

Zákon nemohl způsobit toto osvobození. Zasliboval ovšem život, kdyby ho člověk stoprocentně naplnil. Avšak kvůli tělu byl bez síly. Prokázal se kvůli hříchu, který je v člověku, jako neschopný dát život a osvobodit člověka od hříchu.

Naštěstí učinil Bůh to rozhodující. Je to akt Jeho milosrdenství. Když zákon kvůli hříchu, který v nás bydlí, nemohl dát vzniknout ničemu dobrému, stal se Bůh aktivní a poslal svého vlastního Syna.

Jeho *vlastní* Syn – to je Boží Syn ve své božské přirozenosti a síle. Bůh poslal Její, kterého od věčnosti má a miluje (Příslaví 8,22).

Jeho vlastní Syn byl ten jediný, jenž mohl vyřešit problém hříchu. Bůh Její poslal „v podobnosti těla hříchu“. Když Boží Syn přišel na zem jako člověk, vypadal navenek stejně jako lidé, v nichž bydlel hřích. Avšak v Něm nebyl a není hřích. Neznal hřích a neučinil hřích. Říkáme to s určitostí a velkou radostí. Ale svým vnějším vzhledem vypadal tak, jako hříšní lidé.

Výraz „posílaje... pro hřích“ ukazuje cíl Jeho příchodu. Stal se člověkem, aby vyřešil problém hříchu. Pisatel Listu Židům říká v kapitole 9,28, že Kristus přijde podruhé, pak ale bez hříchu. To znamená, že pak už nebude mít nic do činění s hříchem. Neboť problém hříchu byl vyřešen Jeho prvním příchodem.

„Bůh... odsoudil hřích v těle.“ Nyní Boží slovo omezuje čas. Nyní jde o tři hodiny tmy na kříži, ve kterých Bůh soudil hřích na Pánu Ježíši. Z 2. Korintským 5,21 víme, že Bůh Ho učinil hříchem. V těchto třech temných hodinách odsoudil svatý Bůh hřích na Člověku Ježíši Kristu. Jak hrozná byla tato utrpení pro Něho, jenž byl bez hříchu, nemůžeme nikdy poznat.

Boží odsouzení hříchu na Pánu Ježíši má účinek pro celý vesmír. Hřích bude jednou z vesmíru odejmut. Když Jan Křtitel viděl Ježíše, vyjádřil tuto skutečnost následujícími slovy: „*Hle, Boží Beránek, který snímá hřích světa.*“ (Jan 1,29) Tím vyjádřil celkový účinek této pravdy.

Osobním výsledkem pro věřícího je skutečnost, že v Kristu je Bohem plně přijat, ačkoli v něm samém je ještě hřích.

Praxe věřícího

Právo zákona je splněno

Verš 4: ... aby právní požadavek zákona byl naplněn v nás, kteří nechodíme podle těla, nýbrž podle Ducha.

Vědomí o Božím činu v Kristu na kříži působí u věřícího poslušnost. Když hledíme na Boží lásku na kříži, jak za nás dal svého vlastního Syna, jsou naše srdce naplněna láskou, která se projevuje důslednou poslušností vůči Božímu slovu. Tato křesťanská poslušnost jde dále než požadavek zákona. Věřící poslouchá Boha z lásky a v síle Ducha Svatého. Zákon není pravidlem pro život věřícího, ale jeho právní požadavek je splněn životem poslušnosti.

Obsah a výsledek smýšlení

Verš 5: Neboť ti, kteří jsou podle těla, mají na mysli to, co je těla; ale ti, kteří jsou podle Ducha, to, co je Ducha.

Zde se nejprve mluví o takových, „kteří jsou podle těla“. To jsou jistě nevěřící lidé. Ale i věřící mohou ještě **žít** podle těla. Když se řídí vlastními přáními a ne podle Boha, myslí na to, co je těla. **Toto smýšlení je sobectví.** Vlastní osoba stojí uprostřed.

„*Ti, kteří jsou podle Ducha*“, jsou věřící, kteří se naučili nereagovat na hřích. Přejí si líbit se Bohu. Duch v nich může působit a směřovat jejich myšlenky na Pána Ježíše. Mají na mysli „*to, co je Ducha*“. To je

vždy Ježíš Kristus, protože Duch Ho chce oslavit. **Jejich smýšlením je tedy Kristus.** To je velký protiklad: sobectví nebo Kristus. Apoštol popisuje tento kontrast také ve Filipským 2,21: „*Všichni hledají svých věcí, ne to, co je Ježíše Krista.*“ Pro naše smýšlení nebo postoj je pro to rozhodující, zda žijeme podle těla nebo podle Ducha.

Verš 6: Neboť smýšlení těla je smrt, smýšlení Ducha ale život a pokoj ...

Smýšlení těla je pro nevěřící mrtvý stav a pro věřící duchovní spánek, který je podobný smrti. V Efezským 5,14 jsou osloveni věřící, kteří duchovně usnuli: „*Probud' se ty, kdo spíš, a vstaň z mrtvých, a bude ti svítit Kristus.*“ Když věřící upadne do duchovního spánku, pak je jeho chování podobné chování nevěřícího člověka. Na dálku se spící nedá rozlišit od mrtvého.

„*Smýšlení Ducha je život a pokoj.*“ Když chodíme podle Ducha tím, že posloucháme Boží slovo a necháváme v sobě působit Ducha Svatého, máme život, který stojí za to žít, a pokoj v srdci.

Verše 7 a 8: ... protože smýšlení těla je nepřátelství proti Bohu, neboť není poddáno Božímu zákonu, neboť to také nemůže. Ale ti, kteří jsou v těle, se nemohou Bohu líbit.

Verše 7 a 8 nám představují situaci nevěřících, aby nás varovaly před tělesným smýšlením.

Smýšlení těla je nepřátelství proti Bohu. To se ukazuje v odporu proti Němu a Jeho pravdě. Smýšlení těla popírá:

- Boží svatost,
- hřích v člověku,
- Boží čin v Kristu.

To jsou tři velké pilíře Listu Římanům: Bůh je svatý, člověk je zkažený a Kristovo dílo je dokonalé. A právě tyto skutečnosti popírá nevěřící svým sobeckým, bezbožným životem. Ve svém postoji je proti Bohu. Výraz „*ti, kteří jsou v těle,*“ označuje nevěřící. Ti se nemohou Bohu líbit, i když jsou třeba velmi přívětiví a dobře vychovaní.

Duch Boží v nás bydlí

Verš 9: Vy ale nejste v těle, nýbrž v Duchu, jestliže totiž Duch Boží ve vás přebývá. Jestliže ale někdo Ducha Kristova nemá, ten není jeho.

Nyní apoštol oslovuje věřící. Před svým obrácením jsme byli v *těle*. Jako vykoupení už nejsme v těle. Můžeme ještě **podle těla** žít, ale ve svém postavení už nikdy nejsme „v *těle*“, nýbrž „v *Duchu*“.

K tomu smíme vědět, že Duch Boží v nás bydlí. Působí, aby v našem životě byly viditelné charakterové rysy Ježíše Krista. Apoštol k tomu jako varování připojuje: „*Jestliže ale někdo Ducha Kristova nemá, ten není jeho.*“ Jestliže se v životě nějakého člověka vůbec nikdy neukáže něco z vlastností Pána Ježíše, pak to není křesťan. Ten Mu nepatří.

Verš 10: Jestliže ale Kristus je ve vás, tu je tělo sice mrtvé kvůli hříchu, Duch ale je život kvůli spravedlnosti.

Zde není napsáno: „Jestliže ale Duch Boží je ve vás,“ nýbrž: „*Jestliže ale Kristus je ve vás.*“ To mluví o tom, že působením v nás bydlícího Ducha Svatého jsou v nás viděny charakterové rysy Pána Ježíše. Pak je Kristus v nás.

„*Tělo je sice mrtvé*“ znamená, že nereagujeme na požadavky v nás bydlícího hříchu. Proč tu čteme: „*kvůli hříchu*“? Protože víme, jak zlý je pro Boha hřích. Proto nechceme hřešit a tím Jej zneucťovat.

„*Duch ale život kvůli spravedlnosti.*“ Když v nás může být Boží Duch činný, působí pravý život. Podstatné rysy Ježíše Krista jsou skrze nás viditelné. Výsledkem je praktická spravedlnost, tj. život v souhlasu s Bohem.

Verš 11: Jestliže ale Duch toho, který Ježíše vzkřísil z mrtvých, ve vás přebývá, tu ten, který Krista vzkřísil z mrtvých, oživí také vaše smrtelná těla kvůli svému ve vás bydlícímu Duchu.

Bůh vzkřísil Ježíše Krista z mrtvých v síle Ducha Svatého. To je historická skutečnost, která se týká osobně Jeho. Avšak Jeho vzkříšení z mrtvých – jak jsme už uvažovali v kapitole 1,4 – má účinek pro

všechny věřící. Když ve chvíli vtržení budeme již zesnulí, budeme vzkříšeni, a když ještě budeme žít, budeme proměněni. Výraz „oživí vaše smrtelná těla“ obsahuje obojí.

To se stane „kvůli v nás bydlícímu Duchu“. Protože Bůh vzkřísil Pána Ježíše v síle Ducha, oživí také naše smrtelná těla. Duch Svatý je **zástavou (zárukou)** a **silou** konečné záchrany. V kapitole 7,24 obrácený člověk zvolal: „Kdo mne zachrání od tohoto těla smrti?“ Úplné osvobození se stane při vtržení. Pak budou naše smrtelná těla oživena. Dostaneme nové tělo, v němž už nebydlí hřích.

Vznešenost věřícího

Jsme dlužníci

Verše 12 a 13: Tak tedy, bratři, jsme dlužníky, ne tělu, abychom žili podle těla, neboť když žijete podle těla, tu zemřete; jestliže ale skrze Ducha mrtvíte činy těla, budete žít.

Nejsme dlužníky, abychom něco činili, nýbrž jsme dlužníky něco **nečinit**: totiž žít podle těla. Nemáme tedy dávat své tělo k dispozici v nás bydlícímu hříchu – jinak zemřeme. Z takového jednání vzejde prakticky duchovně mrtvý stav. A dostáváme se na cestu k věčné smrti. To je význam výrazu „zemřete“. Je jiná skutečnost, že Bůh zasáhne a Slovem a svými výchovnými cestami nás strhne zpět. Přesto zůstává v platnosti toto: Když žijeme podle těla, přicházíme na cestu smrti.

Duch Boží by chtěl, abychom se zaměstnávali Kristem, aby prakticky naplňoval naše srdce a náš život. To je jediná cesta, jak být v každodenním životě osvobozeni od hříchu, který v nás bydlí. Můžeme tedy Duchem – tím, že skrze Něho jsme naplňováni Ježíšem Kristem – mrtvit skutky těla. Pak budeme „žít“, tj. povedeme život, který je hodný žití. A nalézáme se na cestě k vlasti života, k nebi.

Jsme synové Boží

Verš 14: Neboť kteříž koli jsou vedeni Duchem Božím, ti jsou synové Boží.

Všichni věřící jsou vedeni Duchem Božím. To je jistá věc, neboť On v nás bydlí, aby nás vedl. Přebýváním Ducha ve věřících jsme se stali Božími syny. **Synovství je adopce.** Jsme Bohem přijati a učiněni Jeho syny. Není to velkolepá skutečnost? Nalézáme ji také v Efezským 1,5: Bůh nás „*předurčil k synovství skrze Ježíše Krista*“.

Verš 15: Neboť jste nepřijali ducha otroctví opět k bázni, nýbrž obdrželi jste ducha synovství, ve kterém voláme: Abba, Otče!

„*Duch otroctví*“ je postoj ducha věrného Izraelyty. Ve svém poměru k Bohu se Ho stále trochu bál. Avšak my jsme obdrželi ducha synovství. Tento postoj ducha křesťana nepůsobí bázeň, nýbrž smělost, radostnou důvěru a neohroženost. Voláme: Abba, Otče!

- „*Abba*“ vyjadřuje naše **důvěrné obecenství** s Bohem.
- „*Otče*“ mluví o našem **pochopení Božích myšlenek**.

Takové výsady máme jako Boží synové!

Jsme Boží děti

Verš 16: Ten Duch sám svědčí s naším duchem, že jsme Boží děti.

Duch Svatý svědčí s duchem vykoupeného člověka. Jak se to děje? Dává mu skrze výpovědi Božího slova jistotu, že už nyní je Boží dítě. **Božími dětmi jsme se stali novým narozením.** Zde jsme obdrželi božskou přirozenost. Ve věčnosti jsme k tomu byli vyvoleni, jak nám prohlašuje Efezským 1,4: „*Vyvolil nás před založením světa, abychom byli svatí a bezúhonní před ním v lásce.*“ Jako Boží děti vlastníme božský život a těšíme se z Otcovy lásky.

Biblické pojmy „synové“ a „dětí“ jsou blízko u sebe. Oba nalézáme v Efezským 1,4.5 a zde v kapitole 8,14–16. Oba jsou ve spojení s věčným životem, jehož vlastní je **Dům Otce**.

Jsme Boží dědicové

Verš 17: Jestliže ale děti, tedy i dědicové – dědicové Boží a spoludědicové Kristovi, jestliže totiž spolu trpíme, abychom také spolu byli oslaveni.

Jako Boží dědicové stojíme ve spojení se **stvořením**. To je naším dědictvím. Jsme spoludědici Krista, jenž je hlavním Dědicem vesmíru. Ale On se dědictví neujme sám, **my budeme dědit s Ním**.

Stvoření je zpustošeno pádem do hříchu. Na zvířata a rostliny přišlo zlořečení. A u lidí přichází nemoc, stárnutí a smrt. Když náš Pán Ježíš Kristus zde žil a viděl kolem sebe tuto bídu, trpěl. V Evangeliích čteme vícekrát, že hluboce vzdechnul v duchu, když viděl nemocné a zatížené lidi. Když Lazar, jenž Mu patřil, musel projít smrtí, proléval slzy. Hluboce se Ho dotýkalo, že i věřící ještě musejí procházet smrtí. Trpěl, a **nyní trpíme my s Ním** pod těmito následky pádu do hříchu.

V tisíciletém království **budeme s Ním oslaveni**, když zlořečení pádu do hříchu bude téměř úplně odejmuto. O tom apoštol mluví podrobněji ve druhém oddílu naší kapitoly.

Budoucí sláva

Nadějeme se s vytrvalostí

Verše 18 – 21 mají za téma vytrvání věřících a stvoření vzhledem k budoucí slávě.

Vyjádření postoje srdce

Verš 18: Neboť mám za to, že utrpení nynější doby nejsou hodná toho, aby byla srovnávána s budoucí slávou, která se má na nás zjevit.

„Mám za to“, je osobní postoj srdce. Dostáváme ho tou mírou, jak se zaměstnáváme budoucností. Čím více jsou jí naše srdce naplněna, tím více jsme toho názoru, že utrpení nynější doby nejsou hodná toho, aby byla srovnávána s budoucí slávou.

Ve 2. Korintským 4,17 Pavel píše, že nynější utrpení jsou lehká a rychle pomíjejí. Ale sama o sobě jsou tato utrpení stvoření pod zlořečením hříchu často velmi těžká. Těžké okolnosti na pracovišti nebo utrpení našeho těla jsou samy často těžké k nesení. Avšak s vírou hledíme do budoucnosti! Když s ní porovnáme své okolnosti, pak tyto nejsou hodné, abychom jich dbali. To zde vyjadřuje apoštol.

„Utrpení nynější doby“ jsou utrpení stvoření pod zlořečením hříchu. „Budoucí sláva“ je osvobozené stvoření v tisíciletém království. Když se zjevíme s Kristem, bude na nás viditelné, že stvoření je osvobozené od zlořečení.

Stav stvoření

Verš 19: Neboť toužebné vyčkávání stvoření čeká na zjevení synů Božích.

Stvoření s touhou čeká na zjevení synů Božích ve slávě. Neboť k tomuto okamžiku bude ono samo osvobozeno od zlořečení hříchu. Toto osvobození bude uvedeno skrze nás, Boží syny.

Verš 20: Neboť stvoření bylo poddáno marnosti (ne dobrovolně, nýbrž kvůli tomu, který je poddal), v naději...

Stvoření bylo pádem do hříchu a následky hříchu vtaženo spolu do utrpení a bylo Bohu odcizeno. Ale ne provždy, je tu naděje, že bude napraveno a přivedeno do souhlasu se svým Stvořitelem.

Na rozdíl od člověka stvoření nepřišlo pod stav pomíjivosti dobrovolně. Jedna osoba je tomuto stavu poddala, totiž Adam, který byl Satanem sveden k hříchu. On zkazil stvoření.

Verš 21: ... že i stvoření samo bude osvobozeno od otroctví zkázy ke svobodě slávy Božích dětí.

Ve verších 20 a 21 máme postaveny proti sobě dvě skutečnosti: na jedné straně Satan skrze prvního člověka stvoření zkazil. Na druhé straně Bůh skrze Člověka Ježíše Krista opět stvoření osvobodí od otroctví této zkázy.

Osvobození stvoření stojí ve spojení se svobodou slávy Božích dětí.

- **Svoboda Božích dětí** pozůstává v našem obcenství s Bohem Otcem.
- **Svobodu slávy Božích dětí** zakusíme, když toto obcenství budeme dokonale okoušet bez jakékoli překážky. To se stane skutečností v budoucnosti.

Také v tomto oddílu poznáváme, že pojmy synové a děti Boží jsou velmi blízko sebe. Jako synové se zjevíme ve slávě (verš 19) a jako děti budeme neomezeně prožívat obcenství s Bohem Otcem (verš 21).

Modlíme se se vzdycháním

Verše 22 – 28 pojednávají o utrpení stvoření a věřících v době čekání pod všeobecnými následky pádu do hříchu. Avšak jako vykoupení máme modlitbu, naději a vědomí, že nás Bůh miluje.

Stvoření vzdychá

Verš 22: Neboť víme, že celé stvoření spolu vzdychá a leží v porodních bolestech až dosud.

V nynějším stavu stvoření vzdychá a leží v porodních bolestech. Zvířata, rostliny a veškerá hmota jsou skrze zlořečení hříchu spolu uve-

deny do utrpení. V Matouši 19,28 je uvedení tisíciletého království označeno jako „nové narození“. V tomto okamžiku bude stvoření osvobozeno od zlořečení. U stvoření dojde k „renesanci“.

My vzdycháme

Verš 23: Nejen ale ono, nýbrž také my sami, kteří máme prvotiny Ducha, i my sami vzdycháme v sobě samých, očekávající synovství: vykoupení našeho těla.

„My máme prvotiny Ducha.“ Skrze Ducha Božího se těšíme už nyní z budoucího požehnání. Ale pod obtížemi stárí a nemocí vzdycháme. Brání nám často v požitku obecenství s Bohem.

Avšak očekáváme synovství: vykoupení našeho těla. Jednou budeme osvobozeni od těchto utrpení. Když Pán Ježíš přijde ke vtržení, bude naše tělo vykoupeno. Tím bude naše vykoupení dokončeno a synovství se pro nás stane skutečností **v celé své plnosti**.

Čekáme s vytrváním

Verše 24 a 25: Neboť v naději jsme byli zachráněni. Naděje ale, která se vidí, není naděje; neboť co člověk vidí, proč by v to ještě doufal? Jestliže ale doufáme v to, co nevidíme, tak čekáme s vytrvalostí.

„V naději jsme zachráněni.“ Od svého obrácení máme spasení duše, ale nebeský cíl jsme ještě nedosáhli. Jsme tedy *zachráněni v naději*. Máme jistý výhled na úplnou záchranu, která bude ukončena vykoupením našeho těla.

Doufáme v to, co nevidíme. Přesto není naše doufání nejistou věcí, nýbrž je to jisté vědění, skutečnost. Proto čekáme s vytrvalostí na naplnění, a přitom se pevně držíme těchto Božích myšlenek.

Nevíme, co máme prosit

Verš 26: Rovněž tak se ale také Duch ujímá naší slabosti; neboť nevíme, co máme prosit, jak se náleží, ale Duch sám se nás zastává nevyslovitelnými vzdechy.

V této době čekání máme výsadu a možnost modlitby. Jsme konfrontováni s nemocí, stárnutím a těžkostmi na pracovišti jako následky pádu do hříchu. Avšak často v těchto problémech nevíme, zač máme prosit. Neboť naše lidské myšlenky o takových následcích pádu do hříchu nejsou směřodonné. Naštěstí se Duch Boží ujímá této lidské slabosti a působí v nás k tomu správný postoj.

Verš 27: Ten ale, který zkoumá srdce, ví, co je smysl Ducha, neboť ten se zastává svatých podle Boha.

Bůh zkoumá naše srdce a vidí postoj a pocity, které v nás Duch působí. Jestliže nás obklopuje a postihuje nemoc a smrt, pak víme, že to jsou následky pádu do hříchu a spolu trpíme. Přesně tak, jako Pán spolu cítil smutek u Lazarova hrobu. A vyhlížíme ten velký den, v němž stvoření bude osvobozeno. To jsou pocity, které v nás působí Duch Svatý, a ty jsou v souhlasu s Bohem.

Všechny věci spolupůsobí k dobrému

Verš 28: Víme ale, že těm, kteří milují Boha, všechny věci spolupůsobí k dobrému, těm, kteří jsou povoláni podle předsevzetí.

„*Víme*“ znamená, že jsme skrze křesťanské učení seznámeni s Božími myšlenkami. Jak často čteme ve spisech apoštola Pavla „*víme...*“. Je to milost, mít porozumění o Boží pravdě!

„*Těm, kteří milují Boha,*“ zahrnuje všechny vykoupené, neboť ti jsou povoláni podle božského předsevzetí. Milujeme Boha, to je náš postoj srdce. Proto víme: **Všechno**, s čím se setkáme, spolupůsobí k našemu dobrému. Bůh vede a bdí nade vším a vždy sleduje nějaký dobrý úmysl.

Věřící doby milosti jsou povoláni podle předsevzetí. Boží předsevzetí, které je představeno ve verších 29 a 30, je pro nás východiskem všeho požehnání a všeho štěstí.

Boží předsevzetí

Verše 29 a 30: Neboť které předem poznal, ty také předem určil, aby byli připodobněni obrazu jeho Syna, tak aby on byl prvorozený mezi mnoha bratřími. Které ale předem určil, ty také povolal; a které povolal, ty také ospravedlnil; které ale ospravedlnil, ty také oslavil.

Zde máme řetěz, který sahá od věčnosti k věčnosti. Je nám představeno pět článků, které popisují Boží předsevzetí a jeho naplnění s věřícími v době milosti. Je možné je rozdělit takto: Dva články ve věčnosti před časem, dva články v čase a jeden ve věčnosti po čase. Budeme o nich uvažovat po řadě.

- **Jsme poznáni předem.** Ve věčnosti před časem Bůh viděl každého jednotlivého z nás, kdo v době milosti uvěří v Pána Ježíše. V protikladu k člověku, který může hledět jen do minulosti, Bůh hledí také do budoucnosti. Dříve než začal čas na zemi, osobně nás poznal.
- **Jsme předem určeni.** Také to se stalo ve věčnosti před časem. Bůh nás určil ke dvojímu: Předně máme být připodobněni obrazu Jeho Syna. Tato skutečnost stojí ve spojení se stvořením. Když se zjevíme s Ježíšem Kristem, bude veřejně viditelné, že jsme Mu podobní. „Víme, že až se zjeví, jemu podobní budeme.“ (1. Janův 3,2). Za druhé bude Pán Ježíš v domě Otce Prvorozený mnoha bratři: „Uvidíme jej, tak jak je.“ (1. Janův 3,2) Tyto dvě skutečnosti tvoří obsah našeho určení, které pro nás Bůh ve věčnosti před časem stanovil. Nyní už známe tyto pravdy, a ty nás činí šťastnými. V dokonalosti je prožijeme, když budeme oslaveni.
- **Jsme povoláni.** To jsme prožili v čase. Dosáhlo nás volání evangelia. Bůh nás tímto poselstvím vyvolal ze světa.

- **Jsme ospravedlněni.** Vírou v Ježíše Krista jsme byli v čase ospravedlněni. Protože nás Bůh ospravedlnil, dívá se na nás nyní tak, jako kdybychom nikdy nezhřešili.
- **Budeme oslaveni.** To je naše obdivuhodná budoucnost a stane se tak ve věčnosti po čase. Pak se naše věčné určení stane skutečností. Protože naše oslavení je tak jisté, nepíše to Pavel v tvaru budoucího času, nýbrž v minulém čase. V Bibli nalézáme často, že něco, co nám je slíbeno pro budoucnost, je napsáno ve tvaru minulého času. Proč? Protože tyto budoucí skutečnosti se zcela jistě dostaví. Další příklad nám dává Židům 2,10, kde čteme, že „*mnohé syny přivedl ke slávě*“. Zde by vlastně mělo být: „*mnohé syny přivede ke slávě*.“ Ještě ani jeden syn nebyl přiveden ke slávě. Ale protože je naprosto jisté, že této slávy dosáhneme, je to napsáno v minulém čase. Nejsou to klenoty ve Svatém Písmu, které nám ukazují vyvýšenost Božích výpovědí?

Druhý chvalozpěv

Kapitola 8,31 – 39

Bůh je pro nás

Verš 31: Co máme nyní k tomu říci? Jestliže Bůh je pro nás, kdo proti nám?

Vše přichází od Boha, vše je v Něm zajištěno. Jestliže Bůh, ten Nejvyšší, je pro nás, kdo potom může být proti nám? Odpověď zní: Nikdo!

Verš 32: On, který přece svého vlastního Syna neušetřil, nýbrž vydal ho za nás za všechny: jak by nám spolu s ním nedaroval také všechno?

Božím největším darem je **Jeho vlastní Syn**. Jeho Bůh neušetřil, nýbrž vydal Ho za nás za všechny. Bůh Jeho – kterého od věčnosti má a

miluje – vydal na zem, na kříž, do tří hodin tmy a do smrti. To je nejlepší důkaz toho, že Bůh je **pro** nás.

S Ním nám dává všechno! Když například děkujeme za jídlo, smíme vědět, že je dostáváme s Ježíšem Kristem. Existuje rozdíl mezi dáním a darováním: **Dáváme** rukama, **darujeme** srdcem. Bůh nám **daruje** všechno z hluboké radosti svého srdce!

Bůh nás ospravedlňuje

Žaloba

Verš 33a: Kdo bude žalovat na Boží vyvolené?

Je možné, že na nás je žalováno. Satan, žalobce bratří (Zj 12,10), žaluje na věřící přímo u Boha. Příklad toho nalézáme v Zachariáši 3,1: „*Potom mi ukázal nejvyššího kněze Jozue, který stál před andělem Hospodinovým; a Satan stál po jeho pravici, aby se mu protivil.*“ Někdy na nás žalují také nepřátelští lidé. Balám měl proklít Boží pozemský lid. Balák jej prosil: „*Pojď přece, proklej mi tento lid.*“ (4. M 22,6)

Ospravedlnění

Verš 33b: Bůh je, který ospravedlňuje;...

Když někdo žaluje na ty, kteří patří Bohu, pak On se jich sám zastane. V Zachariáši 3 ospravedlňuje Bůh Jozue před nepřítelem slovy: „*Potresci tě Hospodin, Satane!*“ (Zach 3,2) U Baláma také vidíme, že Bůh sám zasahuje. Na jeho příkaz musel Balám mluvit dobré o izraelském lidu: „*Nevidí nepravosti v Izraeli.*“ Tato myšlenka stojí před námi i v našem oddílu. Náš Bůh – nejvyšší instance – nás před nepřítelem ospravedlňuje.

Zde nejde o ospravedlnění před Bohem. To nalézáme v kapitole 5,1: „*Poněvadž jsme tedy byli ospravedlněni z víry, máme pokoj s Bohem.*“ Zde se jedná o božské ospravedlnění **před nepřítelem**.

Verš 34a: ...kdo jest, který odsoudí?

Protože Bůh je pro nás a ospravedlňuje nás, nemůže nás nikdo odsoudit!

Kristus je pro nás činný

Kristus je na pravici Boží

Verš 34b: Kristus je to, který zemřel, ba ještě více, který byl také vzkříšen, který je také na Boží pravici, který se také pro nás uplatňuje.

Uprostřed 34. verše před nás přichází nová myšlenka. Nyní jde o naše životní problémy. Proto je nám představen Ježíš Kristus:

- *On zemřel.* To znamená, že protrpěl všechny lidské těžkosti, i smrt.
- *Byl vzkříšen.* Tím vítězně dokončil tuto namáhavou cestu jako člověk na této zemi.
- *Je na Boží pravici.* Na místě božské cti a moci je daleko od lidských trápení a slabostí.
- *Uplatňuje se pro nás.* To je Jeho velekněžská činnost, která je nám podrobně popsána v Listu Židům. Stará se, abychom si v těžkostech života nezoufali.

Kristova láska

Verš 35: Kdo nás odloučí od lásky Kristovy? Soužení nebo úzkost nebo pronásledování nebo hlad nebo nahota nebo nebezpečí nebo meč?

Zde před námi stojí zůstávající láska Pána Ježíše. Ve všech okolnostech života smíme vědět: Ježíš Kristus v nebi nás miluje!

- *Soužení:* To je v rodině, v povolání, v místním shromáždění. V těchto trápeních nám Pán pomáhá!

- *Úzkost*: Ve zlém světě, který má vůči nám nepřátelské smýšlení, máme často oprávněný strach. Někdy máme také zbytečný strach, pak je to nedostatek důvěry. Jestliže máme strach, Kristus nám daruje svůj pokoj.
- *Pronásledování*: Žijeme ve světě, který je proti Kristu a Jeho lidu. Toto odmítnutí zakoušíme rozličnou mírou. V takových situacích nám Pán může rozumět, neboť také On byl nenáviděn (Jan 15, 18).
- *Hlad, nahota, nebezpečí, meč*: To jsou životu nebezpečné události, které mohou zasáhnout také vykoupeného. Taková nebezpečí zakusil náš Pán vysokou mírou. Ke shromáždění ve Smyrně volá: „*Bud' věrný až ke smrti.*“ (Zj 2,10)

Ve všech těchto těžkostech jsme spojeni s Ježíšem Kristem v nebi. On nás miluje a je pro nás činný. Jeho pomoc z nebe je nám v každé situaci silnou útěchou.

Jsmo více než přemožitelé

Obraz ovce na zabítí

Verš 36: Jako je psáno: „Pro tebe jsme vydáváni na smrt celý den; jako ovce na zabítí jsme byli počteni.“

Apoštol nyní používá obraz, aby ilustroval výše vyjmenované situace. Ovce jsou před porážkou uzavřeny v ohradě. Každý den přijde řezník, aby některé vzal. Žádná ovce neví, kdy bude zabita. Tak mohou věřící přijít do situací, kde jsou v nebezpečí smrti a nevědí, jak dlouho ještě budou žít. Pavel to sám často prožil.

Který nás miloval

Verš 37: Ale v tomto ve všem jsme více než přemožitelé skrze toho, který nás miloval.

Výrok o ovcích na zabití je citován ze Žalmu 44,23. Tam dále čteme: „*Procitni! Proč spíš, Pane? Probud' se! Nezavrhuj nás navěky!*“ To je reakce věřících ze Starého zákona na výrok, že byli počteni jako ovce na zabití. V nebezpečí smrti byli *přemožitelé*. Přes nejistotu a pochyby se pevně přidrželi svého Boha. Věřili v Boží záchranu, ale neznali základ vykoupení způsobený skrze Krista na kříži.

My, věřící Nového zákona, jsme v takové situaci *více než přemožitelé*. Jak to je možné? Skrze Ježíše Krista, který nás miloval a sebe samého za nás dal. Můžeme hledět zpět na Jeho plně platné výkupné dílo a poznávat v něm Jeho podivuhodnou, božskou lásku. Tento pohled na kříž Golgoty nás uschopňuje být v těžkých situacích více než přemožiteli. Přes velké nebezpečí můžeme spočívat v lásce našeho Vykupitele. Petr je toho působivým příkladem. Když ve vězení čekal na svou popravu, spal (Sk 12,6).

Velké finále

Verše 38 a 39: Neboť jsem přesvědčen, že ani smrt, ani život, ani andělé, ani knížatstva, ani přítomné věci, ani budoucí, ani mocnosti, ani výšina ani hlubina, ani nějaké jiné stvoření nás nemohou odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu.

„*Neboť jsem přesvědčen.*“ Apoštol nyní mluví obrazně, básnickou řečí. *Smrt a život* jsou existenční pohrůžky. *Andělé, knížatstva, mocnosti* jsou pohrůžky z neviditelného světa. *Přítomné věci a budoucí* jsou všeobecné každodenní těžkosti a události. *Výšiny a hlubiny* popisují stavy naší mysli. *Nějaké jiné stvoření* zahrnuje všechno ostatní ve stvoření. Tento obsažný výčet nás vede k tomu, abychom řekli, že **nic a nikdo** nás nemůže odloučit od Boží lásky.

Boží láska byla zjevena na Golgotě v Ježíši Kristu. Skláníme se v úctě před tímto obdivuhodným Bohem, který neušetřil svého vlastního Syna a nyní je pro nás. Obdivujeme našeho Pána Ježíše Krista, který kdysi na kříži vykonal slavné dílo vykoupení, a nyní se o nás stará z nebe. Chceme pevně držet: Jeho činnost pro nás se děje z lásky.

Jestliže hledíme zpět na kříž, voláme s údivem: „*Syn Boží, který mne miloval a sebe samého za mne vydal.*“ (Gal 2,20)

Jako souhrn pevně držíme: Na začátku 8. kapitoly **jsme my v Kristu před Bohem**. Na konci této kapitoly **je Bůh pro nás v Kristu**.

Boží cesta s Izraelem

Kapitoly 9 – 11

Nyní přicházíme ke čtvrté části Listu Římanům. Po úvodních verších v první kapitole apoštol až do konce 8. kapitoly ukazuje, že všichni lidé zhřešili a že ve všech lidech bydlí hřích. Není rozdílu mezi lidmi z izraelského národa a lidmi jiných národností. A pro všechny věřící bez rozdílu dal Bůh v Pánu Ježíši řešení. V kapitolách 9 – 11 podrobně pojednává o otázce, co se stane se zvláštními Božími zaslíbeními izraelskému lidu. Jaké místo zaujímají vedle Božích plánů spasení se všemi lidmi?

Je nápadné, jak Duch Boží používá mnoho citátů ze Starého zákona, aby doložil naučení o tomto tématu z Písem, která se obracejí k izraelskému národu.

V těchto třech kapitolách můžeme vzhledem k izraelskému národu rozeznat tyto hlavní body:

Kapitola 9: Proč je Izrael vyvolený a výsadami obdařený lid? – **Ne proto, že Izraelité jsou lepší než ostatní lidé, nýbrž kvůli svrchovanému Božímu vyvolení v milosti!**

Kapitola 10: Proč se Bůh od Izraele odvrací? – **Protože tento národ byl neposlušný přes Boží trpělivost a lásku!**

Kapitola 11: Proč Bůh v budoucnosti naplní Izraeli zaslíbení? – **Protože Bůh dodrží vše, co slíbí!**

Dále nám tyto tři kapitoly představují důležité a všeobecně platné božské zásady:

- *Bůh se zaměstnává lidmi!*
- *Bůh jedná svrchovaně!*
- *Bůh jedná v milosti!*
- *Bůh jedná spravedlivě!*

- *Bůh má trpělivost!*
- *Bůh potrestá neposlušnost!*
- *Bůh dosáhne vždy svého cíle!*

Bůh jedná svrchovaně

Kapitola 9,1–33

Velkou myšlenkou 9. kapitoly je Boží svrchovanost. Jestliže On něco činí, není za to nikomu odpovědný. Nemusí se ptát ani lidí ani andělů, než něco podnikne. Jedná podle své vlastní vůle a v souhlasu se svou podstatou. Jedná svrchovaně.

Pavel miluje Izrael

Verš 1: Říkám pravdu v Kristu, nelžu a mé svědomí se mnou vydává svědectví v Duchu Svatém,...

Když apoštol Pavel nyní začíná toto téma, chce ve verších 1 – 3 nejprve zdůraznit svou lásku k izraelskému lidu. Pravost své náklonnosti k Božímu pozemskému lidu dotvrzuje čtyřmi výpověďmi:

- „Říkám pravdu.“
- „Nelžu.“
- „Mé svědomí mi vydává svědectví.“
- Mluví „v Duchu Svatém“.

Verš 2: ...že mám velký zármutek a ustavičnou bolest ve svém srdci.

Kvůli stavu tohoto lidu měl Pavel velký zármutek a ustavičnou bolest. Vůdcové Izraele přibili Pána Ježíše na kříž a zabili ho. Nechtěli ho přijmout jako Mesiáše a odmítli svědectví Ducha Božího, které se obracelo k lidu po vzkříšení a nanebevstoupení Pána skrze Petra a Štěpána. To působilo apoštolovi zármutek, toto odmítnutí ho bolelo. Ve svých citech se velmi blíží našemu Pánu. Když se Ježíš na své poslední cestě blížil k Jeruzalému, plakal nad tímto městem. „*Kdybys*

aspoň v tento svůj den poznalo i ty, co je k tvému pokoji!” (Lukáš 19,41.42)

Verš 3: Neboť já sám, já jsem si přál být skrze zlořečení vzdálen od Krista pro své bratry, své příbuzné podle těla,...

Zde apoštol vyjadřuje udivující přání: Chtěl by pro Izraelity raději skrze zlořečení být vzdálen od Krista, než aby oni zahynuli. Avšak to není možné. Žádný člověk nemůže na sebe vzít vinu za někoho druhého. To ví i Pavel. Ale toto zvolání je důkazem jeho hluboké lásky k tomuto národu.

Izrael – lid s vysokými výsadami

Verše 4 a 5: ... kteří jsou Izraelité, jejichž je synovství a sláva a smlouvy a dání zákona a služba a zaslíbení; jejichž jsou otcové a z nichž, podle těla, je Kristus, jenž je nade vším, Bůh, velebený na věky. Amen.

Apoštol nám představuje některé vysoké výsady Izraele:

- **Jsou Izraelité.** Jejich otcem byl Jákob, jenž od Boha dostal jméno Izrael. Toto jméno znamená Boží bojovník.
- **Synovství.** Bůh miluje tento lid a splní mu všechna svá zaslíbení. V příběhu otce, jenž měl dva syny, je v Lukáši 15 synovství Izraele jasně ilustrováno. Otec ve verši 31 svému staršímu synu, jenž u něho stále zůstával, říká: „*Všechno, co je mé, je tvé.*“ Tento syn představuje izraelský lid. Tak jako mu náleží vše, co vlastní jeho otec, tak Bůh všechny své sliby svému lidu naplní, protože má synovství.
- **Sláva.** Oblak – šechina – se položil na stánek setkávání na poušti a naplnil také Šalomounův chrám. Je to oblak Boží přítomnosti a slávy. Jaká je to výsada, mít tuto slávu!
- **Smlouvy.** Apoštol zde má na mysli obě Boží smlouvy s izraelským lidem. První smlouva byla uzavřena na Sinaji. Druhá smlouva je založena na krvi Pána Ježíše.

- **Dání zákona.** Byla to vysoká výsada Izraelitů, že dostali zákon. Byl jim předán skrze anděly (Židům 2,2).
- **Služba.** Bůh jim nařídil bohoslužbu, kterou směli vykonávat ve stánku úmluvy a v chrámu. Žádný jiný národ neznal takovou obětní službu.
- **Zaslíbení.** Vlastní bezpodmínečná zaslíbení, která Bůh dal Abrahamovi. Stvrdil a potvrdil je přísahou (viz 1. M 22,15–19).
- **Otcové.** To jistě byli patriarchové Abraham, Izák a Jákob. K tomu měli Mojžíše, který je vedl pouští. Mohli se také odvolávat na krále Davida. To byli jejich otcové, kteří žili bohobojně a k Božímu zaslíbení.
- **Kristus.** To je vrchol výsad Izraele. Ježíš Kristus pochází z tohoto lidu. Narodil se izraelské ženě. Apoštol říká: Tento Kristus je nade všemi. Tu zdůrazňuje Jeho lidskou stránku: Jako člověk je prvorozený, nejvznešenější ze všech. On je ale také „*Bůh, velebený na věky*“. To ukazuje božskou stránku Jeho Osoby. Ježíš Kristus je **pravý člověk** – jako takový pochází z národu Izraele – a **věčný Bůh**.

Bůh ve své svrchovanosti vyvolil Izáka

Verše 6 a 7: Ne ale, že by Boží slovo bylo bez účinku; neboť ne všichni, kteří jsou z Izraele, jsou Izrael, také ne proto, že jsou Abrahamovými potomky, jsou všichni děti, nýbrž „v Izákovi ti bude nazváno potomstvo“.

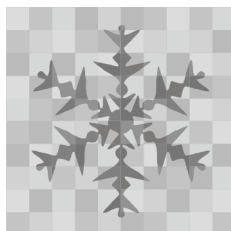
Boží slovo neztratilo účinek. Bůh se nemusí opravovat. Izraelité Jeho slovu rozuměli chybně, neboť Jeho zaslíbení neplatí všem Abrahamovým potomkům. Jeho plány požehnání pro pozemský lid se týkají jen Bohem svrchovaně vyvolených potomků. Ne proto, že jsou Abrahamovými potomky, nýbrž kvůli milostivému Božímu vyvolení jim je požehnáno.

Bůh prohlásil Abrahamovi: „*V Izákovi ti bude nazváno potomstvo.*“ To bylo volné vyvolení Boží milosti, že zvolil Izáka, a ne Izmaele nebo

syny Cetury. Ve své svrchovanosti chtěl **v Izákovi** a jeho potomcích uskutečnit svá zaslíbení Abrahamovi.

Verše 8 a 9: To jest: Ne děti těla, ty jsou Boží děti, nýbrž děti zaslíbení budou počteny za potomky. Neboť toto slovo je zaslíbení: „V ten čas přijdu a Sára bude mít syna.“

Abraham měl dítě těla. To byl Izmael, jenž byl zplozen ve svévoli. Ale ten nemohl být považován za Bohem oznámeného potomka. Izák byl dítě zaslíbení. Byl zplozen podle Boží vůle. Měl být potomkem, na kterého přešla zaslíbení.

BŮH NEMŮŽE PŘIJMOUT TO, CO VYCHÁZÍ Z NAŠÍ MOUDROSTI A Z NAŠÍ VŮLE. „TĚLO NIC NEPROSPÍVÁ.“ (JAN 6,63)

Bůh ve své svrchovanosti vyvolil Jákoba

Verše 10–13: Nejen ale to, nýbrž také když Rebeka byla těhotná z jednoho, z Izáka, našeho otce, dokonce když se děti ještě nenarodily a neučinily ani dobré ani zlé (aby zůstalo Boží předsevzetí podle vyvolení, ne ze skutků, nýbrž z toho, který povolává), jí bylo řečeno: „Větší bude sloužit menšímu“; jako je psáno: „Jákoba jsem miloval, ale Ezaua jsem nenáviděl.“

Zde přicházíme ke zřetelnému vyjádření Boží svrchovanosti. Rebeka byla těhotná, čekala dvojčata. Než se narodila a než udělala cokoli zlého nebo dobrého, Bůh učinil volbu. On k tomu má právo, protože je Bůh. Rebece řekl: „Větší bude sloužit menšímu.“ Bůh chtěl, aby Ezau byl podřízen svému mladšímu bratru Jákobovi. Tím pevně stanovil pořádek.

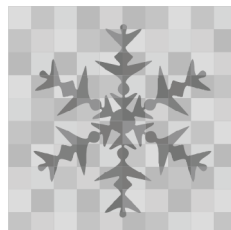
Přirozeně k tomu připojuje: „Jákoba jsem miloval, ale Ezaua jsem nenáviděl.“ Ale tento výrok nalézáme teprve mnohem později,

v proroku Malachiášovi na konci Starého zákona. To už oba dávno zemřeli. Bůh miloval Jáka z milosti. Zdroj této lásky leží v Božím srdci. Ale Bůh nenáviděl Ezaua na základě jeho jednání, protože byl bezbožný a opovrhl právem prvorozenství.

Na jedné straně tedy vidíme Boží svrchované vyvolení před narozením, a na druhé straně Jeho výrok mnoho let po smrti těchto tak nestejných bratrů.

Z TOHO ODVOZUJEME DVĚ VŠEOBECNĚ PLATNÉ ZÁSADY:

- **BŮH JEDNÁ VE SVÉ MILOSTI SVRCHOVANĚ!**
- **ČLOVĚK JE ZA SVÉ JEDNÁNÍ ODPOVĚDNÝ!**

Bůh ve své svrchovanosti omilostňuje

Verše 14–16: Co máme nyní říci? Je snad nespravedlnost u Boha? To buď daleko! Neboť Mojžíšovi říká: „Omilostním, koho omilostním, a slituji se, nad kým se slituji.“ Tedy nezáleží na chtějícím, ani na běžícím, nýbrž na omilostňujícím Bohu.

Nyní vyvstává otázka, zda Bůh je ve svém svrchovaném jednání a rozhodování nespravedlivý. Apoštol na to reaguje zvoláním: „*To buď daleko!*“ a dokazuje to následujícími dvěma příklady.

I když Bůh jedná svrchovaně, tu jedná vzhledem k Izraeli **v milosti** a vzhledem k faraonovi **spravedlivě**.

Nejprve cituje Boží výrok z 2. Mojžíšovy knihy, když si izraelský lid udělal zlaté tele jako modlu. Bůh by je vlastně na základě jejich jednání musel soudit. Ale On se ve své svrchovanosti stáhl zpět a s odpadlým lidem jednal v milosti a slitování.

Verše 17 a 18: Neboť Písmo říká faraonovi: „Právě k tomu jsem tě vzbudil, abych na tobě prokázal svoji moc a aby mé jméno bylo zvěs-

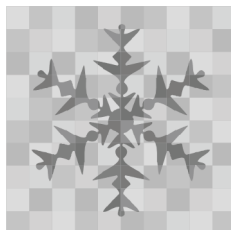
továno na celé zemi.“ A tak, koho chce, omilostní, a koho chce, zatvrdí.

Apoštol nyní uvádí příklad faraona. Bůh ho vzbudil, aby na něm ukázal svou moc, aby Jeho jméno bylo zvěstováno po celé zemi. Z 2. Mojžíšovy knihy víme, že Bůh zatvrdil faraonovo srdce. Ale nejprve čteme sedmkrát o tom, že faraon **sám** zatvrdil své srdce. Teprve po jeho stále se opakujícím odporu proti Bohu následoval soud zatvrzení. Byl to tedy důsledek jeho protivení se Bohu.

Proto Bůh použil faraona, aby lidem ukázal svoji velikost a majestát v soudu. Když se faraon utopil se svou armádou v Rudém moři, stalo se daleko známým, že Bůh Izraele je silnější a vyvýšenější než bohyvé Egypta.

Na závěr Pavel tento oddíl shrnuje:

- „*Koho chce, omilostní.*“ Bůh jednal s Izraelskými **ve svrchované dobrotivosti**.
- „*Koho chce, zatvrdí.*“ Bůh jednal s faraonem **spravedlivě**, protože tento sám zatvrzoval své srdce.

NYNÍ ROZUMÍME: BŮH JEDNÁ V SOUHLASU SE SVOU PŘIROZENOSTÍ. ON JE SVĚTLO A ON JE LÁSKA. Z TĚCHTO DVOU VELKÝCH PODSTAT JEHO CHARAKTERU VYVĚŘÁ JEHO JEDNÁNÍ S NÁMI LIDMI.

Boží svrchovanost je základem každého práva a vší morálky

Verše 19–21: Řekneš mi nyní: Pročpak ještě kárá? Neboť kdo vzdoroval jeho vůli? Kdopak jsi, ó člověče, že si bereš slovo proti Bohu? Řekne snad to, co je zformované, tomu, který je zformoval: Proč jsi mne tak udělal? Anebo nemá hrnčíř moc nad hlínou, aby z téže hmoty udělal jednu nádobu ke cti a druhou k necti?

Apoštol se nyní staví proti možné námitce člověka proti Božímu svrchovanému konání. To se může ukázat v tom, že člověk proti Němu mluví. Ale kdo jsme my, malí lidé, že si dovolujeme Boha posuzovat nebo dokonce kritizovat? On je přece náš Stvořitel a my jsme Mu jako Jeho stvoření odpovědni za své jednání! Proto nemáme **my** co posuzovat Boha, nýbrž **On** nás.

Apoštol to ilustruje na příkladu hrnčáře, který má svobodu udělat z jednoho kusu hlíny pěknou nebo ošklivou nádobu. Tomu rozumíme velmi dobře. Hrnčář může formovat nádoby podle své vlastní chuti, nemusí se nejprve hlíny ptát. Tak je tomu také u Boha. Je to Jeho plné právo, aby jednal neomezeně, protože je Bůh. Když ale jedná svrchovaně, tu nejedná nahodile svévolně, nýbrž podle svých vlastních měřítek. Jeho jednání zjevuje Jeho principy, které jsou základem každého práva a každé morálky. Ne člověk, nýbrž Bůh určuje, co je správné a co je nesprávné, co je dobré a co je zlé.

Nádoby hněvu

Verš 22: Jestliže ale Bůh, chtěje prokázat svůj hněv a oznámit svoji moc, s velkou trpělivostí snášel nádoby hněvu, které jsou připravené k záhubě,...

Nádoby hněvu jsou všichni bezbožní lidé, které Bůh snášel s velkou trpělivostí, tj. dlouho čekal se svým soudem. Ale jako následek jejich vzpoury proti Bohu přijde věčná záhuba. Oni **sami sebe** svou neposlušností a svou vzpourou proti Bohu připravili pro tento strašný soud. Protože přes Boží trpělivost nečinili pokání, zakusí Jeho hněv a Jeho moc v soudu.

Nádoby omilostnění

Verš 23: ...a aby oznámil bohatství své slávy na nádobách omilostnění, které předem připravil ke slávě – ...

Nádoby omilostnění jsou všichni vykoupení. Jsou to lidé, které Bůh omilostnil, ačkoli zasluhovali soud. Toto milostivé jednání zjevuje velikost Jeho slávy. Bůh sám předem připravil vykoupené pro slavnou budoucnost. Není to vůbec jejich zásluha, za všechno vděčí Bohu. Nádoby hněvu přijdou do záhuby **svým vlastním zlým jednáním**. Nádoby omilostnění dosáhnou **skrze Boží svrchované jednání budoucí slávy**.

V době milosti

Verše 24–26: ... nás, které také povolal, ne pouze ze Židů, nýbrž také z národů. Jak také v Ozeášovi říká: „Ne-můj-lid nazvu svým lidem a ne-milovanou milovanou.“ „A stane se, na tom místě, kde k nim bylo řečeno: Vy nejste můj lid, tam budou nazváni syny živého Boha.“

V době milosti bere Bůh ve své svrchovanosti lidi ze Židů a z národů a staví je na půdu křesťanské víry. Apoštol to podepírá dvěma citáty z proroka Ozeáše.

První citát používá na lidi z izraelského národa, kteří uvěřili v Pána Ježíše. Svým původem patřili k Izraeli, který pro svou nevěrnost měl status „ne-můj-lid“. Přesto se skrze víru stali milovanými Božími dětmi.

Druhým citátem dokazuje, že i lidé jiných národností uvěří a na půdě křesťanství jsou Bohem přijati. Podle svého původu neměli vůbec žádný nárok, ale vírou v Ježíše Krista se stali syny živého Boha.

V době soužení

Verše 27–29: Izaiáš ale volá nad Izraelem: „Kdyby byl počet synů Izraele jako písku moře, jen ostatek bude zachráněn. Neboť tím, že věc dokoná a zkrátí, Pán bude na zemi jednat.“ A jak Izaiáš předem řekl: „Kdyby Pán Sebaoth nám nezanechal potomků, tu bychom se stali jako Sodoma a stali bychom se Gomoře podobni.“

Tyto verše mluví o budoucí době. Po vtržení vykoupených doby milosti bude pro zemi následovat hrozná doba soužení. Avšak Bůh se bude starat o to, aby i v tomto budoucím období byli jednotlivci zachráněni a prožili požehnání tisíciletého království. Avšak bude jich málo (verš 27). Kdyby počet lidu Izraele byl tak velký, jako je počet písku moře, tu přece bude zachráněn jen **ostatek**.

Pán tuto těžkou dobu soudu zkrátí, protože jinak by nepřežil a do slavného království pokoje by nevešel ani jeden. Národ Izrael by pak byl jako lidé v Sodomě a Gomoře. Když tam přišel Boží soud, nepřežil ani jeden z nich.

V celé Bibli se mluví o „ostatku“. Jsou to ti nemnozí, kteří jsou bohabojní v bezbožném prostředí. Tento výraz nemá v sobě tedy nic snižujícího. Naopak, pro Boha je něčím velmi vzácným (Mal 3,16.17). Budoucí ostatek z Izraele je vždy považován za představitele celého národa.

Závěr: Izrael jako národ je od Boha zavržen

Verš 30: Co máme nyní říci? Že ti z národů, kteří neusilovali o spravedlnost, spravedlnosti dosáhli, spravedlnosti ale, která je z víry...

Výrokům veršů 30 a 31 je třeba rozumět zcela zásadně. Národy **všeobecně** o Boží spravedlnost neusilovaly. Žily podle vlastních žádostí a neptaly se na Boha. Avšak nyní někteří lidé z nich uvěřili v Ježíše Krista, a tím obdrželi božskou spravedlnost. Jsou Jím přijati.

Verše 31 a 32a: ...Izrael ale, usiluje o zákon spravedlnosti, nedospěl k tomuto zákonu. Proč? Protože se to dělo ne z víry, nýbrž jako ze skutků.

Izraelité naproti tomu usilovali o spravedlnost, která je založena na zákonu. Hledali lidskou spravedlnost, které by se sami dopracovali. Ale nikdo z nich nemohl zákon naplnit v jeho celém rozsahu. Nedosáhli spravedlnosti a Bůh je nemohl přijmout.

Verše 32b a 33: Urazili se o kámen urážky, jak stojí psáno: „Hle, kladu na Sionu kámen urážky a skálu pohoršení a kdo v něj věří, nebude zahanben.“

Izraelité zavrhlí také Božího Syna. On je ten Bohem daný kámen, o který se v nevěře urazili. Pohoršili se nad Ním, protože zjevoval Boží milost. To oni nechtěli. Tato skutečnost je postavena do světla citátem ze Starého zákona. Protože se zhoršili na Pánu, odmítli Ho a ukřižovali, i Bůh pro určitý čas národ Izrael zavrhl.

Avšak na konci 33. verše září obdivuhodná Boží milost. „*Kdo v něj věří, nebude zahanben.*“ I když lid všeobecně, a zvláště jeho vůdcové, Ježíše Krista odmítli, tak přece tu je pro jednotlivce z nich možnost v Něho uvěřit. Nebudou zahanbeni. Nevedou ztracený a nenaplněný život a dosáhnou nebeského cíle.

Shrneme hlavní body této kapitoly:

- Bůh jednal v celé historii národa Izraele svrchovaně.
- Člověku nepřísluší zpochybňovat Boží svrchované jednání.
- Ve své svrchovanosti Bůh nejedná svévolně nahodile, nýbrž v souhlasu se svou přirozeností.
- Bůh používá svou svrchovanost, aby omilostnil, ale nikdy ji nepoužívá, aby někoho předem bez příčiny určil k záhubě.

Bůh se obrací od Izraele k národům

Kapitola 10,1–21

Tato kapitola nám představuje následující myšlenky:

- Izrael jako zvýhodněný národ je dán stranou a zákon už není prostředkem k záchraně.
- Záchranu lze v době milosti obdržet jednoduše: vírou v srdci a vyznáním ústy.
- Bůh posílá své služebníky, aby bylo zvěstováno evangelium. On má prostředky a cesty, aby oslovil všechny lidi.

- Ačkoli Jeho milost platí pro všechny lidi, miluje svůj pozemský lid.

Izrael je ztracen

Verš 1: Bratři! Zalíbení mého srdce a má snažná prosba za ně k Bohu je, aby byli zachráněni.

Také tato kapitola začíná láskou apoštola k Izraelitům. Je to přání Jeho srdce, aby byli zachráněni. Proč? Protože jsou ztraceni. Jen zbloudilí a ztracení mají zapotřebí záchranu.

Verš 2: Neboť jim vydávám svědectví, že mají horlivost pro Boha, ale ne podle známosti.

Apoštol uznává jejich horlivost pro Boha. Je to něco dobrého ukazovat snahu a oddanost pro Boha. Toho by mělo být také u nás křesťanů více. Ale u Izraelitů byla horlivost pro Boha „ne podle známosti“. Proto používali sílu a čas pro něco chybného. Pavlův život před jeho obrácením je toho názorným příkladem. Horlivě sloužil Bohu. Ale dělal to chybně, totiž ne podle božské známosti: pronásledoval Boží církev!

Záchrana skrze zákon není možná

Verš 3: Neboť protože nepoznali Boží spravedlnost a snažili se zřídit svou vlastní spravedlnost, nepoddali se Boží spravedlnosti.

Nyní je lidem z Izraele zcela konkrétně sděleno, co ve své horlivosti dělali chybně. Pokoušeli se plněním zákona ze Sinaje zřídit svou vlastní spravedlnost. Avšak to se jim nepodařilo kvůli hříchu, který v nich přebýval. K tomu se nepoddali Boží spravedlnosti. To by bývali mohli učinit jen vírou v evangelium. Ale většina z nich odmítla radostné poselství, které člověku skrze Ježíše Krista dává božskou spravedlnost.

V 1. listu Petra 4,17 je položena vážná řečnická otázka: „*Jaký bude konec těch, kteří neposlouchají evangelium?*“ Převážná část národa

Izraele evangelium neposlechla. Nepoddali se Boží spravedlnosti. Proto jednou zakusí hrozný soud.

Verš 4: Neboť Kristus je konec zákona; každému věřícímu ke spravedlnosti.

Kristus je konec zákona. To neznamená, že zákon je odstraněn. Ale je u konce období, ve kterém byl zákon prostředkem k tomu, aby se člověk stal před Bohem spravedlivý a obdržel život. Kristus svým příchodem ukončil dobu zákona.

Stal se každému věřícímu spravedlností. Kdo se odvrací od zákona a vírou se obrací ke Kristu, dostává darem Boží spravedlnost. Ježíš Kristus je nyní cesta k Bohu.

Verš 5: Neboť Mojžíš popisuje spravedlnost, která je ze zákona: „Člověk, který činí tyto věci, bude skrze ně žít.“

Tento citát ještě jednou jasně ukazuje, jakým způsobem v době před Kristem mohla být skrze zákon dosažena spravedlnost. Bůh slíbil život každému, kdo přikázání **dodrží**. Ale nikdo je nemohl naplnit. Proto touto cestou nikdo život neobdržel. V 6. verši je pak jasné, že nyní je ospravedlněn každý, kdo **věří**. To je velký rozdíl: Kdysi člověk musel **konat**, nyní smí jednoduše **věřit**. Přirozeně že i v době zákona tu byli lidé, kteří měli život z Boha. Ale ne na základě zákona, nýbrž protože se před Ním sklonili a své selhání Mu vyznali (Žalm 51,6).

Záchrana skrze víru je jednoduchá

Verše 6 a 7: Spravedlnost z víry ale mluví takto: Neříkej ve svém srdci: „Kdo vystoupí do nebe?“, to jest, aby přivedl Krista dolů; nebo: „Kdo sestoupí do propasti?“, to jest, aby Krista vyvedl z mrtvých;...

Tento citát z 5. Mojžíšovy 30,12–14 je Mojžíšův výrok, když bylo dokázáno, že lidé pod zákonem zklamali. Tím jim ukázal východisko z jejich beznadějně situace. Je charakteristické, že Pavel uvádí právě tento citát, neboť chce ukázat: Pro padlého člověka, který přece nemůže zákon naplnit, tu přesto je východisko. A toto východisko

není těžké nebo nedostupné. Člověk nemusí vystoupit do nebe ani sestoupit do propasti. Nemusí vynakládat velké úsilí, aby našel záchranu. Ježíš Kristus osobně přišel k nám lidem, aby svou smrtí položil základ k naší záchraně. Jeho vzkříšení je důkazem plné platnosti Jeho výkupného díla.

Verš 8: ... avšak co říká? „To slovo je ti blízké, v tvých ústech a v tvém srdci“; to je to slovo víry, které kážeme,...

Záchrana v Ježíši Kristu, kterou Pavel kázal, je pro každého člověka docela blízko. Jen musí pohnout svými ústy a svým srdcem.

Slovo víry

Verš 9: ...že když vyznáš svými ústy Ježíše jako Pána a ve svém srdci uvěříš, že Bůh jej vzkřísil z mrtvých, budeš spasen.

Vyznat ústy Ježíše jako Pána – to je slyšitelné vyznání a podřízení se pod Pána. Tím člověk uznává Jeho rozsudek nad sebou. Přijímá, že je hříšník a že zasloužil odsouzení. V srdci věřit, že Bůh Jej vzkřísil z mrtvých – to je skryté mravní dílo v srdci. Člověk se vírou opře o dokonalé výkupné dílo Pána, které Bůh potvrdil vzkříšením.

Poselství tedy zní: Jestliže vyslovíš vyznání k Pánu Ježíši a v srdci učiníš toto rozhodnutí víry, pak budeš zachráněn. Tak je to jednoduché.

Verš 10: Neboť srdcem se věří ke spravedlnosti, ústy se ale vyznává ke spasení.

V tomto verši je pořadí obrácené:

- *Srdcem* se věří ke spravedlnosti – to je obrácení, kterým je člověk Bohem přijat.
- *Ústy* se vyznává ke spasení – to je důkaz obrácení. Toto vyznání má zachraňující a ochraňující účinek pro život na zemi.

Každý člověk je osloven

Verše 11–13: Neboť Písmo praví: „Každý, kdo v něho věří, nebude zahanben.“ Neboť není rozdíl mezi Židem a Řekem, neboť tentýž Pán všech je bohatý pro všechny, kteří jej vzývají; „neboť každý, kdo-koli vzývá jméno Pána, bude zachráněn.“

Poznáváme zde tři skutečnosti:

Všichni lidé mají stejnou šanci být zachráněni bez rozdílu svého původu.

Jako Pán všech má Ježíš Kristus nárok na všechny lidi. To si vydobyl svou smrtí na kříži (Mat 13,44; Jan 17,2; 2. Petra 2,1).

Je bohatý pro všechny, kteří Jej vzývají. Jeho zachraňující milost obdrží jen ten, kdo k Němu přijde v pokání a víře.

Slovo musí být zvěstováno

Verš 14: Jak budou nyní vzývat toho, ve kterého neuvěřili? Jak ale budou věřit v toho, o kterém neslyšeli? Jak ale budou slyšet bez kazatele?

Tento řetěz důkazů ve verších 14 a 15 ukazuje na nutnost, aby služebníci Pána zvěštovali Boží evangelium. I když cesta záchrany je jednoduchá, mohou lidé tomuto vzácnému poselství uvěřit jen tehdy, když je slyší.

Verš 15: Jak ale budou kázat, když nejsou posláni? – jak stojí psáno: „Jak milé jsou nohy těch, kteří zvěstují evangelium dobrého!“

Avšak aby služebník evangelia mohl svůj úkol vykonávat s požehnáním a s vytrváním, musí být Pánem poslán. Potřebuje od Něho jasný úkol, aby mohl tuto službu skutečně splnit. Citátem z Izaiáše 52,7: „*Jak milé jsou nohy těch, kteří zvěstují evangelium dobrého!*“ nám Bůh ukazuje, že zvěstování a šíření evangelia je krásný úkol. Jak se to vyplatí, přinášet ztraceným lidem toto zachraňující poselství! Od Pána poslaný služebník bude svůj úkol plnit s radostí a vytrvalostí.

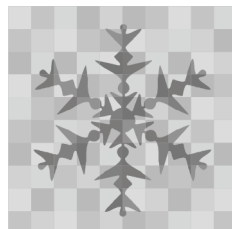
Verš 16: Ale ne všichni uposlechli evangelia. Neboť Izaiáš říká: „Pane, kdo uvěřil našemu zvěstování?“

Ale služebník Pána prožije také smutnou skutečnost, že ne všichni poslechnou evangelium. Žel, je tomu tak, že mnozí odmítnou Boží poselství. To prožil už prorok Izaiáš, když se s božskými sděleními obracel ke svému lidu. Na tuto skutečnost nám chce Pán poukázat i podobenstvím o čtyřech druzích půdy. Ne každé semeno Božího slova je přijímáno a přinese ovoce. Jsou srdce, která nechtějí tomuto poselství uvěřit.

Verš 17: Víra je tedy ze zvěstování, zvěstování ale skrze Boží slovo.

Touto shrnující výpovědí oddíl končí. Služebník má úkol stavět před srdce a svědomí **Boží slovo**. Jen toto Slovo má sílu skutečně dosáhnout lidi, aby věřili.

VERŠE 14–17 VYZVEDAJÍ VŠEOBECNOU ZÁSADU, KTERÁ PLATÍ NEJEN PRO EVANGELIUM, NÝBRŽ PRO KAŽDOU BIBLICKOU PRAVDU. I VE VZTAHU K PRAVDĚ O CÍRKVI A SHROMAŽDOVÁNÍ VĚŘÍCÍCH KE JMÉNU PÁNA JEŽÍŠE PŘICHÁZÍ VÍRA SKRZE ZVĚSTOVÁNÍ.

Všichni lidé mají šanci

Verš 18: Ale já říkám: Cožpak snad neslyšeli? Ó ano! „Jejich hlas se rozešel k celé zemi a jejich řeč k hranicím okrsku země.“

Tento verš má univerzální význam. Bůh za všech dob vidí všechny lidi ve všech zemích. A každý člověk, který žije na zemi, je Jím osloven. Odkazujeme na Joba 33,29.30. Zde Písmo říká, že Bůh dvakrát, třikrát mluví ke každému člověku, aby ho vyburcoval. Chtěl by mu ukázat, že jde vstříc soudu, a proto se musí před Ním sklonit, aby byl zachráněn. Bůh k tomu používá i stvoření. V něm může člověk po-

znat Boží velikost a vznešenost, aby se pak sklonil před svým Stvořitelem.

Chtějme pevně držet tuto důležitou skutečnost: Bůh vysílá své služebníky, aby mnoho lidí slyšelo Jeho zachraňující poselství. Ale má také jiné prostředky a cesty, aby za všech dob oslovil všechny lidi. Žádný se nemůže vymluvit, všichni mohou být zachráněni, když jen chtějí.

Bůh se odvrací pryč od Izraele k národům

Verš 19: Ale já pravím: Což to Izrael snad nepoznal? Nejprve praví Mojžíš: „Popudím vás k žárlivosti na ne-lid, proti nerozumnému národu vás rozhořčím.“

Na konci této kapitoly nám jsou třemi citáty ze Starého zákona představeny Boží láska, milost a trpělivost.

Bůh nabízí v době milosti evangelium všem lidem. To dokazuje, že se odvrátil od Izraele jako národa. V současné době to není lid se zvláštními výsadami. Ale je to akt **Boží lásky** k nim, aby se stali žárlivými a ptali se na Boha.

Verš 20: Izaiáš ale se osměluje a říká: „Byl jsem nalezen těmi, kteří mne nehledali, dal jsem se nalézt těm, kteří se po mně neptali.“

Už Izaiáš oznamoval toto Boží odvrácení se pryč od Izraele k národům. Lidé z tehdejších pohanských národů Boha nehledali a neptali se na Něho. Avšak nyní Jej mnozí našli vírou v Pána Ježíše. Bůh se jim zjevil v **milosti** skrze evangelium.

Verš 21: O Izraeli ale říká: „Celý den jsem vztahoval své ruce k neposlušnému a odmítavajícímu lidu.“

V minulé době Bůh vztahoval své ruce k izraelskému lidu. Vidíme v tom staletí **Boží trpělivosti** s nimi. A jejich odpovědí byla neposlušnost a odporování. Není to vážný důvod, proč se Bůh od nich odvrátil, a nyní se v evangeliu obrací ke všem lidem?

V Božím jednání s Izraelem vidíme v 10. kapitole všeobecné božské zásady:

- Pán je milosrdný a milostivý.
- Pán je pomalý k hněvu a velký v dobrotivosti.
- Pán nepovažuje provinilého za nevinného.
- Pán se staví proti zlu soudem.
- Pán vyvádí ze zlého dobré.

Bůh naplní všechna zaslíbení

Kapitola 11,1–32

V 11. kapitole poznáváme tyto hlavní body:

- **Bůh je láska.** Miluje svůj pozemský lid. Podává o tom tři důkazy:
 - a) Zachraňuje jednotlivé lidi z tohoto národa,
 - b) v budoucnosti se opět plně obrátí ke svému lidu,
 - c) pošle jim Zachránce, Ježíše Krista.
- **Bůh je svatý.** Kvůli své nevěře stojí Izraelité pod Jeho kázní.
- **Bůh je věrný.** Z této kapitoly jasně září to, že Bůh naplní vše, co svému lidu Izraeli zaslíbil.

Touto kapitolou se věřícímu doby milosti stává jasným postavení izraelského lidu:

- Izrael zůstává Božím lidem,
- Izrael nemá v této době jako národ žádnou zvláštní přednost,
- na Izrael čeká velkolepá budoucnost.

Bůh se odvrací jen částečně

a) Tři důkazy toho, že ne všichni jsou zapuzeni

Verš 1: Pravím nyní: Zavrhl snad Bůh svůj lid? To buď daleko! Neboť i já jsem Izraelita z rodu Abrahamova, z pokolení Benjamin.

Prvním důkazem, že Bůh izraelský národ nezavrhl úplně, je Pavel sám. Je Izraelita z pokolení Benjamin, a Bůh se k němu naklonil. Směl uvěřit v Pána Ježíše.

Verše 2–4: Bůh nezavrhl svůj lid, který předem poznal. Anebo nevíte, co Písmo říká v příběhu Eliášově? Jak před Bohem vystupuje proti Izraeli: „Pane, tvé proroky zabili, tvé oltáře zbořili a já jsem zůstal sám a usiluji mi o život.“ Ale co mu říká božská odpověď? „Ponechal jsem si sedm tisíc mužů, kteří nesklonili svá kolena před Bálem.“

Nyní následuje druhý důkaz. Když Eliáš před Bohem vystoupil proti lidu a před Ním na něj žaloval, Bůh jej káral odpovědí: Ponechal jsem si 7000, kteří se nesklonili před cizími bohy. Od osvobození Izraelitů z Egypta až do Malachiáše tu byl mimo množství lidu, které se odvrátilo od Boha, vždy ostatek. Tak tomu bylo také v Eliášově době.

Je zajímavé, že v Novém zákoně je o věřících ze Starého zákona jen pozitivní zmínka. Tento citát o Eliášovi je jediná výjimka.

Verš 5: Tak existuje také v nynější době ostatek podle vyvolení milosti.

Třetím důkazem je skutečnost, že v době milosti činí jednotliví lidé z izraelského lidu pokání a přijímají Pána Ježíše jako Spasitele. Jsou v nynější době ostatkem podle vyvolení milosti.

b) Je to jen milost

Verš 6: Jestliže ale z milosti, tedy už ne ze skutků, jinak milost už není milost.

To, že Bůh stále oslovuje a táhne k sobě jednotlivé lidi z izraelského národa, je čistá milost. Milost nemůžeme směšovat se skutky. Izraelité vězeli hluboko v myšlenkách typu: Musíš, nesmíš, musíš... Proto pro ně nebylo jednoduché se od toho oprostit, bezpodmínečně přijmout Boží milost a z ní se těšit.

c) *Tři rozlišení uvnitř Izraele*

Verš 7: Co nyní? Co Izrael hledá, toho nedosáhl; ale vyvolení toho dosáhli, ostatní ale byli zatvrzení,...

- a) **Izrael** jako celý národ nedosáhl Boží přízně, protože jako celek zavrhl Pána Ježíše jako Mesiáše a odmítli svědectví Ducha Svatého na začátku Skutků apoštolských.
- b) **Vyvolení** ale jsou Bohem přijati. Tento ostatek se sklonil před Bohem a uvěřil v Ježíše Krista.
- c) **Ostatní** jsou zatvrzelí a Boží nepřátelé. To se týká množství lidu, které až dodnes setrvává v nevěře.

d) *Soud zatvrzení*

Verše 8–10: ...jako je napsáno: „Bůh jim dal ducha omámení, oči, aby neviděli, a uši, aby neslyšeli, až do dnešního dne.“ A David říká: „Jejich stůl ať se jim stane léčkou a lapací sítí a urážkou a odplatou! Ať jsou jejich oči zatemněny, aby neviděli, a jejich záda shýbej vždycky!“

Pomocí tří citátů ze Starého zákona je nyní popsán soud zatvrzení, který postihl množství lidu:

- Bůh jim dal ducha ohlušení. To je citát z **proroků** (Izaiáš 29,10).
- Bůh jim dal oči, které nevidí, a uši, které neslyší. Tento citát pochází z **Mojžíšových knih** (5. M 29,3/4/).
- Bůh zatemnil jejich oči a sehnul jejich záda. Zde Pavel cituje ze **Žalmů** (Žalm 69,23.24).

Tento božský soud je dokumentován citáty ze tří velkých částí Starého zákona: z Mojžíšových knih, ze Žalmů a z proroků (Lk 24,44).

Bůh se odvrací jen na nějaký čas

Verš 11. Říkám nyní: Klopýtli snad, aby padli? To buď daleko! Nýbrž jejich pádem se dostalo spasení národům, aby je to popudilo k žárlivosti.

Zavržením Mesiáše Izraelité klopýtli jako celý národ. Padli tedy provždy? Nikoli! Je to jen na určitou dobu. Neboť pádem Izraele je v době milosti nabízena záchrana lidem ze všech národů. Bůh používá selhání Izraele, aby dal všem lidem zvěstovat evangelium. Tím by chtěl Izraelity popudit k žárlivosti. Měli poznat, co jim uniklo zavržením a ukřižováním Pána Ježíše.

Verš 12: Jestliže ale jejich pád je bohatství světa a jejich ztráta bohatství národů, čím více jejich plnost!

Tento verš musíme zvažovat společně s 15. veršem. V obou verších nám jsou představeny tytéž skutečnosti. Zde ve 12. verši jde více o stránku člověka, v 15. verši naproti tomu o Boží stránku.

Pád a ztráta Izraele mluví o tom, že tento lid byl Bohem na nějaký čas postaven stranou. Zavržením Ježíše Krista padli a ztratili své zvláštní postavení jako Boží lid. Avšak jejich pád přináší druhým lidem výhodu. Je to velké bohatství pro druhé národy, že jim je nyní neomezeně a přímo nabízena Boží milost k záchraně.

„Čím více jejich plnost!“ Když Bůh uvede ostatek izraelského lidu do požehnání tisíciletého království, budou národy opět mít od Izraele užitek. Skrze tento lid pak zakusí Boží požehnání.

Tyto dvě skutečnosti opakuje apoštol v 15. verši, ale více z hlediska Božího jednání.

Verš 15: Neboť jestliže jejich zavržení je smíření světa, co bude přijetí jiného než život z mrtvých?

Zde vidíme Boží stránku. Bůh Izrael zavrhl a nyní nabízí celému světu smíření. Jeho smíření znamená v době milosti Jeho nabídku záchrany všem lidem.

Avšak když Bůh opět přijme celý národ jako věřící ostatek budoucích dnů, zjeví se skrze Izrael národům. Pak bude země plná známosti Hospodina. Jako odpověď na to budou všechny národy sloužit Bohu a klanět se Mu. To se potom bude rovnat skutečnému životu z mrtvých.

Verše 13 a 14: Vám ale, národům, říkám: Poněvadž jsem nyní apoštolem národů, ctím svou službu, zda bych nějakým způsobem ty, kteří jsou mé tělo, mohl podráždit k žárlivosti a některé z nich zachránit.

V této vsuvce oslovuje apoštol lidi z národů. Říká jim: Já jsem váš apoštol. To je jisté. Bůh mu to sdělil už při jeho obrácení (Sk 26,17. 18; Gal 2,7.8).

Když Pavel zvěstoval evangelium lidem z národů, mělo to také účinek na Izraelity. Byli podrážděni k žárlivosti. To je mělo vést k tomu, aby ještě někteří přemohli svou pýchu a uvěřili v Ježíše Krista. Tím Pavel ctí svou službu.

Olivovník

Olivovník (oliva) nemluví o Božím úradku; ani s Izraelem, ani s církví. Spíše jde o Boží svědectví na zemi a o požehnání, které s tím je spojené.

Verš 16: Je-li ale prvotina svatá, tu také masa; a jestliže kořen je svatý, tu také větve.

Nejdříve vysvětlíme tři výrazy z tohoto verše:

- „Prvotina“ znamená být časově prvním, po kterém následují druhí.
- „Kořen“ znamená být praotcem nějakého lidu.
- „Svatý“ zde znamená, že Bůh nějakého člověka nebo nějaký lid navenek vyjme ze světa a rezervuje si ho pro sebe.

Abraham je prvotina a kořen. Bůh mu dal zaslíbení a posvětil ho, to znamená, že ho vyjmul ze světa, aby byl pro Něho svědkem. Na základě jeho chování jej jeho současníci nazvali „knížetem Božím“. Abraham, praotec Izraele, byl svým osobním svědectvím prvotinou. Větve jsou vyvolení a oddělený národ Izrael, který v návaznosti měl v tomto světě vydávat pro Boha kolektivní svědectví.

Verš 17: Jestliže ale některé větve byly vylomeny, ty ale, který jsi byl planou olivou, jsi mezi ně byl naroubován a stal jsi se účastníkem kořenu a tučnosti olivy,...

Některé větve byly vylomeny. Izrael je v době milosti jako Boží svědek dán stranou.

Jako „planá oliva naroubován“ znamená lidi z národů, kteří v křesťanství svědčí o Bohu, a On jim žehná.

Když národy pevně drží křesťanské zásady, Bůh těmto lidem žehná. Za to přirozeně člověk nedostane místo v nebi, ale zdar a blahobyt v životě na zemi. Toto požehnání bylo v historii minulých 2000 roků jasně vidět v křesťanských zemích. Čím více se ale tyto křesťanské národy vzdávají božských zásad – například v manželství a rodině – ztrácejí také vnější požehnání. Dvojnásobný faraonův sen v 1. Mojžíšově 41,1–7 s kravami a klasy o tom prorocky přímo mluví. Po době požehnání následuje v křesťanských zemích doba bídy, protože nedbají na Boží principy.

Verš 18: ...a tak se nechlub proti větvím. Jestliže se ale proti nim chlubiš – ty nenesesh kořen, nýbrž kořen tebe.

My křesťané se nemáme chlubit proti Izraeli, nemáme tímto lidem opovrhovat. Neboť my neneseme kořen, nýbrž kořen nese nás. Co tím je míněno? Znamená to: Izraelský lid je na zemi hlavním Božím svědkem, křesťanství je ve svědectví jen „dočasné (mezi)řešení“.

Verš 19: Nyní řekneš: Větve byly vylomeny, abych já byl naroubován.

To je pravda: Přirozené větve byly vylomeny, to znamená, že Izrael byl Bohem dán stranou. Je rovněž pravdou, že plané větve byly naroubovány. Bůh nyní svědčí skrze křesťanstvo a žehná národům, které se přiznávají ke křesťanské víře.

Verš 20: Dobře; byly vylomeny skrze nevěru; ty ale stojíš vírou. Nebud' pyšný, nýbrž boj se;...

Přirozené větve byly vylomeny skrze nevěru, to znamená, že Izrael odmítl Mesiáše, a proto byl Bohem zavržen.

„Ty ale stojíš vírou.“ Křesťanští vyznavači vlastní toto postavení ne podle zaslíbení, nýbrž z milosti, na základě víry. *„Nebud’ pyšný, nýbrž boj se.“* Právě křesťanstvo nemá žádný důvod, aby bylo na toto místo svědectví a požehnání nějak domýšlivé. Spíše je třeba pomyslet na to, že pýcha předchází pád.

Verš 21: ... neboť když Bůh přirozené větve neušetřil – aby snad také tebe neušetřil.

I my křesťané jsme odpovědni za své vnější postavení. Jestliže křesťanstvo ve svém svědectví zklame, ztratí toto zvláštní místo požehnání.

Verš 22: Viz nyní dobrotu a přísnost Boží: proti těm, kteří padli, přísnost; proti tobě ale Boží dobrotivost, jestliže zůstaneš u té dobroty, jinak budeš i ty vyřát.

Bůh jednal vůči Izraeli v přísnosti, když jej postavil stranou. A je to jen Jeho dobrotivost, že křesťané nyní smějí být Jeho svědky. Když Pavel připouští ten případ, že křesťanstvo v tom zklame, tu žel víme, že tento případ nastal. Proto bude křesťanstvo jako svědectví pro Boha vyřáto.

Verš 23: I oni ale, když nezůstanou v nevěře, budou naroubováni; neboť Bůh má moc je znovu naroubovat.

Ostatek z Izraele uvěří v době soužení v Boha, a proto bude opět „naroubován“. Bůh ustanoví tento ostatek – představitele celého izraelského národa – znovu pro sebe jako svědectví a požehná mu.

Verš 24: Neboť když ty jsi byl vyříznut z olivy od přírody plané a proti přírodě naroubován na olivu ušlechtilou, čím více budou tito, přirozené větve, naroubováni na svou vlastní olivu!

Křesťané byli naroubováni proti přirozenosti. Jsou menší než Židé. Nemají žádná zaslíbení a byli na místo svědectví postaveni jako náhrada. Přirozené větve, to jsou Židé. Od přirozenosti jsou vhodní k tomu, aby na zemi svědčili o Bohu. Budou opět naroubováni do

své vlastní olivy, to znamená, že budou v tisíciletém království opět přivedeni ke svému vlastnímu určení.

Zachránce přijde ze Siona

Verš 25: Neboť nechci, bratři, aby vám bylo toto tajemství neznámé, abyste se sami nepovažovali za moudré: že Izraeli se z části stalo zatvrzení, dokud nevejde plnost národů;...

Apoštol nyní už nemluví v obrazech, jako předtím u příkladu olivy. Chtěl by, abychom této ilustraci rozuměli. Proto mluví nyní opět přímo o Izraeli. Tak můžeme výroky o olivovníku přenést na situaci tohoto národa.

Jedné části – tj. množství – izraelského lidu „se stalo zatvrzení“, ale jednotlivci věří.

„Dokud nevejde plnost národů.“ Tento plný počet je celek těch, kteří v přítomné době vírou vejdou „dveřmi evangelia“. Bůh zná celkový počet všech vykoupených doby milosti. Když poslední z nich uvěří, bude křesťanské období ukončeno. Bůh se pak opět obrátí k národu Izraeli.

Verše 26 a 27: ... a tak celý Izrael bude zachráněn, jak je napsáno: „Ze Siona přijde Zachránce, odvrátí bezbožnosti od Jákoba; a toto je pro ně smlouva ode mne, když odejmu jejich hříchy.“

Celý Izrael – reprezentovaný budoucím ostatkem – bude zachráněn. To se stane skrze Zachránce, který přijde ze Siona. To je Ježíš Kristus. Ten odvrátí bezbožnost Jákoba a uzdraví toto odpadnutí od Boha.

„Toto je pro ně smlouva ode mne.“ Touto smlouvou je vlastně pevný Boží slib Izraeli. Bůh zaslibuje, že potom odejme hříchy tohoto lidu. To je administrativní odpuštění hříchů. Co to znamená?

Když se Ježíš Kristus zjeví ve slávě, Bůh odejme nepřízeň a kázeň od tohoto lidu. Poukaz na to nalézáme v Izaiáši 40,2: *„Mluvte k srdci Jeruzaléma a volejte k němu, že jeho námaha je dokončena, že jeho vina je odečtena.“*

Verš 28: Ohledně evangelia jsou sice nepřátelé kvůli vám, ohledně vyvolení ale milovaní, kvůli otcům.

Vzhledem k evangeliu Boží milosti, které je nyní všem lidem zvěstováno, jsou Židé nepřátelé. Pavel toto nepřátelství od izraelského lidu ve své službě tvrdě zakusil.

Avšak vzhledem k vyvolení jsou milovaní: Bůh miluje Izrael, neboť jej v Abrahamově době vyvolil za svůj lid. Jsou milovaní „*kvůli otcům*“, ne kvůli zákonu. Tam selhali. Ale protože Bůh dal patriarchům zaslíbení, proto miluje izraelský národ. A proto miluje také Pavel Izraelity.

Verš 29: Neboť darů milosti a povolání Bůh nelituje.

Bez podmínky, z volné milosti dal Bůh svému lidu zaslíbení. Co si vzhledem k Izraeli předsevzal, to také naplní. Přes selhání tohoto lidu Bůh nelituje svých úmyslů, nýbrž dodrží všechny sliby.

Verše 30 a 31: Neboť jako vy jste kdysi Bohu nevěřili, nyní ale jste přišli pod omilostnění skrze jejich nevěru, tak také tito nyní ve vaše omilostnění nevěřili, aby také oni přišli pod omilostnění.

My, lidé z národů, jsme kdysi nevěřili v Boha, nýbrž byli jsme modloslužebníci. Avšak přišli jsme pod Boží omilostnění. Impulsem pro to je nevěra Židů. Bůh se od nich odvrátil a obrátil se k nám. To je velká milost.

Ale také Izraelité při svém budoucím napravení opět přijdou pod Boží omilostnění. Ačkoli většina z nich nyní nevěří evangeliu spasení pro všechny lidi, budou Izraelité v kajícím se budoucím ostatku jako lid obnovení. Také to bude umožněno jen skrze Boží milost.

Verš 32: Neboť Bůh všechny společně uzavřel v nevěru, aby všechny omilostnil.

„Nevěra“ zde je selhání člověka. Výraz „uzavřel“ ukazuje následky nevěry. Pavel shrnuje: Obě skupiny zklamaly a musely nést důsledky. Ale nakonec se Bůh k oběma v jejich beznadějně situaci milostivě naklonil. Bůh je skutečně Bůh vší milosti!

Třetí chvalozpěv

Kapitola 11,33–36

Verš 33: Ó hloubko bohatství, jakož i moudrosti i poznání Božího! Jak nevyzpytatelné jsou jeho soudy a nevystižitelné jeho cesty!

Když Pavel přemýšlí o Božím jednání s lidmi – Bůh nabízí evangelium milosti všem lidem a naplní všechna zaslíbení Izraeli –, pak začíná třetí chvalozpěv zvoláním: „*Ó hloubko bohatství!*“ Tu před ním stojí Boží velikost a vyvýšenost. Je pod dojmem Boží moudrosti a poznání. Máme skutečně co činit s tím jedině moudrým Bohem.

„*Jak nevyzpytatelné jsou jeho soudy.*“ Bůh má s člověkem mnohou trpělivost, také se svým izraelským lidem. Přesto soudí podle svých cest vlády. Jak a jak dlouho to činí, je pro nás lidi nevyzpytatelné.

„*Jak nevystižitelné jsou jeho cesty.*“ Boží cesty s člověkem nejsou lidské, nýbrž božské. Proto je nemůžeme vystihnout.

*Verše 34 a 35: Neboť kdo poznal mysl Pána, nebo kdo byl jeho rád-
cem? Anebo kdo mu předem dal a bude mu odplaceno?*

To, co Bůh činí a jak jedná, přesahuje náš rozum. „*Kdo byl Jeho rád-
cem?*“ Řekneme: Nikdo! Bůh je ten Nejvyšší, Jeho konání vyvěrá z Jeho vlastních myšlenek a plánů.

*Verš 36: Neboť od něho a skrze něho a pro něho jsou všechny věci;
jemu buď sláva na věčnost! Amen.*

- „*Od něho*“: **On** je zdroj všech svých jednání s lidmi na zemi.
- „*Skrze něho*“: **On** provádí všechny své úmysly.
- „*Pro něho*“: Výsledek Jeho konání vyzní k **Jeho** cti.
- „*Jemu buď sláva.*“ **Jemu** patří proto každá chvála a velebení nyní i věčně. Radostně se k tomu připojujeme.

Odpověď věřícího

Kapitoly 12 – 16

Pátá část Listu Římanům obsahuje odpověď věřících na Boží slitování, která jsou popsána v předcházejících kapitolách.

Křesťanský život a křesťanská služba

Kapitola 12,1 – 13,14

Apoštol Pavel ve svých Listech jasně rozlišuje mezi křesťanským životem a křesťanskou službou. Vedeme s Pánem Ježíšem život v manželství, rodině, povolání a ve shromáždění a plníme pro Něho úkol. Pavel tyto dva okruhy nerozděluje, nýbrž rozlišuje je od sebe a spolu je spojuje. Verše 1–8 kapitoly 12 kladou více důraz na službu, verše 9–13 více na náš život.

Rozumná služba

Verš 1: Napomínám vás nyní, bratři, skrze Boží slitování, abyste vydávali svá těla jako živou, svatou, Bohu libou oběť, což je vaše rozumná služba.

„Napomínám vás nyní, bratři.“ Touto větou nám je jasné, že se nyní nalézáme v praktické části Listu Římanům. Apoštol napomíná „*skrze Boží slitování*“. To je křesťanská zásada. Nemusíme něco dělat, abychom se něčím stali – to byl princip pod zákonem. Křesťanská zásada zní jinak: Vše jsme obdrželi z Boží milosti. Nyní smíme podle toho žít. Tato Boží slitování jsou představena v prvních jedenácti kapitolách. V podstatě jsou tři:

- a) Nejprve jde o naše **hříchy**: Jsme ospravedlněni na základě krve Pána Ježíše – tj. díky tomu, že dal svůj život na kříži.
- b) Vzhledem k **dědičnému hříchu** nás Bůh vidí v Kristu. Zemřeli jsme s Ním hříchu. Na základě smrti Pána Ježíše jsme proto chráněni před jakýmkoli odsouzením.
- c) Dále se Bůh v budoucnosti ujme **izraelského národa**. Pán Ježíš, Zachránce, přijde ze Siona a uvede jej do plného požehnání tisíci-letého království.

Na základě těchto tří slitování smíme „*svá těla vydávat jako živou, svatou, Bohu libou oběť*“. Zmínka o našem těle zde ukazuje na plnou oddanost Bohu. Jeho věc stojí pak v našem životě na prvním místě.

„Živá“ oběť je vlastně paradox. Ale nám má být ujasněno, že v životě dáváme Bohu k dispozici všechen svůj čas a sílu.

Dále je nazvána „svatou“ obětí. Odvracíme se od zlého a očišťujeme se skrze sebeodsuzování.

„Bohu libá“ oběť je život, ve kterém se ptáme na Boží vůli.

Výraz „oběť“ mluví o sebezapření. Život v oddanosti Bohu znamená pro nás oběť. K tomu nás vybízí také Pán Ježíš v Lukáši 9,23: „*Chce-li kdo jít za mnou, ať zapře sám sebe a každý den vezme svůj kříž a následuje mne.*“

Takový oddaný život je „*rozumnou službou*“, když **s porozuměním** posloucháme Boží nařízení. Když nám v Bibli dává směrnice, pak nám také vysvětluje jejich smysl. Tak jsme v stavu jednat s duchovním porozuměním.

Verš 2: A nebudte připodobněni tomuto světu, nýbrž buďte proměňováni obnovením své mysli, abyste mohli zkoušet, co je dobrá a libá a dokonalá Boží vůle.

Bůh by chtěl, abychom „*nebyli připodobněni tomuto světu*“. Zde jde o vnější formu našeho života. Nemáme být ve svém zevním projevu jako svět. Nechováme se jako svět a nejdeme tam, kde se svět těší ze svých radostí.

Ve druhé části verše jde o naše nitro, o naše srdce. „*Bud'te proměňováni obnovením své mysli!*“ Také v myšlenkách a pocitech musíme odsuzovat vlivy světa. Jak rychle neseme znaky jeho myšlení!

Místo abychom se nechávali ovlivňovat míněním lidí kolem sebe, zkoumejme, „*co je dobrá a libá a dokonalá Boží vůle*“. Opakem Boží vůle je naše zlá svévole. Jsme připraveni vzdát se vlastních představ a dělat to, co chce Bůh? Jestliže svoji svévoli neodsoudíme, nebudeme moci poznat Boží vůli. Toto zkoušení je tázavý postoj před Bohem, zkoumání v Jeho Slově s modlitbou. V poznání Jeho vůle nacházíme trojnásobné stupňování: dobrá, libá a dokonalá.

- „Dobrá“ Boží vůle jsou Jeho nařízení v Bibli. Bůh chce, abychom podle nich žili.
- „Libá“ Boží vůle je to, co Bohu dělá radost a líbí se Mu. To není splněno životem víry na minimální úrovni, nýbrž přáním líbit se v našem jednání Bohu stále více.
- „Dokonalá“ Boží vůle znamená, že ve správnou chvíli děláme to správné správným způsobem. Jen Ježíš Kristus naplnil dokonalou Boží vůli. On je příkladem a měřítkem pro náš život.

Dary milosti

Myšlenky ve verších 1 a 2 jsou platné všeobecně pro každého věřícího. Ale když jde ve verších 3 až 8 o naše dary milosti, o naši osobní službu, jsou tu velké rozdíly. Pán daruje různé schopnosti. Ne všichni věřící mají stejný úkol. Nejprve máme tedy jednotnost (1. a 2. verš), a následně rozdílnost (3. až 8 verš).

Míra darů

Verš 3: Neboť vám říkám skrze milost, která mi byla dána, každému, který je mezi vámi, aby o sobě nesmýšlel výše, než se sluší smýšlet, nýbrž aby myslel tak, aby byl rozvážný, jak Bůh jednomu každému přidělil míru víry.

Apoštol se nejprve zmiňuje o svém vlastním daru, když říká: „Skrze milost, která mi byla dána.“ Skrze tento dar milosti oslaveného Pána je schopen nás v tomto Listu – i v praktické části – poučovat.

Výraz „každý, kdo je mezi vámi“, jasně ukazuje, že každý vykoupený má nějakou funkci, kterou smí plnit. Ale je zde nebezpečí, že budeme svůj dar, svou schopnost, přeceňovat. Proto jsme napomínáni, abychom „nesmýšleli o sobě výše, než se sluší smýšlet“. Máme být spokojeni s tím místem, které nám Bůh dal.

„Aby byl rozvážný“ mluví o tom, že se svými schopnostmi máme zacházet opatrně. Jsme vyzýváni, abychom jednali s rozmyslem a sloužili tak, abychom nezpůsobili škodu, nýbrž byli k požehnání.

„Jak Bůh jednomu každému přidělil míru víry.“ Bůh dal každému podle své lásky a své moudrosti schopnosti. Jednomu více, jinému méně. To je ta rozdílná **míra** daru milosti. Ale také ve vztahu k pracovnímu poli je okruh působení větší nebo menší. Zde Bůh rovněž nepřiděluje každému stejný rozsah. V tomto verši jsou obsažena obě hlediska.

Rozmanitost darů

Verše 4 a 5: Neboť stejně jako v těle máme mnoho údů, ale údy nemají všechny stejnou činnost, tak jsme my mnozí jedno tělo v Kristu, jednotlivě ale údy jedni druhých.

Lidské tělo má mnoho údů a každý má zvláštní funkci. Žádný úd není stejný jako druhý. Tak je tomu také s jednotlivými věřícími. Všichni jsme rozdílní. Každý má jinou funkci, a přece jsme **jedno** tělo v Kristu. Společně tvoříme církev živého Boha.

Když apoštol představuje v Listu Římanům pravdu o těle Krista, pak nezdůrazňuje to společné, nýbrž to individuální. Klade přitom důraz na jednotlivé údy: ty se mají správně chovat a vykonávat svou funkci, aby celek byl v souladu.

Různé dary milosti

Verše 6–8: Poněvadž ale máme různé dary milosti podle nám propůjčené milosti: ať to je prorokování, tak prorokujme podle míry víry; ať je to služba, tak zůstávejme ve službě; ať je to ten, který učí, v učení; ať je to ten, který napomíná, v napomínání; který dává, v jednoduchosti; kdo stojí v čele, s pílí; kdo koná milosrdenství, s radostí.

Jako lidé nejsme stejní, a také naše dary milosti jsou různé. Proto vykonávání daru vyžaduje moudrost, ohleduplnost a pokoru. Bůh nechce, abychom si navzájem překáželi, nýbrž abychom se vzájemně doplňovali. Pavel potom vypočítává některé služby a vždy připojuje napomenutí pro vykonávání. Nejprve vysvětlíme druh příslušné služby, a v návaznosti vyzvedneme to zvláštní napomenutí.

- **Prorokování** je velmi důležitý úkol. Na jiném místě je nazváno **prorockou službou**. Co se tím má rozumět? Služebník skrze Boží slovo odkrývá stavy srdcí a mluví do situace posluchačů, kterou nezná. Proto, aby mohl tuto službu plnit, musí být závislý na Pánu a zvláště s Ním žít v obecenství.

Prorokování je obdivuhodná věc, kterou Bůh dává. Jestliže v určité situaci jsem v nebezpečí, že udělám něco chybného nebo mám udělat určité rozhodnutí, pak mi Bůh pošle tuto prorockou službu. Některý bratr mluví o této věci, aniž by věděl, že se to týká mne. Sedím v zástupu posluchačů a jsem Božím slovem usvědčen nebo je mi ukázána cesta. Vedle mne nalevo a napravo sedící o tom nic neví. To je něco z jemného a taktního způsobu našeho Boha, jak k nám mluví.

„Podle míry víry“ zde na rozdíl od 3. verše neznamena velikost schopnosti, nýbrž míru obecenství s Pánem, z níž je prorokování vykonáváno. Ve 3. verši je míra víry **přidělena Bohem**, v 6. verši je to míra **naší prožívané víry**. Vykonávání prorokování je tedy na ní závislé.

- **Sloužení** má co do činění se správou materiálních statků. Tento úkol vykonávají bratři, kteří spravují peníze, které byly vloženy během bohoslužby. Týká se také místnosti, o níž je třeba se starat. Jsme si my, kteří se shromažďujeme ke jménu Pána, vědomi, že pro večeři Páně vždy musí někdo připravit chléb a víno? Mohli bychom se domnívat, že si mnozí myslí, že toto spadne z nebe! Ale tak tomu není, k tomu jsou potřební služebníci, kteří tento úkol věrně a spolehlivě plní.

K tomu jeden příklad: Bratr, jenž v neděli přinášel chléb k hodině velebení, měl na cestě nehodu. Kolemjdoucí přispěchal tomu postiženému nehodou na pomoc. Na otázku: Mohu vám pomoci?, zraněný bratr odpověděl: Vezměte tento chléb, a co možná rychle ho doneste na tu a tu adresu. Tam jsou shromážděni věřící křesťané, aby drželi večeři Páně, a k tomu nutně potřebují tento chléb. Pro něho nebylo tím nejdůležitějším jeho poranění, nýbrž jeho služba shromáždění!

Mravní předpoklady pro služebníka najdeme v 1. Timoteovi 3,8–13.

Těchto důležitých a nutných činností si sotva kdo ze spoluvěřících všimne, někdy je dokonce kritizuje. Pak jsme v nebezpečí, že zemdlíme a tohoto úkolu se vzdáme. Proto následuje napomenutí: Zůstávejme ve službě!

- **Učení** je úkol jednoduchým způsobem vysvětlovat Boží slovo. Pán k tomu uschoptil bratry, aby na jedné straně poznávali Jeho myšlenky v Bibli, a na druhé straně je uměli dávat dále tak, že tomu všichni budou rozumět. Dokonalý učitel je náš Pán Ježíš. Bratři, kteří poučují věřící, by se Jím měli mnoho zaměstnávat. V Evangelích se od Něho učíme, jak učil. Často mluvil v podobenstvích, někdy postavil doprostřed dítě, aby něco znázornil. Jednou psal na zem, aby lidem něco ozřejmil.

Dovětek „v *učení*“ je napomenutí. Učitel má vysvětlovat biblické učení, Boží slovo, ne své myšlenky, plné vlastních fantazií.

- **Napomínání** je velmi těžký úkol. Jde o to, poukázat na chybné věci a ukázat správnou cestu. To se může stát v osobním rozhovoru nebo ve veřejné službě. Je k tomu ale zapotřebí mnoho pokory, taktu a moudrosti od Boha.

Výraz „v napomínání“ vyzývá bratry, kteří tento dar od Pána obdrželi, aby svá slova zvažovali a neříkali příliš mnoho.

- **Dávání** je materiální podpora v díle Pána. Pojem „v jednoduchosti“ ukazuje na srdce, které je cele obráceno na Pána. Dávání potřebuje od Něho moudrost, aby bylo k pozhnání a ne ke škodě.
- **Stát v čele s pílí** má co činit se službou dohlížitelů. Ti se v místních shromážděních zabývají duchovními potřebami, zvláště chováním věřících v Božím domě. I tady jsou dané mravní předpoklady. Nalézáme je v 1. Timoteovi 3,1–7.

Pro službu dohlážitela je potřebná **píle**. Leniví bratři ji nemohou vykonávat.

- **Milosrdenství vykonávají** takoví, kteří mají otevřené oči pro osobní potřeby, trápení a otázky věřících a jsou jim v tom pomoci. Tato služba se má dít ne s reptáním nebo zamračenou tváří, nýbrž s radostí.

Život s věřícími a před světem

Verše 9–21 dávají napomenutí pro křesťanský život s věřícími a před světem. Můžeme poznat tři hlavní body:

- chování věřícího všeobecně (verše 9–11),
- věřící v různých okolnostech (verše 12–16);
- věřící zakouší odpor a nepřátelství (verše 17–21).

Chování věřícího všeobecně

Verš 9a: *Láska bud' nepokrytecká.*

Božská láska miluje, aniž by v adresátovi lásky viděla něco lásky hodného. Je-li v nás činná Boží láska vůči našim spoluvěřícím, má různé formy. Nebudeme nějakého bratra posilovat na chybné cestě, nýbrž v lásce se pokusíme jej od ní zadržet nebo přivést na správnou cestu. Skleslého nebo malomyslného křesťana nebudeme napomínat. Láska nás spíše povede k tomu, abychom mu opět dodali odvahy.

Bůh si přeje, aby láska byla bez přetvářky. Nejde o to, abychom lichotili nebo se dělali pěknými, nýbrž abychom jeden druhému pomáhali s pravou láskou.

Verš 9b: Ošklivte si zlo, pevně se držte dobrého.

První člověk byl od Boha stvořen velmi dobrý. Byl v nevinnosti a nevěděl, co je dobré a zlé. Avšak pádem do hříchu obdržel poznání dobrého a zlého, ale dělal zlé. Tento stav zdělili od Adama všichni jeho potomci. Ale při svém obrácení jsme svlékli starého člověka a stali jsme se novými lidmi. Nevrátili jsme se k nevinnosti, neboť i nadále umíme rozeznávat mezi dobrým a zlým. Jsme ale schopni ošklivit si zlo a dělat dobro. To je možné, protože jsme od Boha obdrželi nový život a bydlí v nás Duch Svatý. V Jeho síle to chtějme každý den uskutečňovat.

Verš 10a: V bratrské lásce buďte jeden k druhému srdeční;...

Bratrská láska není totéž jako láska (9. verš). Božská láska se rozvíjí přes problémy. Překonává překážky a miluje také tehdy, když spoluvěřící jsou obtížní. Bratrská láska se naproti tomu ukazuje, když u některého bratra nebo u některé sestry objevíme něco, co je také mně vzácné. Když se setkám s někým, kdo miluje mého Spasitele, pak přeskočí jiskra a rozvíjí se **bratrská láska**.

Verš 10b: ... v prokazování úcty předcházejte jeden druhého;...

Když považujeme druhého za vyššího než sebe (Fil 2,3), pak ho předcházíme v prokazování úcty. Ve Starém zákoně na půdě zákona platila zásada: Miluj svého bližního **jako** sebe samého. Ale v křesťan-

ském životě víry to jde o krok dále: Považuj svého bratra **za vyššího** než sebe sama.

Verš 11: ... v pilnosti nebudte liknaví, budte vroucí v duchu; sloužíce Pánu.

Věřící křesťané jsou pilní lidé. V pozemských povinnostech – ve škole, v povolání, v rodině – a na duchovním poli plní své úkoly pilně a věrně.

Toto pilné jednání má být spojeno s vnitřní oddaností, s vnitřní účastí. Proto zde čteme: „*vroucí v duchu*“.

Ve všem, co děláme – ať to jsou každodenní zaměstnání nebo služba –, smíme hledět na Pána. Pro Něho pracujeme, Jemu sloužíme. Tady nám není důležitá chvála nebo odměna od lidí. Žijeme a sloužíme Pánu, který se za nás dal.

Věřící v různých okolnostech života

Verš 12a: V naději se radujte; ...

Pán nám dává v životě dobré dny. To není samozřejmé, neboť nám je nezaslíbil. Avšak když je zakoušíme, smíme se z nich radovat.

Verš 12b: ... v soužení budte trpěliví; ...

Pro věřící jsou také těžké časy. Pán řekl: „*Ve světě máte soužení. Ale budte dobré mysli, já jsem přemohl svět.*“ (Jan 16,33) V těžkých situacích se nemáme proti Bohu a okolnostem vzpouzet, nýbrž vytrvat tím, že pod nimi zůstaneme a neutíkáme z nich.

Verš 12c: ... v modlitbě vytrvejte;...

Modlit se je důležité v dobrých i těžkých dnech. Chtějme pěstovat pravidelný modlitebný život!

Verš 13a: ... na potřebách svatých mějte účast; ...

Abychom mohli znát potřeby věřících, musíme je vyhledat a naslouchat jim. Pak tu jistě bude příležitost, abychom jim mohli duchovně nebo materiálně pomoci.

Verš 13b: ...o pohostinnost usilujte.

Zveme jen své přátele nebo sympatické spoluvěřící? Pohostinnost se obrací také k cizím (3. Janův 5–8) nebo slabým věřícím, tedy k takovým, kteří to skutečně potřebují. To je v místním shromáždění důležitý úkol!

Verš 14: Žehnejte těm, kteří vás pronásledují; žehnejte a nezlořečte.

V 1. Mojžíšově 12,2 říká Bůh Abrahamovi nejprve: „*Požehnám ti.*“ Na závěr připojuje: „*Budeš požehnáním.*“ To je také pravá křesťanská zásada: Obdrželi jsme požehnání, abychom je dávali dále i lidem, kteří nás pronásledují tím, že si z nás dělají posměch (1. M 21,9; Gal 4,29). Abychom mohli žehnat takovým, kteří nás pronásledují nebo námi opovrhují, potřebujeme zvláštní milost od Pána. – Všeobecně se před nás staví vážná otázka: Působíme svému okolí trápení, těžkosti a námahu, anebo jsme jeden druhému k požehnání a k pomoci?

Verš 15a: Radujte se s radujícími se, ...

Ze srdce se radovat s radujícími se – ačkoli sami možná tuto radost nemáme –, to sami od sebe nedokážeme. Pán nám k tomu musí dát milost.

Verš 15b: ... plačte s plačícími.

To znamená soucítění s druhými, kteří mají utrpení a bolest. Myslíme na Pána Ježíše u Lazarova hrobu: Když viděl Marii plakat, proléval také slzy. Hluboce ve svém nitru spolucítil její bolest. Plakal s plačícími.

Verš 16a: Bud'te stejně smýšlející jeden k druhému;...

Je tu nebezpečí, že mezi věřícími budeme straničtí. Proto jsme zde vyzýváni, abychom se vůči všem chovali spravedlivě.

Verš 16b: ... nemyslete na vysoké věci; nýbrž přidržte se těch nízkých;...

Nemáme usilovat o to, co je před lidmi velké a mnoho platí. Pán chce u nás spíše vidět duchovní skromnost.

Verš 16c: ... nebudte moudří sami u sebe.“

„Být moudrý“ je tendence chtít vždycky všechno vědět lépe než druzí. Jak rádi posuzujeme v životě těch druhých, co je správné a co chybné! Proto to varování: „*Nebudte moudří sami u sebe.*“

Věřící zakouší odpor a nepřátelství

Verš 17a: Neodplácejte nikomu zlým za zlé;...

Odplácet zlým za zlé je normální lidská reakce. Avšak Pán – náš dokonalý vzor – tak nejednal. Kolik zlého Mu lidé udělali, když Ho přivedli na kříž. Avšak On byl němý jako beránek: Neotevřel svá ústa. Obdivuhodný Spasiteli, že jsi tak šel svou cestou a neodplácel jsi zlým za zlé!

Verš 17b: ...budte dbalí toho, co je ctihodné před všemi lidmi.

Nám křesťanům se sluší normální lidské chování. Máme ve všech kontaktech s lidmi, kteří nás obklopují, jednat slušně.

Verš 18: Jestliže je to možné, pokud na vás jest, žijte se všemi lidmi v pokoji.

Máme se snažit žít se všemi lidmi v pokoji. Aby to bylo možné, musí přirozeně ten druhý také chtít. Žel že tomu tak vždy není. Proto zde čteme: „*pokud na vás jest*“ a „*jestliže je to možné*“. To je útěcha pro ty, kteří mají zlého souseda, který jim působí nesnáze, ačkoli oni s ním hledají pokoj.

Verš 19: Nemstěte sami sebe, milovaní, nýbrž dejte místo hněvu; neboť je napsáno: „Má je pomsta; já odplatím, praví Pán.“

Nyní apoštol popisuje naše chování v prostředí nepřátelství. Jestliže nám někdo dělá zlé věci, pak nemáme ani sami sebe mstít, ani se modlit o pomstu. V Žalmech vidíme, že věřící ostatek z izraelského lidu prosí v době soužení Boha o pomstu nad svými nepřáteli. V té době bude správné takto se modlit, protože bohabojní potom budou osvobozeni božským soudem na nepřátelích. Ale doba milosti má jiný charakter.

„Dejte místo hněvu.“ Jak tomu máme rozumět? Myslím, že jsme zde vyzýváni, abychom hněv toho druhého nechali přes sebe přejít, aniž bychom ho opětovali nebo se proti tomu vzpírali. Pak běží hněv do prázdna.

Nechme Boha soudit a jednat, když se nám děje křivda. On říká: *„Má je pomsta.“*

Verš 20: „Ale když je tvůj nepřítel hladový, dej mu najíst; když má žízeň, dej mu napít; neboť když toto učiníš, shrneš žhavé uhlí na jeho hlavu.“

Místo oplácet zlým za zlé, máme zlé oplácet dobrým. To jde ještě o krok dále, než klidně snášet zlé, jak nás poučuje 19. verš. K tomu zvlášť potřebujeme pomoc a milost Pána!

Když člověku, který má vůči nám nepřátelské smýšlení, v těžkých situacích pomůžeme nebo mu uděláme dobré, shromáždíme žhavé uhlí na jeho hlavu, to znamená, že ho svým jednáním zahanbíme. Ovšem zakusíme, že mnozí mají velmi tlustou kůži a dovedou tyto žhavé uhlíky dobře snášet!

Verš 21: Nenech se přemoci zlým, nýbrž přemáhej zlé dobrým.

Nechat se přemoci zlým – to je v charakteru staré přirozenosti. Pak reagujeme tělesně na všechno, s čím se setkáme. Přemýšlíme o zlém a jsme poznamenáni tím, co je chybné a špatné. Avšak Pavel nás vyzývá: *„Přemáhej zlé dobrým!“* To je vznešená a božská zásada, která odpovídá nové přirozenosti. Zaměstnávejme se v síle Ducha dobrým, abychom tak mohli přemoci zlé z vnějšku i z vnitřku.

Chování se vůči vládě

Verše 1–7 kapitoly 13 pojednávají o chování křesťana vůči vládě. Vidíme, k čemu Bůh vládu dal a jaký úkol vůči ní musíme plnit.

Vláda je ustanovena od Boha

Verš 1: Každá duše buď poddaná vrchnostenským mocem; neboť nejsou vrchnosti, kromě od Boha, ty ale, které jsou, jsou od Boha ustanoveny.

Jako křesťané přijímáme vládu na všech stupních a poddáváme se jejímu pořádku. Neboť tyto vlády jsou zřízeny od Boha. Abychom tomu lépe rozuměli, musíme to uvážit trochu šířeji. Bůh vládne nad zeměmi dvěma rozdílnými způsoby: přímo nebo skrze prozřetelnost.

Když David – a později jeho potomci – byl v Jeruzalémě králem nad Izraelem, vládl Bůh **přímo**. Sděloval Davidovi, co má dělat. V rozhodnutích a otázkách se král obracel na Boha, jenž mu dával přímé směrnice. Přímá vláda bude také opět v tisíciletém království.

Ale když izraelský lid byl kvůli své nevěrnosti a pod Boží kázní odveden do zajetí, začaly časy národů (Luk 21,24). Toto období trvá od Nabuchodonozora až k začátku tisíciletého království. V této době Bůh vládne **skrze prozřetelnost**. Z lidského hlediska se dnes vytváří vláda pomocí politické aktivity, někdy také pomocí násilí. Ale za kulíсами nastavuje výhybky Bůh (Zach 6,1). Od potopy ustanovuje vlády k udržování pořádku.

Verš 2: Kdo se proto vrchnosti protiví, protiví se Božímu nařízení; ale ti, kteří se protiví, na sebe přivedou rozsudek.

Kdo se staví proti vládě a jejím nařízením, hřeší proti Bohu! Tato dvojí vzpoura přináší také dvojí rozsudek: Na jedné straně Boží kárající ruku, a k tomu trest od vlády, když dojde k provinění.

Úkol vlády

Verš 3: Neboť vládcové nejsou postrachem pro dobrý skutek, nýbrž pro zlý. Chceš se ale nebát vrchnosti? Tedy konej dobré, a budeš od ní mít chválu;...

Podle Boží vůle má vláda být postrachem pro všechno zlé tím, že je zakazuje a trestá. Tak může být zlu stavěna hráz vládnoucí mocí. Kdo naopak koná dobré, nemá se od vlády čeho bát. Jak vděční smíme být svému Bohu za vládu! Kdyby nebyla, platilo by pěstní právo, silnější by nemilosrdně vládl nad slabším.

Pak jsme vyzýváni, abychom činili dobré. Když nepřestupujeme zákony a držíme se směrnic vlády, nebudeme mít těžkosti.

Verš 4: ... neboť je Boží služebníci, tobě k dobrému. Jestliže ale konáš zlé, tu se boj, neboť ne nadarmo nosí meč; neboť je Boží služebníci, mstitelekou k trestu pro toho, kdo dělá zlé.

Vláda je a zůstává Boží služebníci. Bůh ji udržuje, když vládne **ve spravedlnosti** a **v milosrdenství**. Tyto dvě zásady sdělil Bůh Nabuchodonozorovi, když začaly časy národů (Dan 4,24). Bůh vyzývá vládu, aby vládla ve spravedlnosti. To znamená, že všichni jsou si před zákonem rovni. To je důležitý princip, který platí i v našich zemích. Dále má vláda konat milosrdenství, tj. brát ohled na menšiny v zemi.

Vláda, která zásadně takto jedná, je pro věřící dobrá. Proto nemáme o vládě zle mluvit a vzpírat se proti ní, nýbrž máme za ni Bohu děkovat a za ni se modlit.

„Jestliže ale konáš zlé, tu se boj,“ neboť existuje policie. Tady jde o moc vlády prosazovat a kontrolovat právo. „Neboť ne nadarmo nosí meč.“ To jsou soudy vlády, které přestupníky zákona odsoudí a potrestají. „Je Boží služebníci“ v prevenci a potrestání. Vláda je „mstitelekou k trestu pro toho, kdo dělá zlé“. Vyhláší tresty, odsuzuje k uvěznění nebo – jak to je v některých zemích – k trestu smrti.

Věřící poslouchá vládu

Verš 5: Proto je nutné být poddaný, ne pouze kvůli trestu, nýbrž také pro svědomí.

Je nutné, abychom se my jako věřící poddávali vládě, kromě případu, když od nás vyžaduje něco, co je přímo proti Boží vůli. Pak platí Skutky 5,29: „*Boha je třeba poslouchat více než lidi.*“ To lze ale použít jen tehdy, když něco je v příkrém rozporu s Božím slovem.

Vládu posloucháme nejen proto, že nás jinak potrestá, nýbrž i kvůli svědomí. Neposlušnost proti vládě je hřích proti Bohu!

Verš 6: Neboť proto i dáváte daně; neboť jsou Boží úředníci, kteří právě k tomu jsou ustavičně činní.

Před Bohem je správné, když korektně platíme daně.

Verš 7: Dávejte všem, co jim náleží: daň, komu daň, clo, komu clo, bázeň, komu bázeň, čest, komu náleží čest!

Bůh by chtěl, abychom vyhověli všem závazkům. Co ale máme dělat, když se nám ze strany vlády nebo světa děje bezpráví? Pak ji na to smíme upozornit. To kdysi udělal také Abraham. Abimelechovi domluvil kvůli studni, kterou mu Abimelechovi služebníci násilím odejmuli (1. M 21,25). Také Pán sám odpověděl tomu, jenž jej během soudního projednávání před nejvyšším knězem bil: „*Jestliže jsem promluvil zle, vydej svědectví o tom zlém; jestliže však správně, proč mne biješ?*“ (Jan 18,23)

Správné pocity

Verš 8: Nebud'te nikomu nic dlužni, než jen abyste jedni druhé milovali; neboť kdo druhého miluje, naplnil zákon.

„*Nebud'te nikomu nic dlužni*“, to znamená, že nemáme dělat dluhy. Zde nejde o hypotekární dluhy, při kterých jistě vlastníme protihodnotu. To znamená, že zaplatíme své účty a vyhovíme svým dluhům.

Ale jsme povinni jedni druhé milovat. To je pojato zcela všeobecně: milovat bratry, milovat ztracené lidi, milovat bližní.

Ten, kdo druhé miluje, plní zákon. Jako křesťané už nestojíme pod zákonem. Ale když tuto božskou lásku ukazujeme lidem kolem sebe, protože jsme sami byli tak obdivuhodně milováni, pak plníme to, co zákon vyžadoval.

Verše 9 a 10: Neboť to: „Nebudeš cizoložit, nezabiješ, nebudeš krást, nebudeš žádat“; a je-li nějaké jiné přikázání, je shrnuto v tomto slově: „Budeš svého bližního milovat jako sebe samého.“ Láska nečiní bližnímu nic zlého. A tak láska je suma zákona.

Přikázání „Milovati budeš bližního svého jako sebe samého“ zahrnuje všechna ostatní přikázání zákona, která se týkají soužití lidí. Když miluji svého bližního jako sebe samého, pak mu nic neukradnu, nezabiju ho, nevezmu mu jeho ženu atd. To činí jasným, že toto přikázání v sobě zahrnuje všechna ostatní přikázání.

Láska k Bohu a k bližnímu je suma zákona. Splňuje všechny jeho požadavky (Mat 22,36–40).

Působení dne Kristova na náš život

Verš 11: A toto ještě, poněvadž poznáváme čas, že už je tu hodina, abychom procítili ze spánku; neboť nyní je naše záchrana blíže, než tehdy, když jsme uvěřili:...

Žijeme v době, ve které je v tomto světě duchovně noc a Pán je ještě nepřítomen. Ale už ne dlouho. Stojíme krátce před jitem. Být bdělý je životní postoj vykoupeného, neboť čeká na den.

Jsme své záchraně už blíže než ve chvíli, kdy jsme se obrátili. Záchrana zde znamená příchod Pána ke vtržení, abychom se následně s Ním zjeví ve slávě. Každým dnem se přibližujeme této obdivuhodné záchraně. Jitřní hvězda, která ohlašuje den, už vzešla v našich srdcích. Čekáme na Jeho příchod.

Verš 12: Noc daleko pokročila a den je blízko. Odložme nyní skutky tmy, oblečme ale zbraně světla.

- **Noc** je čas, ve kterém Kristus není uznáván jako Pán. Satan je kníže a bůh tohoto světa a lidé konají svou vlastní vůli. V této době žijeme.
- **Den** je čas, ve kterém bude Pán uznáván, Satan svázán a každá vzpoura proti Bohu bude ihned potrestána. Tak to bude v tisíciletém království. Ačkoli ještě žijeme v noci nepřítomnosti Pána, nepatříme k noci. Chováme se podle zásad dne: Podřizujeme se vládě Pána a přejeme si konat Boží vůli.

„Noc daleko pokročila.“ To znamená, že temnoty ještě přibývá, ale den je blízko. Tento den začne, když se Pán Ježíš zjeví v moci a slávě. Pak přijde na zem a bude vládnout ve spravedlnosti.

S tímto výhledem už nyní odkládáme *skutky tmy*. Očišťujeme se ode všeho zlého. A oblékáme *zbraně světla*: Žijeme jako děti světla. Ve světle Pána poznáváme zlo a odsuzujeme je. Tak je světlo zbraní proti skutkům tmy.

Verš 13: Chodíme slušně jako ve dne; ne v hostinách a pitkách, ne v chlípnostech a prostopášnostech, ne ve sváru a závisti;...

Žijeme ještě v noci, ale patříme dnu. To se má ukazovat v našem životě, když s ničím, co se bojí světla, nemáme nic společného. *„Hostiny a pitky“* jsou nemírná požívání pozemských radostí. *„Chlípnosti a prostopášnosti“* jsou osobní hříchy. *„Svár a závist“* je nepokoj s druhými lidmi.

Verš 14: ...nýbrž oblecte Pána Ježíše Krista, a nepečujte o tělo k uspokojování jeho žádostí.

„Oblecte Pána Ježíše Krista.“ Spíše má být v našem životě vidět chování Pána. V Evangelích vidíme dokonalé mluvení a jednání našeho Pána, které smíme napodobovat.

„Nepečujte o tělo k uspokojování jeho žádostí“ znamená nezaměstnávat se tím, co svět poskytuje a co oslovuje naše tělo.

Křesťanská svoboda

Kapitoly 14,1 – 15,7

Obecné myšlenky k slabým a slabosti

Slovo slabost má v Bibli různé významy. Ukážeme zde tři:

- a) Někdy se jedná o slabost našeho těla, např. v kapitole 8,26. Když jsme tělesně slabí, smíme **vzdychat**.
- b) Ve 2. listu Korintským nalézáme slabost ve službě pro Pána. On by chtěl, aby Jeho služebníci nevystupovali plni lesku, nýbrž v postoji, který je před lidmi slabý. Ale právě v tom je dokonána Boží síla (2. Kor 12,8.9). Tato slabost charakterizovala také našeho Pána: „*Byl sice ukřižován ve slabosti.*“ (2. Kor 13,4) Když Ježíš Kristus visel na kříži, byl to výraz nejvyšší slabosti. Avšak právě v té chvíli dobyl pro Boha největší vítězství. V této slabosti se **chlubíme**.
- c) Někdy je slabý také věřící, jenž neporozuměl křesťanské svobodě. O tom je jednáno v kapitolách 14,1 – 15,7. Když se s takovými slabými setkáme, pak je třeba je **nést**.

Slabí v kapitolách 14 a 15 nejsou povrchní, tělesní nebo svěšťtí křesťané. Jsou to věřící, kteří jsou zatíženi výchovou, tradicí nebo mentalitou. Jejich problémem není hřích nebo svět, nýbrž předpisy o jídlech a o dodržování zvláštních dnů.

Slabí a silní

Verše 1–8 nám charakterizují slabé a silné a ukazují nám nebezpečí obou dvou. Přesto mohou oba vést život pro Pána a s Ním.

Slabé přijímejte

Verš 1: Slabého ve víře ale přijímejte, avšak ne k rozhodování sporných přemýšlení.

„*Slabí ve víře*“ jsou tedy věřící křesťané. Avšak kvůli své výchově, tradici nebo mentalitě věří, že nesmějí jíst určité pokrmy, že musejí zvláště dodržovat určité dny nebo brát ve svém životě ohled na jiná podobná pravidla. „*Přijímejte*“ znamená přijímat je do plného praktického křesťanského obecenství.

„*Ale ne k rozhodování o sporných přemýšleních.*“ Do těžkých otázek života shromáždění nemají být zatahováni, protože jsou zatíženi výše jmenovanými body.

Verš 2: Jeden věří, že smí jíst všechno; slabý ale jí zeleninu.

„*Jeden*“ – tím je míněn silný – věří, že smí jíst všechno, neboť porozuměl křesťanské svobodě. Na křesťanské půdě skutečně není žádné omezení pro jídlo, kromě krve. Ta je výslovně zmíněna (1. M 9,4; Sk 15,29). Ve všech obdobích spasení Bůh zakázal jedení krve.

„*Slabý ale jí zeleninu.*“ Od doby Noé dovoluje Bůh nám lidem jíst všechny druhy masa. V 1. Mojžíšově 9,3 říká: „*Všechno živé, co se hýbe, budete mít za pokrm. Jako jsem vám dal zelené rostliny, tak vám dávám všechno.*“ Přesto někteří slabí nejedí maso, nýbrž jen zeleninu. Co se tady má dělat?

Slabým neopovrhovat, silného nesoudit

Verš 3: Kdo jí, neopovrhuj tím, kdo nejí; kdo ale nejí, nesud' toho, kdo jí; neboť Bůh jej přijal.

„*Kdo jí*“, tj. silný, nemá opovrhovat tím, „*kdo nejí*“, resp. jen vegetariánsky. Je tu vždy nebezpečí, že když někdo dělá něco jinak než my, hned jím ve svém srdci opovrhujeme a také to vyjádříme.

„*Kdo nejí, nesud' toho, kdo jí.*“ Slabý nemá soudit silného. To je jiná stránka: Soudcovský duch v našem těle je vždy rychle připraven druhého odsoudit.

„*Bůh jej přijal.*“ Věřící, ať slabí nebo silní, jsou Bohem přijati. Jsou Jeho děti.

Verš 4: Kdo jsi ty, který soudíš domácího služebníka někoho jiného? Stojí nebo padá svému vlastnímu pánu. Bude ale udržen zpříma, neboť Pán je mocen jej držet zpříma.

Nesmíme zapomenout, že všichni jsme lidé, žádný nestojí výše než druhý. Dříve než někoho odsoudíme, měli bychom pomyslet, že oba jsme domácími služebníky téhož Pána. Slabí i silní stojí na téže křesťanské půdě, mají totéž přijetí u Boha; všichni jsou domácí služebníci.

„Stojí nebo padá svému vlastnímu Pánu.“ Každý z nás je za své konání Pánu osobně odpovědný. Slabým je řečeno: Nemusíte mít starost o silného, neboť Pán je schopen jej udržet zpříma, aby nehřešil. Když ale přežene jedení a to se zvrhne v hodování a pitky, pak se jeho jednání stává hříchem. Ale Pán jej před tím může ochránit.

Verš 5: Jeden drží jeden den před druhým, druhý ale považuje každý den za stejný. Každý ať je ve své vlastní mysli plně přesvědčen.

Vidíme zde také u držení dnů, že nejde o konkrétní neposlušnost, nýbrž o zátěž výchovou, tradicí nebo mentalitou. Slabý dodržuje zvláště některé dny. To byly tehdy židovské dny svátků, dnes to mohou být křesťanské svátky. Silný je Božím slovem poučen: proto považuje každý den za stejný.

Jen musíme připojit, že pro nás křesťany je přece jeden zvláštní den. Je to první den týdne, neděle, ve kterém se shromažďujeme, abychom zvěštovali smrt Pána.

„Každý ať je ve své vlastní mysli plně přesvědčen.“ Ještě jednou je z této věty jasné, že ani držení, ani nedržení dnů není hřích. Máme každý toho druhého respektovat v jeho jednání.

Pán dává všemu duchovní důstojnost

Verše 6 a 7: Kdo dbá na den, dbá na něj Pánu. A kdo jí, jí Pánu, neboť děkuje Bohu; a kdo nejí, nejí Pánu a děkuje Bohu. Neboť žádný z nás nežije sám sobě a žádný neumírá sám sobě.

Slabý dbá na určité dny a chce se tím líbit Pánu. Silný jí všechno a činí to s vděčností vůči Pánu. I slabý děkuje Bohu, když jí jen zeleninu. Oba – silný i slabý – smějí Pána vnášet do všech okolností. Vše dělají s Ním a pro Něho.

Verš 8: Neboť buď že žijeme, žijeme Pánu; buď že umíráme, umíráme Pánu. Ať tedy žijeme nebo ať umíráme, jsme Pána.

Nechtějme zapomínat, že jako věřící patříme Pánu. To je velká výsada, ale také vážná odpovědnost vzhledem k našemu praktickému životu jako křesťanů. Tak můžeme úsudek klidně přenechat Pánu. Jeho rozhodnutí je nakonec směřodaté.

Bůh je poslední instance

V důležitém oddílu od 9. do 12. verše je nám ukázáno, že Bůh je ve všem poslední instance, která nás posuzuje.

Vláda Krista nad všemi lidmi

Verš 9: Neboť k tomu Kristus zemřel a opět ožil: aby panoval jak nad mrtvými, tak i nad živými.

Ježíš Kristus si jako člověk svou smrtí a svým vzkříšením dobyl nárok na všechny lidi. Ve 2. Petra 2,1 čteme, že On všechny lidi vykoupil. To neznamená, že všichni jsou vykoupeni ke spasení. Ale On má na ně nárok. Zda to oni vědí, zda to chtějí, zda to poslouchají, na věci nic nemění.

„Aby panoval nad mrtvými i nad živými.“ To je Jeho univerzální nárok na vládu nad všemi lidmi. V Janu 17,2 to vyjadřuje Pán Ježíš ve své modlitbě k Otci následujícími slovy: *„Jako jsi mu dal moc nad veškerým tělem.“*

Verš 10a: Ty ale, co soudíš svého bratra? Anebo také ty, co opovrhuješ svým bratrem?

Jestliže si jsme vědomi tohoto nároku Pána na všechny lidi, proč soudí potom slabý silného, proč opovrhne silný slabým? Vždyť bychom zaujímali místo Pána!

Soudná stolice Boží

Verš 10b: Neboť všichni budeme postaveni před soudnou stolicí Boží.

Soudná stolice Boží a soudná stolice Kristova v 2. Korintským 5,10 je jedno a totéž. U soudné stolice Boží jde více o Boha jako o nejvyšší a poslední instanci. Soudná stolice Kristova nám ukazuje, že posouzení lidí je předáno Pánu Ježíši. Vzhledem k věřícím čteme v 1. Korintským 4,4: „*Ten, kdo mne posuzuje, je Pán.*“ Vzhledem k nevěřícím nalézáme v Janu 5,22: „*Otec ani nikoho nesoudí, ale všechn soud dal Synu.*“

Budeme „*postaveni*“ před soudnou stolicí Boží. To je pravdivé pro všechny lidi, věřící i nevěřící. Ale přece zde je jeden velký rozdíl. Věřící bude u soudné stolice Kristovy **zjeven**. Uvidí všechno ve svém životě očima Pána. Ale nevěřící bude u této soudné stolice **souzen**. Jsou to dvě rozdílná zasedání soudu, která jsou od sebe vzdálena tisíc let. Věřící přijde před soudnou stolicí Krista po vtržení do nebe. Nevěřící bude souzen u velkého bílého trůnu (Zj 20,11–13).

Verš 11: Neboť je napsáno: „Jako že žiji, praví Pán, mně se bude každé koleno sklánět a každý jazyk bude vyznávat Boha.“

Zde jsou opět míněni všichni lidé. Jednou všichni skloní svá kolena před Bohem a před Pánem Ježíšem. Věřící to dělá už nyní **dobrovolně**. Poznal, že je hříšník. Vyznal své hříchy Bohu a uvěřil ve jméno a dílo Pána Ježíše. Tak sklonil svá kolena před Bohem a svým jazykem vyznal Ježíše Krista jako Pána. Ale nevěřící bude u velkého bílého trůnu **přinucen** se před Bohem sklonit a uznat Ježíše Krista za Pánovníka. Nebude moci Pánu odpovědět ani na jednu věc z tisíce.

Verš 12: Tak bude tedy každý z nás za sebe vydávat Bohu počet.

Za celý svůj život – i za chování vůči našim spoluvěřícím – budeme muset jednou Bohu vydat počet. Je to vážná odpovědnost, abychom se vždy znovu osobně před Pánem zkoumali.

Prakticky prožívaná křesťanská svoboda

Když známe rozdíly mezi slabými a silnými, jsme ve verších 13–23 poučováni, jak můžeme v praktickém životě navzájem jednat v pokoji a k požehnání.

S ohledem na bratra

Verš 13: Nesudíme už jeden druhého, nýbrž sudte spíše toto: nedávat bratru urážku nebo pohoršení.

Soudit jeden druhého – to je soudcovský duch slabých. Jeden druhému dávat pohoršení – to je bezohlednost silných. Obojího se máme vyvarovat.

Verš 14: Vím a jsem přesvědčen v Pánu Ježíši, že nic samo o sobě není nečisté; jen tomu, který něco považuje za nečisté, je to nečisté.

Apoštol pevně zastává křesťanskou svobodu. Slabí nesmějí svůj postoj vystavovat jako všeobecně platnou zásadu. Ne, křesťanská svoboda trvá.

Verš 15a: Neboť jestliže tvůj bratr je zarmucován kvůli pokrmu, tu už nechodíš podle lásky.

Ale když silný nebere ohledy, nejedná podle lásky. Láska je určující prvek pro spolužití mezi věřícími.

Vysoká cena bratra

Verš 15b: Nekaz svým pokrmem toho, za kterého Kristus zemřel.

Kristus zemřel i za slabého bratra. Zaplatil za něho vysokou cenu. Chtějme proto v každém Božím dítěti vidět cenu, kterou má pro Pána Ježíše.

Verš 16: Ať není v porouhání vaše dobré.

Když my prožíváme svou křesťanskou svobodu bezohledně, uvádíme ji v nevážnost. Toto křesťanské dobré by pak bylo v porouhání.

Podstata Božího království

Verš 17: Neboť Boží království není jídlo a pití, nýbrž spravedlnost a pokoj a radost v Duchu Svatém.

Když se v Bibli často mluví o Božím království, dostáváme naučení o zvláštním období spasení. Zde se však jedná o mravní hledisko království. Vlastní hodnoty v království nejsou jídlo a pití. Štěstím a smyslem našeho života na zemi – kde je na nás pohlíženo jako na jsoucí v Božím království – je spravedlnost, pokoj a radost v Duchu Svatém. Duch chce působit soulad s Bohem v praktickém životě a pokoj a radost v srdci. To tvoří štěstí křesťana.

Verš 18: Neboť kdo v tomto Kristu slouží, je Bohu milý a lidem osvědčený.

Ten, kdo se snaží tato mravní hlediska ve svém životě uskutečňovat, slouží Kristu. Pán sám je k tomu jeho motivací. Takový křesťan je „Bohu milý“. To znamená, že nalézá Boží uznání. Dále je „lidem osvědčený“. To znamená, že jim je k užitku a k požehnání.

Ke vzdělání, ne ke kažení

Verš 19: A tak tedy se snažme o to, co je k pokoji a co slouží ke vzájemnému vzdělání.

Chtějme použít svou duchovní energii k tomu, abychom upevnili soužití věřících. Je to vysoký, ale křehký statek. Dále má být základem našeho jednání vždy otázka: Co pomůže tomu druhému?

Verš 20: Nenič kvůli pokrmu Boží dílo. Všechno je sice čisté, ale je to zlé pro člověka, který jí s urážkou.

Nenič! To je opak vzdělávání. Nemáme ničit Boží dílo, které koná v bratrovi.

„Všechno je sice čisté.“ Ještě jednou je zdůrazněna křesťanská svoboda. Avšak ten, kdo ji prakticky nezná, zatěžuje při jedení určitých pokrmů své svědomí.

Verš 21: Je dobré nejíst maso ani nepít víno, ani nečinit něco, na čem se tvůj bratr uráží nebo se pohoršuje nebo v čem je slabý.

Když se nějaký bratr uráží na určitých pokrmech nebo je v nějaké jiné věci slabý, pak na to máme brát ohled.

Jednat vírou

Verš 22: Máš víru? Měj ji pro sebe samého před Bohem. Blahoslavený, kdo sám sebe nesoudí v tom, co schvaluje!

Jsme vybízeni, abychom všechno dělali ve víře. Tento zvláštní výrok: „Blahoslavený, kdo sám sebe nesoudí v tom, co schvaluje“, označuje silného. Poučen Božím slovem, jí všechno bez zlého svědomí. Je nazván blahoslaveným, neboť Bůh chce, aby všichni vykoupení žili v křesťanské svobodě.

Verš 23: Kdo ale pochybuje, když jí, je odsouzen, protože to nedělá z víry. Všechno ale, co není z víry, je hřích.

Tento verš mluví o slabém. Jí něco, protože viděl, že silný tak jedná. Ale pochybuje a je nejistý. Nejedná z víry. Je odsouzen ne proto, že jí tento pokrm, nýbrž proto, že to nedělá z víry.

„Všechno ale, co není z víry, je hřích.“ To je velká zásada, která je ukázána také na jiných místech Božího slova. Apoštol Jan píše důležitou větu: „Hřích je bezzákonnost.“ (1. Janův 3,4) Každé na Bohu nezávislé jednání je hřích.

Krása křesťanské svobody

Na závěr tohoto tématu nám verše 1–7 kapitoly 15 představují smýšlení Pána Ježíše, které by mělo vzhledem ke křesťanské svobodě vyznačovat i nás.

Snášet slabosti slabých

Verš 1: My ale, silní, jsme povinni snášet slabosti slabých a ne líbit se sami sobě.

Boží slovo nás vyzývá, abychom snášeli slabosti slabých. To není lehké. Je k tomu zapotřebí síla a trpělivost. Mnohem jednodušší by bylo jimi opovrhovat. Avšak to neodpovídá křesťanskému smýšlení. Mís-to abychom se sami sobě líbili, je třeba sami sebe zapřít a pomáhat druhým.

Verš 2: Každý z nás ať se líbí bližnímu k dobrému, ke vzdělání.

Smíme svému bližnímu dodávat odvalu a vzdělávat ho, aby se mu dobře dařilo. Má skrze nás obdržet požehnání. Rozumět křesťanské svobodě a pevně ji držet, ale z ohleduplnosti ke slabému ji v určitých případech neužívat: Toto nesobecké jednání ukazuje krásu křesťanské svobody.

Kristus, dokonalý příklad

Verš 3: Neboť také Kristus ne sám sobě se líbil, nýbrž jako je psáno: „Hanění těch, kteří tebe haní, padla na mne.“

Apoštol Pavel nyní cituje verš ze Starého zákona, aby nám sdělil něco o Ježíši Kristu. Tím nám nejprve ujasňuje, že náš Pán Ježíš Kristus je také velkým tématem Starého zákona.

Tento překvapující citát z Žalmu 69: „Hanění těch, kteří tebe haní, padla na mne“ se zdá ukazovat následující: Pán Ježíš, dokonalý člověk, ve všem ukazoval Boží charakter. Proto zakusil opovržení a od-

por od lidí, kteří byli Bohu nepřátelští. Vyjadřovali své nevážení si Boha tím, že napadali Pána. Jeho nesobecký, Bohu zasvěcený život Mu přinesl tato hanění.

Verš 4: Neboť vše, co bylo dříve napsáno, je napsáno k našemu poučení, abychom skrze vytrvání a skrze povzbuzení Písem měli naději.

Starý zákon nás poučuje a povzbuzuje skrze život věřících tehdy a zvláště poukazy na našeho Pána, abychom neztráceli odvahu. Neboť ani my nejsme často chápáni a jsme někdy káráni, když ve svém jednání ukazujeme nesobecké smýšlení.

Máme zde ale také zásadní poučení o užitku Starého zákona pro věřící naší doby: Dává nám obrazy křesťanského učení a praxe. Abychom těmto ilustracím správně rozuměli, je ale důležité, abychom znali učení Nového zákona.

Verše 5 a 6: Bůh vytrvání a povzbuzení vám ale dávej být stejně smýšlejícími mezi sebou, podle Krista Ježíše, abyste jednomyslně jedněmi ústy oslavovali Boha a Otce našeho Pána Ježíše Krista.

Nyní apoštol obrací naše zraky k Bohu samému. On je „*Bůh vytrvání*“ nebo trpělivosti. Kolik trpělivosti měl s námi až do dnešního dne! Nyní by chtěl, abychom Jej v tom napodobovali.

On je také „*Bůh povzbuzení*“. Rád povzbuzuje věřící a zvláště slabé.

Tento Bůh vytrvání a povzbuzení v nás chce způsobit, abychom ukazovali Jeho vlastnosti. V Efezským 5 jsme nazváni „*napodobiteli Božími*“. To je vysoká věc, napodobovat skrze trpělivost a povzbuzení tohoto obdivuhodného Boha v zaměstnávání se slabými spoluvěřícími.

Dále máme být „*stejně smýšlejícími mezi sebou*“. To neznamená, že všichni stejně myslíme, nýbrž že všichni máme tentýž postoj. Je to smýšlení, které odpovídá „*Kristu Ježíši*“. On se sám sebe zcela vzdal – pro nás! A On nás přijal takové, jací jsme byli. To by měl být také náš postoj vůči spoluvěřícím, zvláště vůči slabým.

Jako slabí a silní smíme přes své rozdíly „jednomyslně, jedněmi ústy“, tedy **společně** chválit a velebit našeho Boha a Otce.

Bůh se v křesťanské době zjevil jako „*Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista*“. Jako věřící křesťané stojíme k Němu ve vztahu jako děti k Otci. Tento vztah vyznačuje naši chválu a naše velebení.

Verš 7: Proto jedni druhé přijímejte, jako i Kristus vás přijal, k Boží slávě.

Jako závěr a výsledek apoštol nyní říká: „*Přijímejte jedni druhé, jako i Kristus vás přijal.*“ Takové chování je „*k Boží slávě*“. Svědčí o Bohu a ctí Ho.

Boží působení na všechny lidi

Kapitola 15,8–33

Kristus, služebník všech

Verše 8–13 nám představují, že Ježíš Kristus se v evangeliu stal služebníkem všech lidí.

Služebník pro Izrael kvůli pravdě

Verš 8: Neboť pravím, že Kristus se stal služebníkem obřízky kvůli Boží pravdě, aby potvrdil zaslíbení otcům;...

Kristus je služebník obřízky, to znamená Izraelitů. Skrze apoštola Pavla se naplnila tato služba tím, že jim zvěstoval evangelium. Na rozdíl od pohanů měli určitý nárok na tuto milost, protože Bůh jejich předkům dal zaslíbení. Proto píše také Petr, že obdrželi vzácnou víru nejen z milosti, nýbrž *skrze spravedlnost Boží* (2. Petrův 1,1).

Služebník národů kvůli milosti

Verš 9: ... aby národy ale oslavovaly Boha kvůli omilostnění, jak je napsáno: „Proto tě budu vychvalovat mezi národy a tvému jménu zpívat chválu.“

Bůh nabízí tuto záchranu v Ježíši Kristu také lidem jiných národností. Avšak zde nestojí v popředí věrnost božským výpovědím, nýbrž Jeho milost. Pro lidi z pohanských národů nejsou ve Starém zákoně žádná zaslíbení. Přesto Bůh už ve starozákonních Písmech sděluje, že jim chce darovat svou milost. Příkladem toho je zde zmíněný citát ze Žalmu 18,50.

Verše 10–12: A opět říká: „Bud’te radostné, vy národy, s jeho lidem!“ A opět: „Chvalte Pána, všechny národy, a všichni lidé jej mají velebit!“ A opět říká Izaiáš: „Bude to kořen Izai a který povstane, aby panoval nad národy – v něho budou národy doufat.“

Nyní jsou uvedena tři místa ze Starého zákona vzhledem k lidem z národů:

- První citát pochází ze zákona, z 5. Mojžíšovy 32,43: *„Bud’te radostní (Jásejte).“* Je to skutečně něco velkého, že jsme skrze evangelium obdrželi Boží milost a tím smíme ve víře jít **radostně** svou cestou.
- Druhý citát je vzat z Žalmů: *„Chvalte Pána...“* (Žalm 117,1) Protože jsme zakusili milost, smíme svým srdcem a svými ústy Pána **chválit**. Žalmy nám vícekrát představují tuto myšlenku.
- Třetí citát je v prorocích, totiž v Izaiáši 11,10: *„... v něho budou národy doufat.“* Milost dává nám lidem z národů v Ježíši Kristu odpověď na všechny naše potřeby.

Ze tří hlavních částí Starého zákona máme potvrzení, že Bůh měl úmysl nabídnout lidem z pohanů spasení. Kdo přijal toto vzácné evangelium, smí být radostný, smí Pána chválit a v Něho doufat.

Bůh naděje

Verš 13: Bůh naděje ale naplň vás vši radostí a vším pokojem ve víře, abyste byli nadmíru bohatí v naději skrze sílu Ducha Svatého.

„Bůh naděje“ mluví o tom, že jsme zachráněni v naději: Plné spasení zakusíme teprve v budoucnosti.

Avšak náš Bůh, který nám daruje slavnou budoucnost, by nás chtěl už nyní naplnit „vší radostí a vším pokojem ve víře“. Když se radujeme, pak srdce poskočí. Když se těšíme pokoji, pak je srdce klidné. Takový život s Bohem není pro přirozené oko viditelný. Přesto je to absolutní skutečnost, protože to uskutečňujeme „ve víře“.

„Abyste byli nadmíru bohatí v naději...“ Skrze víru v Pána Ježíše je nám darováno velké bohatství! Avšak ve svém plném rozsahu se rozvine teprve v budoucnosti.

„Skrze sílu Ducha Svatého.“ Duch v nás bydlí a působí v nás. Dává nám do srdce radost a pokoj a udržuje naději v nás živou.

Bůh se ve své dobrotivosti postaral o všechno. Jak lidem z izraelského lidu, tak i lidem z jiných národností dává zvěstovat evangelium. K tomu dává věřícím všechno, co potřebují na cestě k cíli.

Pavel a jeho služba

Apoštol nám v oddílu veršů 14–21 sděluje něco o své službě.

Schopnost Římanů napomínat jeden druhého

Verš 14: Jsem ale také sám, moji bratři, vzhledem k vám přesvědčen, že také vy sami jste plni dobrotivosti, naplnění vši známostí a schopni také jeden druhého napomínat.

Apoštol předpokládá u věřících v Římě dobré. To bychom měli vždy činit. „Je-li nějaká ctnost a je-li nějaká chvála, to zvažujte.“ (Fil 4,8)

Zmiňuje se o obou předpokladech, aby bylo možné druhé napomínat. Nejprve má být náš postoj vůči nim blahovlnný a ne odmítavý. „Dobrotivost“ zde v sobě obsahuje přání s druhými jednat v lásce a pomáhat jim. Za druhé je nutné být naplněni „vší známostí“. Znalostí Boží vůle jsme v stavu zjistit a odsoudit, co je špatné, a ukázat správnou cestu. U Římanů bylo obojí. Proto byli schopni jeden druhého napomínat. Jak to vypadá u nás?

Apoštolův oficiální úkol

Verš 15: Psal jsem vám ale zčásti směleji, bratři, abych vám připomněl, kvůli milosti, která mi je od Boha dána,...

Když apoštol mluví o milosti, kterou mu Bůh dal, pak má na mysli svůj dar nebo svou schopnost. Avšak nazývá ji milost. Schopnost pracovat v díle Pána je Boží dar. Proto je velká hloupost být domýšlivý na nějaký dar!

Verš 16: ... abych byl služebníkem Krista Ježíše pro národy, kněžsky sloužte při evangeliu Božím, aby oběť národů se stala příjemnou, posvěcenou skrze Ducha Svatého.

Apoštol byl služebník Krista Ježíše pro lidi z národů. Oslavený Kristus mu dal tento zvláštní úkol.

Klíče království nebes obdržel Petr. Ve Skutcích apoštolů 2 použil jeden pro lidi z lidu izraelského, aby jim otevřel dveře pro evangelium milosti. Ve Skutcích 10 jej Pán poslal ke Korneliovi. Tu ještě jednou použil klíč, aby otevřel dveře národům: Měli obdržet to stejné spasení.

Pavel byl potom služebník, který pro lidi z národů vykonával základní a úvodní službu. Zvěstoval jim evangelium a vyučoval je v křesťanské pravdě.

Sloužil „kněžsky“ při evangeliu Božím. Tímto výrazem se odvolává na oběť sem i tam obracení ve 4. Mojžíšově 8,11. Tam byli Levité před Bohem sem i tam obraceni (mávání). Byli pro Něho rezervováni, aby

Mu sloužili. Tak také Pavel skrze evangelium vyvedl lidi ze světa a takříkajíc přivedl k Bohu.

Apoštol si přeje, aby „*oběť národů se stala příjemnou*“. Tím vyjadřuje, že tito ze světa k Bohu přivedení lidé jsou Bohem přijati. Tak tomu také je. Neboť jsou posvěceni skrze Ducha Svatého. Levitové ve 4. Mojžíšově 8 byli pro službu posvěceni skrze narození. Stáli před Bohem, protože patřili k pokolení Léví. My, věřící doby milosti, jsme posvěceni pro Boha působením Ducha Svatého. Jsme pro Něho rezervováni.

Věrné splnění jeho úkolu

Verš 17: Mám tedy něco k chlubení se v Kristu Ježíši ve věcech, týkajících se Boha.

Apoštol může potvrdit, že splnil úkol, který mu Bůh dal u národů.

Verše 18 a 19: Neboť se neodvážím něco mluvit o tom, co Kristus skrze mne nezpůsobil k poslušnosti národů skrze slovo a skutek, v síle znamení a divů, v síle Ducha Božího, takže jsem od Jeruzaléma a okolo až do Illyrie plně zvěstoval evangelium Kristovo,...

Ale ihned dává Pánu všechnu čest. Je si vědom, že Kristus skrze něho působil. Co bylo tím účinkem, který Pán způsobil u těchto lidí, kteří uvěřili? Poslušnost. To je rozhodující vlastnost vykoupených: poslouchají Boží slovo z lásky k Pánu.

Pavel pracoval skrze „*slovo a skutek*“. V síle Ducha kázal a působil divy. Nejprve je zmínka o službě Slovem, která je základní a trvalá. Tehdy, v době uvedení křesťanské pravdy, dal Bůh svým služebníkům také schopnost konat znamení a divy. Ty dotvrzovaly zvěstované slovo jako přicházející od Boha. S dokončením Božího slova už nebyly tyto divy nutné a přestaly (1. Kor 13,8). Inspirované Boží slovo potvrzuje od té doby zvěstování.

V poslední době křesťanského svědectví se budou opět dít znamení a divy (2. Tes 2,9). Ale ty nebudou vykonávané skrze sílu Ducha Sva-

tého, nýbrž působením Satana. Náznaky toho vidíme už dnes. Proto je důležité poznávat různé zdroje divů.

Pavel „*plně zvěstoval evangelium Kristovo*“. Tu vidíme jeho velkou **horlivost** v díle Pána.

Verše 20 a 21: ... ale tak se snažím kázat evangelium ne tam, kde byl Kristus jmenován, abych nestavěl na cizí základ; nýbrž jak je napsáno: „Ti, jimž o něm nebylo zvěstováno, ti uvidí, a ti, kteří neslyšeli, mají rozumět.“

Svoji službu vykonával v **moudrosti** a v **závislosti** na Pánu. To jej vedlo hlavně do krajin, kde evangelium ještě nebylo zvěstováno, a to ho ochránilo od toho, aby překážel druhým služebníkům ve službě. Nemíchal se do jejich pracovního pole. Chtěl se nechat vést Duchem Božím.

Pavel a jeho plány

Pavel si dělal pro svou službu plány, které chtěl splnit v závislosti na Pánu. Ve verších 22–33 se dovídáme něco o jeho úmyslech.

Přes Řím do Španělska

Verš 22: Proto mi také bylo mnohokrát zbráněno přijít k vám.

Až do té doby mu jiné úkoly bránily přijít do Říma.

Verš 23: Nyní ale, poněvadž už nemám prostor v těchto krajinách, ale po mnoho let mám velkou touhu přijít k vám,...

Zdá se, že v krajině, ve které Pavel působil, když psal List Římanům, se jeho služba končila. Bůh dává každému služebníkovi zvláštní úkol a vede ho v něm svým Duchem. Toto božské vedení bere ale ohled i na všeobecné možnosti a okolnosti v pracovním poli.

Apoštol měl velkou touhu navštívit věřící v Římě. To je obdivuhodná bratrská láska, kterou Pán klade do srdce bratří a sester. U Pavla se

ukazuje vždy znovu. Je možné sloužit druhým k požehnání jen tehdy, když milujeme ty, kteří jsou předměty služby.

Verš 24: ... když pocestuji do Španělska –; neboť doufám, že vás na cestě tam uvidím a od vás tam budu doprovázen, když se nejprve trochu při vás osvěžím.

Cestovat do Španělska byla myšlenka nebo úmysl ustavičně činného služebníka. Ale ještě neměl od Boha jasné potvrzení tohoto plánu. Kdyby ale měl do Španělska cestovat, pozná na cestě tam křesťany v Římě, kteří neuvěřili skrze něho.

Vyslovuje přání, aby jimi tam „*byl doprovázen*“. To může zahrnovat materiální podporu nebo doprovod od bratří.

Každý věřící potřebuje pomoc. Je mnohem těžší o ni prosit, než pomoc poskytnout. K tomu je potřebná pokora srdce. Přesně to nalézáme u Pána Ježíše, když byl na této zemi. On, jenž byl pokorný srdcem, prosil o pomoc druhých:

- Ženu u studně v Sichar prosil: „*Dej mi napít.*“ (Jan 4,7)
- Prosil o Petrovu loď, aby mohl mluvit k mnoha lidem (Luk 5,3).

K tomu chtěl být apoštol osvěžen skrze věřící v Římě. To je radost obecenství s věřícími.

Učiníme souhrn:

- Poznání věřících je požehnání,
- použít pomoci věřících je obdivuhodná milost,
- radost z věřících nás činí šťastnými.

Služba svatým v Jeruzalémě

Verš 25: Nyní ale cestuji do Jeruzaléma ve službě pro svaté.

Když zvažujeme ve Skutcích apoštolů tuto cestu do Jeruzaléma, pak vidíme, že Pavlovy pohnutky byly dobré. Miloval izraelský lid. Tito lidé byli jeho příbuzní podle těla. Přál si, aby byli zachráněni. To byla dobrá pohnutka. Přesto nebyl na této cestě do Jeruzaléma na výši vedení Duchem. To je v této zprávě rovněž zřetelné.

„Služba pro svaté“ bylo přenesení materiálních darů do Jeruzaléma. To je diakonská služba. Ptáme se, zda to skutečně bylo Pavlovým úkolem. On přece jako apoštol měl zvláštní úkol vůči jiným národům!

Když přemýšlíme o Pavlově cestě do Jeruzaléma, jsme na jedné straně v nebezpečí Pavla zcela odsoudit, nebo na druhé straně na ní nevidět nic negativního. Často jsme nakloněni k tomu, abychom ve svém úsudku používali černo-bílého schématu. Bud' vše považujeme za korektní, nebo jsme toho názoru, že všechno je chybné. Avšak tak nemůžeme posuzovat ani příběhy v Bibli, ani to, co sami prožijeme. Jen u Pána bylo vše dokonalé. U nás věřících jsou charaktery, mentality, pohnutky a závislost na Pánu. To vše hraje v našem jednání svou roli. Proto je dobré posuzovat věci opatrně a vyváženě!

Verš 26: Neboť se Macedonii a Achaji zalíbilo dát určitý příspěvek pro chudé mezi svatými, kteří jsou v Jeruzalémě.

Věřící z Macedonie a Achaje byli štědrí. Dělal jim radost materiálně podpořit potřebné Boží děti v Jeruzalémě. Ve štědrosti jsou rozdíly. Když jsme v materiální podpoře radostnými dárci, dostane se nám požehnání od Pána. Nemusíme zvyšovat sociální úroveň věřících. Ale když mají hlad nebo mrznou, je naší povinností a úkolem jim pomoci.

Verš 27: Zalíbilo se jim to totiž, také jsou jejich dlužníky. Neboť když národy se staly účastnými jejich duchovních statků, tu jsou povinni jim také v tělesných věcech sloužit.

„Jsou jejich dlužníci.“ Věřící z národů mají určitý dluh vůči lidem z izraelského lidu. Neboť obdrželi „duchovní statky“ tohoto pozemského Božího lidu. Pán Ježíš, pokud se lidského původu týká, pochází z tohoto národa. On sám říká v Janu 4,22: „Spasení je ze Židů.“

Všichni vykoupení z národů obdrželi v osobě Pána Ježíše od izraelského lidu duchovní statky. Proto bylo správné, že věřící z Macedonie a Achaje jim sloužili materiálními statky.

I v Galatským 6,6 nalézáme tuto obecnou zásadu: „*Ten, kdo je vyučován v slovu, nechť se sdílí ve všech dobrých věcech s tím, kdo vyučuje.*“

Verš 28: Až toto tedy vykonám a toto ovoce jim zapečetím, tu chci přes vás odcestovat do Španělska.

Apoštol se sám chtěl starat o to, aby „*toto ovoce*“ dobře došlo do Jeruzaléma. V návaznosti na to měl úmysl cestovat do Španělska. Zda tam někdy přišel, nevíme, Bible nám o tom nic neříká.

Verš 29: Vím ale, že když k vám přijdu, přijdu v plnosti požehnání Kristova.

Když apoštol Pavel přišel na nějaké místo, byl k požehnání a ke vzdělání. To je pro nás důležitá lekce. Když navštěvujeme jiné křesťany nebo shromáždění, máme jim být k požehnání: vzdělávat, a ne kazit!

Prosba o přímluvnou prosbu Římanů

Verš 30: Prosím vás ale, bratři, skrze našeho Pána Ježíše Krista a skrze lásku Ducha, abyste se mnou bojovali v modlitbách za mne k Bohu, ...

Apoštol má opět pokoru, aby věřící v Římě o něco prosil. Činí to „*skrze našeho Pána Ježíše Krista*“, tj. ve smýšlení Kristově. V pokoře a tichosti prosí „*skrze lásku Ducha*“. To je láska, kterou působí Duch Svatý.

Jaká je jeho prosba? „*Abyste se mnou bojovali v modlitbách za mne k Bohu.*“ Pavel vícekrát prosí křesťany o jejich přímluvnou prosbu. Ale splňoval k tomu také nutné předpoklady. Ve 2. Korintským 1,11. 12 o tom mluví: „*Když i vy nám budete pomáhat modlitbou... Neboť toto je naše chloubka: svědectví našeho svědomí, že jsme si na světě – a obzvláště mezi vámi – počínali v prostotě a Boží upřímnosti, ne v tělesné moudrosti, nýbrž v Boží milosti.*“ Stejnou myšlenku nalézáme v Židům 13,18: „*Modlete se za nás; neboť jsme přesvědčeni, že máme dobré svědomí, když si ve všem chceme počínat správně.*“

Bohu libý praktický život je tedy předpokladem pro to, abychom mohli druhé prosit o jejich modlitby pro naši službu v díle Pána.

Verš 31: ... abych byl zachráněn před nevěřícími v Judeji a má služba pro Jeruzalém byla svatým příjemná;...

Nyní jim apoštol dává dva konkrétní předměty pro modlitbu. Předně se měli modlit za jeho ochranu před nevěřícími v Judeji. Pavel zakoušel v celé své službě nepřátelství nevěřících izraelského lidu. Ti jej pronásledovali a chtěli ho zabít. Poněvadž měl v úmyslu jít do Jeruzaléma, byl si vědom tohoto nebezpečí.

Druhým předmětem modliteb bylo, aby jeho služba pro Jeruzalém byla svatým příjemná. Tu myslel na věřící tam. Měl přání, aby jeho službu a zvláště materiální dar věřících z Macedonie a Achaje rádi přijali. Za to se směli věřící Římané modlit.

Verš 32: ... abych skrze Boží vůli k vám přišel s radostí a s vámi se osvěžil.

Pavel zde vyjadřuje tři myšlenky. Nejprve bylo jeho přáním, aby také při jeho návštěvě v Římě se děla Boží vůle. Tento výraz nalézáme také ve Skutcích 21,14, když ho bratři prosili, aby nevystupoval do Jeruzaléma. Když je ale neposlechl, řekli: „*Děj se vůle Páně.*“ Všichni chtěli konat vůli Pána. To je v díle Pána nezbytné. Za druhé se Pavel na tuto návštěvu těšil. A nakonec se chtěl s nimi občerstvit. To je společná radost vykoupených v Pánu a v sobě navzájem. Jak důležitá je v našem společném životě víry vůle Pána, osobní a společná radost!

Verš 33: Bůh pokoje ale buď s vámi všemi! Amen.

To je apoštolovo přání pro vykoupené v Římě, ať už jeho osobní cesta bude vypadat jakkoli.

Boží milost ve věřících

Kapitola 16,1–24

Služebnice shromáždění

Verš 1: Doporučuji vám ale Foibe, naši sestru, která je také služebnicí shromáždění v Kenchreis,...

Zde před sebou máme doporučující dopis. Doporučující dopisy mají svůj základ v Božím slově. Ve 2. Korintským 3 Pavel objasňuje, že on sám nepotřebuje doporučující dopis, protože je mezi věřícími v Korintu známý. Ale někteří, říká dále, potřebují doporučující dopis. Apollo je toho příkladem: „*Když chtěl cestovat do Achaje, napsali bratři učedníkům a napomenuli je, aby jej přijali.*“ (Sk 18,27)

Foibe byla služebnicí shromáždění. To je vysoký úkol. Je přirozené, že tuto službu vykonávala tak, jak to odpovídá postavení ženy. Bůh si toho velmi cení, když pro místní shromáždění něco konáme. Opak toho nalézáme v 1. Korintským 3,17. Tam je zmínka o nevěřících, kteří kazili Boží shromáždění. Písmo říká: „*Bůh je zkazí.*“ To nám ukazuje, jak důležité Mu je Jeho shromáždění a jak velmi žehná tomu, kdo shromáždění slouží, a jak velmi trestá toho, kdo Boží shromáždění kazí.

Verš 2: ... abyste ji v Pánu, hodně svatých přijali a pomohli jí, ať vás má zapotřebí v kterékoli věci; neboť i ona byla mnohým pomoci, i mně samému.

Pavel napomínal Římany vzhledem k Foibě ze dvou důvodů ke dvěma způsobům chování:

- a) Protože to byla sestra v Kristu, měli ji přijmout hodně Pána. To ctílo její křesťanské postavení!
- b) Apoštolovi a mnohým jiným byla pomoci. Proto ji měli neomezeně pomáhat. To odměnilo její křesťanskou činnost!

Řada poučných pozdravů

Verše 3–16: Pozdravte Prisku a Akvilu, mé spolupracovníky v Kristu Ježíši (kteří pro můj život nasadili své vlastní hrdlo, jimž nejen já sám vděčím, nýbrž i všechna shromáždění z národů) a shromáždění v jejich domě. Pozdravte Epéneta, mého milovaného, který je prvotinou Asie pro Krista. Pozdravte Marii, která pro vás mnoho pracovala. Pozdravte Andronika a Junia, mé příbuzné a mé spoluvězně, kteří jsou výborní mezi apoštoly, kteří také byli přede mnou v Kristu. Pozdravte Ampliata, mého milovaného v Pánu. Pozdravte Urbana, našeho spolupracovníka v Kristu, a Stachyse, mého milovaného. Pozdravte Apella, osvědčeného v Kristu. Pozdravte ty z domu Aristobulova. Pozdravte Herodiona, mého příbuzného. Pozdravte ty z domu Narcissova, kteří jsou v Pánu. Pozdravte Tryfěnu a Tryfósu, které pracují v Pánu. Pozdravte Persidu, milovanou, která mnoho pracovala v Pánu. Pozdravte Rufa, vyvoleného v Pánu, a jeho a moji matku. Pozdravte Asynkrita, Flegona, Hermese, Patroba, Herma a bratry u nich. Pozdravte Filologa a Julii, Nerea a jeho sestru a Olympa a všechny svaté u nich. Pozdravte jeden druhého svatým polibkem. Pozdravují vás všechna shromáždění Kristova.

Z tohoto vyjmenování pozdravů chceme vyjmout některé zvláštní body a použít je na nás:

- Je zmínka o věřících s nasazením a odvahou v díle Pána (3. a 4. verš). Nechceme překonat svou lenivost a sloužit Pánu s novou horlivostí?
- Někteří věřící pracují pro Pána osobně, jiní společně, a osvědčili se (verše 6.9.10.21). I v díle Páně platí, že když se nic nedělá, nic nevznikne. Apoštol sám pracoval více než všichni ostatní. Když ale vznikne ovoce, pak je to jen milost. V 1. Korintským 15,10 mluví o svém vysokém nasazení pro Pána, avšak připojuje k tomu: „Nikoli já, nýbrž Boží milost, která byla se mnou.“

- Priska a Akvila měli pro shromáždění otevřený dům, aby se tam věřící mohli scházet jako církev (verš 5). Ten, kdo má od Pána tento úkol, musí se omezovat a je vystaven dodatečné zátěži.
- Někteří jsou označeni jako milovaní (8. a 9. verš). Byli milovaní Bohem, neboť On miluje všechny své děti. Možná že je vyjádřeno ještě to, že byli zvlášť milovaní i od věřících.
- Jsou jmenovány domy. To naznačuje, že se obrátili všichni obyvatelé domu (děti i ti, kdo byli v domě zaměstnání – 10. a 11. verš). Jaká je to milost, když i dnes je celá rodina věřící!
- Pozorujeme, že více jich bylo spolu příbuzných (verše 7.11.13). Příbuzenství mezi vykoupenými je často užitečné, někdy ale také obtížné. Přesto vidíme v celé Bibli příbuzenství mezi věřícími: Noé a jeho rodina, Mojžíš a jeho bratr Aron a jeho sestra Marie, mezi učedníky bratři Petr a Ondřej, stejně jako Jan a Jakub. To jsou jen některé příklady lidí, kteří spolu byli příbuzní a společně pracovali v díle Pána. Někdy to bylo k požehnání Božího lidu a někdy tím vyvstala škoda. Je důležité, aby duchovní příbuznost byla stavěna nad přirozenou.
- U některých je jmenováno jen jméno (14. a 15. verš). Je to výsada, když je nějaké jméno napsáno v Božím věčném Slově. To nám připomíná dobrého Pastýře: Ten své ovce zná a volá je jmény.
- Dva bratři byli věřící už před Pavlem a měli u apoštolů dobré svědectví (verš 7). Tito dva muži věřili už v Pána Ježíše, když Pavel byl ještě nepřitelem evangelia. Ve své pokoře uznal, když lidé reagovali na Boží milost rychleji a lépe. Tak se nazývá tím nejmenším z apoštolů (1. Kor 15,9) a nejmenším ze všech svatých (Ef 3,8). – Ti dva měli také dobré svědectví u apoštolů. Jaké svědectví by vystavili **nám**?
- Epénetus byl prvotina Asie v Kristu (verš 5). Byl časově první, jenž v této krajině uvěřil. Potom následovali druzí. Je zapotřebí zvláštní odvahy obrátit se jako první. Ale pak smějí takoví být pěknou pomocí těm, kteří je ve víře následují.

- U Rufa je připomenuto křesťanské vyvolení (verš 13). Před založením světa myslel Bůh na nás, věřící doby milosti, a vyvolil nás k synovství a k tomu, abychom byli Jeho dětmi.
- Výzva pozdravit se svatým polibkem je jasná ilustrace toho, že božská láska se rozvíjí v božském světle (verš 16).
- Pozdravy shromáždění činí jasným, že od místa k místu a přes hranice zemí jsou spolu spojena (verš 16). To potvrzuje pravdu, jasně představenou v křesťanském učení: „*Je jedno tělo a jeden Duch.*“ (Ef 4,4) Máme úkol „*zachovávat jednotu Ducha*“ (Ef. 4,3). To uskutečňujeme, když respektujeme rozhodnutí druhých shromáždění, když se navzájem navštěvujeme, když přicházíme s doporučujícími dopisy a když si navzájem předáváme pozdravy, protože jsme v Kristu spojeni.

Varování před nepřítelem

Verš 17: Napomínám vás ale, bratři, abyste dali pozor na ty, kteří působí roztržky a pohoršení, proti učení, kterému jste se naučili, a odvracejte se od nich.

Apoštol napomíná k bdělosti před nepřítelem. Zvláště máme dát pozor na zlé a převrácené dělníky. Výsledek jejich služby je rozdvojení a pohoršení, které působí svým jednáním. Takové chování je neslučitelné s křesťanským učením.

Apoštol nás vyzývá, abychom se od nich odvrátili. Při takových lidech nemáme vykonávat pastýřskou službu a nemáme za nimi chodit, nýbrž máme se od nich odvrátit. To je jednání kázně, kterou vykonáváme u takových, kteří – v rozporu s učením – působí mezi věřícími roztržky a pohoršení.

Verš 18: Neboť takoví neslouží našemu Pánu Kristu, nýbrž svému vlastnímu břichu, a sladkými slovy a krásnými řeči svádějí srdce bezelstných.

Zde je nejprve představen **charakter jejich služby**: Nejde jim o Krista, nýbrž o ně samé. Je mluveno o jejich břichu, což ukazuje, že to jsou sobci. Hledají svou vlastní čest.

Způsob jejich služby je svod. Přicházejí a vystupují, jako kdyby byli vedeni Bohem, ale jsou nástroji nepřitele.

Cíl jejich služby je získávat srdce bezelstných. To jsou upřímní věřící, kteří ale jsou prostí a nikde nevidí nebezpečí. Takoví jsou zvláště v nebezpečí, že budou těmito převrácenými lidmi strženi.

Verš 19: Neboť vaše poslušnost se dostala ke všem. Proto se z vás raduji; chci ale, abyste byli moudří k dobrému, ale prostí ke zlému.

Pavel může s radostí vystavit bratřím v Římě dobré vysvědčení: Poslouchali Boha a pevně stáli. A jejich poslušnost byla všem známá. Jaké je to svědectví pro Pána!

Dále je vzhledem k nebezpečím napomíná k dobrému jednání. „*Být moudří k dobrému*“ – to je výzva, abychom se zaměstnávali dobrým a tím, co přichází od Boha. „*Prostí ke zlému*“ – to je varování neobírat se zlým, pokud to není bezpodmínečně nutné.

Verš 20: Bůh pokoje ale brzy potře Satana pod vaše nohy. Milost našeho Pána Ježíše Krista buď s vámi!

I když nepřítel působí skrze zlé dělníky, tu je přece jisté, že ho Bůh bude soudit. Opět je nám představen jeden titul našeho Boha: „*Bůh pokoje*.“ Jako takový spočívá sám v sobě, stojí nade vším a potře Satana pod naše nohy. V 1. Petra 5,8 je ďábel – jenž je Boží nepřítel – nazván protivníkem věřících. Nemůže jít proti Bohu jako Osobě, ale může se nepřátelsky chovat k těm, kteří Bohu patří, kteří jsou Jeho dětmi a stojí Mu blízko. Proto je také naším protivníkem.

Avšak Bůh jej bude brzy soudit. Rozsudek nad ním už je vysloven (Jan 16,11). Konečné vykonání je ještě budoucí (Zj 20,10). „*Potřít pod vaše nohy*“ znamená, že Bůh jej také potrestá, protože je proti věřícím.

Až do té doby zde je Boží milost, aby nás ochraňovala před nepřítelem.

Zvláštní a poslední pozdravy

Verš 21: Pozdravují vás Timoteus, můj spolupracovník, a Lucius a Jason a Sosipater, moji příbuzní.

Timoteus byl účastníkem křesťanského učení. Porozuměl křesťanské pravdě srdcem, takže jej Pavel nazval svým dítětem (2. Tim 2,1). Byl také účastníkem v práci v díle Pána (1. Kor 16,10). A byl zde účastníkem pozdravů.

Pak Pavel ještě jednou mluví o svých příbuzných. Už jsme viděli, že zvláštním cílem jeho služby bylo, aby jeho příbuzní v těle byli zachráněni (kapitola 10,1). Když uvažujeme o celé této 16. kapitole Listu Římanům, pak vidíme, že příbuzné nestavěl nad ostatní. Přesto při nich vyplnil svou povinnost. To nalézáme v kapitole 9,3.

Verš 22: Já Tercius, který jsem psal tento list, vás pozdravuji v Pánu.

Pavel své Listy, kromě Listu Galatským, diktoval. Tam říká: „*Pohleďte, jaký dlouhý list jsem vám napsal vlastní rukou!*“ (Gal 6,11) Avšak zde je písařem Tercius. Pozdravuje Římany osobně.

Verš 23: Pozdravuje vás Gaius, hostitel můj i celého shromáždění. Pozdravují vás Erastus, městský pokladník, a bratr Kvartus.

Gaius neměl shromáždění církve ve svém domě, nýbrž měl otevřený dům pro věřící. Mohli přicházet a dostali něco k jídlu. Také Pavel se těšil jeho pohostinství.

Pak bratřím v Římě předávali své pozdravy ještě dva bratři. Erastus byl vysoce postavená osobnost. Kvartus snad docela prostý muž. To nám ukazuje, jak jsou k sobě přivedeni vykoupení ze zcela rozdílného sociálního prostředí.

Verš 24: Milost našeho Pána Ježíše Krista buď se všemi vámi! Amen!

Opět mluví o milosti. Avšak nyní je to milost pro každého osobně v jeho zvláštních okolnostech.

Čtvrtý chvalo zpěv

Kapitola 16,25–27

Slovo „evangelium“

Abychom tomuto oddílu dobře rozuměli, povíme nejprve něco o slovu „evangelium“ v Bibli. „Evangelium“ znamená ve všech místech Bible „dobré poselství“. Avšak slovo „evangelium“ nalézáme ve spojení s různými pravdami Božího slova, neboť v Bibli je mnoho dobrých poselství. Ze souvislosti můžeme poznat, co je míněno.

Tři významy bychom chtěli zvláště zdůraznit:

- Předně „evangelium Boží“ v kapitole 1,1.9. Je to dobré poselství, které apoštol zvěstoval a vysvětlil v kapitolách 1– 8. Bůh má řešení pro náš problém hříchu. To je vlastní hlavní poselství Listu Římanům.
- Za druhé výraz „tajemství evangelia“ v Efezským 6,19. To je tajemství Krista, které nám je představeno v Efezským 1 – 3. Bůh nás osobně i společně bohatě obdaroval. To je v podstatě sdělení Listu Efezským. I to je dobré poselství, proto je nazývá „tajemstvím evangelia“.
- Za třetí výraz „mé evangelium“ (kapitola 2,16; 16,25; 2. Tim 2,8). Když apoštol mluví o mém evangelium, pak má na mysli celý úkol, který plnil. Obsahuje jak Boží evangelium, tak i tajemství Krista.

Tajemství Krista

Verš 25: Tomu ale, který je mocen vás upevnit podle mého evangelia a kázání o Ježíši Kristu, podle zjevení tajemství, které po věčné časy bylo zamlčeno,...

Apoštol začíná zvoláním: „*Který je mocen vás upevnit.*“ Všechny božské zdroje pomoci jsou k dispozici k naší ochraně a k našemu růstu. Bůh je mocen nás ochránit (Judy 24). Když zklameme, pak jsme vždy sami vinni. Bůh připravil vše, abychom byli upevněni ve víře.

„*Mé evangelium*“ znamená tedy Pavlův obsáhlý úkol, to je poselství Listu Římanům a Listu Efezským. Zdá se však, že Pavel v kapitole 2,16 klade důraz na evangelium Boží a zde na tajemství Krista. I když obě poselství rozlišuje, tu je přece od sebe neoddeluje. Neboť jsou spolu úzce spojeny.

Výraz „*kázání o Ježíši Kristu*“ nám činí jasným, že Pán Ježíš je ústředním obsahem celého křesťanského poselství. Proto Pavel svého spolupracovníka Timotea vyzývá: „*Pamatuj na Ježíše Krista, vzkříšeného z mrtvých, ze semene Davidova, podle mého evangelia.*“ (2. Tim 2,8) Z toho vyvozujeme: Když Kristus není středem každého poselství, ztrácí toto svou skutečnou hodnotu!

Toto tajemství zde je tajemství Krista. Obsahuje, že

- předně jsme děti a synové Boží (Ef 1,4.5),
- za druhé jsme spoludědicové Kristovi (Ef 1,10.11) a
- za třetí jako církev tvoříme Kristovo tělo (Ef 1,22.23).

Ve věčnosti, tj. před založením světa, Bůh tyto skutečnosti stanovil ve svém úradku. Avšak po dobu Starého zákona zůstaly skryty v Bohu, dokud nepřišla doba milosti. Proto jsou nazvány tajemstvím.

Verš 26: ... nyní však bylo zjeveno a skrze prorocká Písma, podle příkazu věčného Boha, oznámeno všem národům k poslušnosti víry.

Když ale přišla doba milosti, Bůh toto tajemství zjevil apoštolům a prorokům Nového zákona.

„*Skrze prorocká Písma*“, tj. skrze Písma Nového zákona byla tato pravda písemně zapsána, a tak je pro všechny věřící přístupná a závazná.

K tomu dal věčný Bůh příkaz. Inspiroval pisatele Duchem Božím, aby napsali tyto vzácné myšlenky. Je zde nazván **věčným Bohem**, proto-

že toto tajemství bylo pojato ve věčnosti a ve svém charakteru je věčné a věčně bude trvat.

Toto tajemství má něco způsobit. Bylo sděleno „*k poslušnosti víry*“. Už Boží evangelium – poselství Listu Římanům – nás vyzývá k poslušnosti víry (kapitola 1,5). Ale také tajemství Krista – poselství Listu Efezským – je přijímáno a uskutečňováno v poslušnosti víry.

Zdroj, prostředek a cíl

Verš 27: ... jedinému moudrému Bohu, skrze Ježíše Krista, jemu bud' sláva na věky. Amen.

Jen v srdci „*jediného moudrého Boha*“ mohly vzniknout tyto obdivuhodné myšlenky. On je **zdrojem** tohoto tajemství Kristova, které nám je nyní sděleno.

„*Ježíš Kristus*“ je **prostředek**, skrze který k nám přišlo toto tajemství. Jen On mohl svou smrtí na kříži Golgoty vytvořit základ, aby věřící doby milosti mohli obdržet tyto slavné skutečnosti spasení.

Cílem tajemství je věčné Boží oslavení. V něm bude věčně vidět Boží velikost, moudrost, láska a milost. „*Jemu bud' sláva v církvi v Kristu Ježíši po všechna pokolení věčnosti věků!*“ (Efezským 3,21)